

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE
A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL**

R A P O R T A N U A L

2013

Raportul de activitate este prezentat Senatului României, în temeiul art. 5 din Legea nr. 102/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, cu modificările și completările ulterioare.

București

CUVÂNT ÎNAINTE

Stimate Domnule Președinte al Senatului,

Stimați senatori,

Vă supun atenției raportul cu privire la activitatea Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal în anul 2013, ca urmare a numirii mele în funcția de Președinte începând cu data de 26 iunie 2013.

În primul an al mandatului de Președinte al acestei importante instituții pentru protecția drepturilor fundamentale în România, activitatea noastră s-a axat pe asigurarea exercitării optime a atribuțiilor legale, de monitorizare și control al prelucrărilor de date cu caracter personal aflate sub jurisdicția Autorității.

Astfel, principalele coordonate ale activității desfășurate pe parcursul anului 2013 au vizat: intensificarea acțiunilor de control asupra legalității prelucrărilor de date, avizarea proiectelor de acte normative cu incidență în acest domeniu și participarea activă la procesul de reformă a legislației privind protecția datelor personale la nivelul Uniunii Europene și al Consiliului European.

Implicarea autorității în procesul de reformă a reglementărilor europene privind prelucrarea datelor personale, declanșat în anul 2012, s-a amplificat, în vederea asigurării unei poziții de substanță în cadrul organismelor europene, în colaborare cu celelalte instituții publice din România, cu rol de reprezentare la acest nivel.

În a doua parte a anului, eforturile instituției noastre s-au concentrat pe direcția creșterii în intensitate a acțiunilor de control desfășurate pentru soluționarea plângerilor și sesizărilor primite, dar și pentru verificarea din oficiu a unor aspecte legate de prelucrarea datelor personale, în scopul asigurării respectării și aplicării principiilor de protecție a datelor de către operatorii din domeniul public și privat. Investigațiile efectuate au urmărit, cu precădere, activitatea desfășurată în sfera financiar-bancară, a comunicațiilor electronice și a mediului on-line, precum și în aceea a monitorizării și securității spațiilor publice sau private, prin utilizarea mijloacelor de supraveghere video. Ca rezultat al acestei abordări, se

remarcă o creștere cu peste 300% a cuantumului amenzilor aplicate în anul 2013, prin comparație cu anul anterior și o sporire, de asemenea, semnificativă a numărului plângerilor și sesizărilor adresate de cei interesați.

Pe baza experienței acumulate în acest an, ne propunem ca unul dintre obiectivele strategiei pe termen scurt și mediu a autorității să urmărească sporirea gradului de informare publică a tuturor entităților implicate și a persoanelor vizate cu privire la semnificația deosebită a respectării dreptului la protecția datelor personale, cât și a conștientizării consecințelor ce se pot produce în cazul încălcării sale, prin aplicarea măsurilor coercitive.

În acest scop însă, este necesară consolidarea capacității administrative a Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, prin alocarea unor resurse materiale, financiare și umane adecvate exercitării atribuțiilor sale specifice, în conformitate cu standardele impuse de legislația europeană. În acest fel, instituția va putea fi pregătită inclusiv pentru schimbările fundamentale din punct de vedere legislativ și funcțional pe care le va implica adoptarea în perioada următoare a pachetului de reformă de la nivelul organizațiilor europene la care România este parte.

Îmi exprim convingerea că vom beneficia de sprijinul tuturor factorilor decizionali pentru realizarea proiectelor de viitor ale acestei autorități independente, pentru a-și putea îndeplini pe deplin rolul de garant al unei reale protecții a dreptului la viață privată și a dreptului la protecția datelor personale.

Ancuța Gianina OPRE,
Președinte

CUPRINS

CAPITOLUL I

PREZENTARE GENERALĂ	6
----------------------------------	----------

CAPITOLUL II

INIȚIATIVE LEGISLATIVE LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE

Secțiunea 1 Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind protecția persoanelor fizice față de prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și Propunerea de Directivă privind protecția datelor procesate în scopul prevenirii, detectării, investigării și punerii sub urmărire a infracțiunilor și a altor activități judiciare.....	8
---	----------

Secțiunea a 2-a Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unui sistem de Intrări/Ieșiri pentru a înregistra datele privind intrările și ieșirile pentru resortisanții statelor terțe care traversează frontierele externe ale statelor membre ale Uniunii Europene și Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului de înregistrare a călătorilor.....	11
--	-----------

Secțiunea a 3-a Propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor, inclusiv al finanțării terorismului și Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la informațiile privind plătitorul care însoțesc transferurile de fonduri.....	14
---	-----------

CAPITOLUL III

ACTIVITATEA DE REGLEMENTARE, AVIZARE, CONSULTARE ȘI INFORMARE PUBLICĂ

Secțiunea 1 Avizarea actelor normative.....	19
Secțiunea a 2-a Puncte de vedere privind diverse chestiuni de protecția datelor.....	32
Secțiunea a 3-a Activitatea de reprezentare în fața instanțelor de judecată.....	53
Secțiunea a 4-a Informare publică	58

CAPITOLUL IV ACTIVITATEA DE CONTROL

Secțiunea 1	Prezentare generală.....	60
Secțiunea a 2-a	Investigații din oficiu.....	62
Secțiunea a 3-a	Activitatea de soluționare a plângerilor și sesizărilor.....	74

CAPITOLUL V ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE.....96

CAPITOLUL VI ACTIVITATEA DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRIILOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL

Secțiunea 1	Activitatea de înregistrare a prelucrărilor de date.....	102
Secțiunea a 2-a	Transferul datelor cu caracter personal în străinătate.....	104

CAPITOLUL VII MANAGEMENTUL ECONOMIC AL AUTORITĂȚII.... 107

CAPITOLUL I

PREZENTARE GENERALĂ

Raportul de activitate pe anul 2013 al Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal este structurat pe șapte capitole, după cum urmează:

Capitolul I asigură o prezentare a structurării raportului pe principalele aspecte.

În cuprinsul **Capitolului al II-lea** sunt cuprinse aspecte relevante ale inițiativelor cu impact în domeniul protecției datelor cu caracter personal la nivelul Uniunii Europene.

Capitolul al III-lea cuprinde activitatea în domeniul reglementării, avizării și consultării referitoare, în special la avizarea proiectelor actelor normative privind aspecte privind protecția datelor și clarificarea problemelor semnalate de diverși operatori. Aceasta s-a concretizat în emiterea a 32 de avize și 625 de puncte de vedere.

Prin petițiile adresate autorității, persoanele fizice și operatorii de date au solicitat informații referitoare la incidența legislației privind protecția datelor asupra activității desfășurate de operatori, prelucrarea datelor cu caracter special, legalitatea dezvăluirii unor date, transferul acestora în străinătate.

În secțiunea referitoare la reprezentarea în fața instanțelor de judecată, sunt prezentate litigiile relevante aflate pe rolul instanțelor judecătorești în care a fost parte Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (denumită în continuare Autoritatea națională de supraveghere) și sunt evidențiate soluțiile pronunțate.

Secțiunea privind informarea publică prezintă principalele modalități de popularizare a domeniului protecției datelor cu caracter personal, desfășurate de instituție.

Capitolul al IV-lea constă într-o prezentare a activității de control, în privința investigațiilor din oficiu și a celor efectuate pe baza plângerilor ori sesizărilor înregistrate. Această activitate constă în verificarea modalității în care operatorii din România efectuează operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal cu scopul de a cunoaște cum sunt aplicate dispozițiile legale în materie. În urma investigațiilor, au fost aplicate sancțiuni contravenționale constând în avertismente și amenzi în cuantum total de 134.500 lei.

Investigațiile efectuate din oficiu au vizat verificarea respectării de către operatori a dispozițiilor Legii nr. 677/2001, precum și a celorlalte acte normative care privesc domeniul datelor cu caracter personal.

În unele cazuri s-a dispus, prin decizia președintelui Autorității naționale de supraveghere, încetarea prelucrării sau ștergerea datelor.

Capitolului al V-lea prezintă activitatea de relații externe a Autorității naționale de supraveghere.

Capitolul al VI-lea privind activitatea de supraveghere a prelucrărilor de date cu caracter personal prezintă concluziile rezultate din analiza formularelor transmise de operatorii de date, persoane fizice și juridice, care au avut obligația depunerii acestora. Au fost înregistrate un număr total de 7499 de notificări privind prelucrările de date realizate atât pe teritoriul României, cât și în statele membre, ori transferuri în state terțe.

Capitolul al VII-lea referitor la resursele materiale și financiare conține informații referitoare la creditele bugetare puse la dispoziția Autorității naționale de supraveghere și sumele cheltuite pe fiecare articol al clasificăției bugetare.

CAPITOLUL AL II-LEA

INIȚIATIVE LEGISLATIVE LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE

Secțiunea 1: Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind protecția persoanelor fizice față de prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și Propunerea de Directivă privind protecția datelor prelucrate în scopul prevenirii, detectării, investigării și punerii sub urmărire a infracțiunilor și a altor activități judiciare

Pachetul legislativ propus de Comisia Europeană cuprinde două propuneri de acte normative:

- o propunere de Regulament privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date;
- o propunere de Directivă privind protecția datelor prelucrate în scopul prevenirii, detectării, investigării și punerii sub urmărire a infracțiunilor și a altor activități judiciare.

În principiu, România susține adoptarea noului pachet legislativ privind protecția datelor, în scopul asigurării unei protecții efective și unitare a dreptului la viață privată la nivelul Uniunii Europene. Autoritatea națională de supraveghere s-a pronunțat în favoarea consolidării drepturilor persoanelor fizice ale căror date cu caracter personal sunt utilizate în domeniul public și privat, inclusiv în ceea ce privește instituirea unor noi drepturi, cum sunt dreptul de a fi uitat și dreptul la portabilitatea datelor, în concordanță cu evoluțiile tehnologice ale societății contemporane.

Referitor la natura instrumentului juridic, Comisia Europeană a propus un regulament, act normativ de aplicabilitate directă, cu intenția declarată de a asigura o unitate de reglementare și abordare a domeniului protecției datelor personale la nivelul Uniunii Europene.

În contextul dezbaterilor din cadrul Grupului de Lucru Dapix de la nivelul Consiliului Uniunii Europene, un aspect semnalat de multe state membre a fost acela al numărului mare de acte delegate și acte de implementare ce ar urma să fie emise de Comisia Europeană, pentru punerea în aplicare a regulamentului. Ca urmare a dezbaterilor, cazurile în care Comisia ar adopta astfel de acte au fost reduse, statele membre optând pentru eliminarea definitivă a actelor delegate ori s-au exprimat în favoarea înlocuirii actului delegat cu prevederi concrete în textul propunerii de regulament.

Referitor la creșterea sarcinilor administrative ale operatorilor, în special asupra micro-întreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii, România a semnalat că vor crește obligațiile și costurile pentru acestea, iar majoritatea statelor membre au susținut introducerea abordării bazate pe riscurile implicate de anumite prelucrări de date.

Un element de noutate constă în instituirea obligației de notificare a autorităților naționale de supraveghere de către operatorii la care apare o încălcare a condițiilor de securitate a prelucrării datelor. În această privință, Autoritatea națională de supraveghere a susținut ca notificarea să fie efectuată doar în cazul încălcărilor importante ale securității datelor personale, de natură să afecteze persoanele fizice. Corelat cu acest aspect, s-a instituit în sarcina operatorilor și obligația de informare a persoanelor fizice ale căror date sunt implicate în încălcarea de securitate semnalată autorităților de supraveghere. În această privință, Autoritatea națională de supraveghere opinează că ar trebui să fie lăsată la aprecierea acestor autorități dacă se impune informarea persoanelor implicate, pentru a evita alarmarea acestora în situații minore, eventual deja remediate de operator.

Un alt aspect important este cel referitor la numirea conducerii autorităților naționale de supraveghere cu privire la care România a susținut ca aceasta să se efectueze numai de către Parlament, în vederea asigurării unei reale independențe a acestora.

O altă prevedere propusă se referă la transmiterea proiectelor de decizii ale autorităților naționale de protecția datelor către Comitetul European pentru Protecția Datelor și Comisia Europeană, în anumite cazuri, situație care ar putea aduce atingere independenței autorităților naționale de protecția datelor în relația cu cu executivul Uniunii Europene.

O altă propunere asupra căreia s-au purtat numeroase dezbateri se referă la condițiile de desemnare a unui responsabil pentru protecția datelor la nivelul operatorilor.

Capitolul privind modalitățile de efectuare a transferurilor de date cu caracter personal a suscitat un interes deosebit, iar mecanismul „autorității-lider” propus de Comisia Europeană a fost intens dezbătut, reliefându-se aspectele pozitive, dar și implicațiile negative din perspectiva persoanei vizate.

În ceea ce privește propunerea de Directivă privind protecția datelor prelucrate în scopul prevenirii, detectării, investigării și punerii sub urmărire a infracțiunilor și a altor activități judiciare, Comisia Europeană a subliniat că scopul acesteia îl constituie asigurarea unui nivel unitar și ridicat de protecție a datelor cu caracter personal ale persoanelor fizice în domeniul cooperării polițienești și judiciare în materie penală. Astfel, se intenționează ca nivelul de protecție a drepturilor și libertăților persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, identificării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor să fie similar în toate statele membre.

Protecția efectivă a datelor cu caracter personal la nivelul Uniunii Europene implică consolidarea drepturilor persoanelor vizate și a obligațiilor celor care prelucrează date cu caracter personal, precum și stabilirea de competențe echivalente pentru monitorizarea și asigurarea conformității cu reglementările în materie de protecție a datelor cu caracter personal din statele membre.

În consecință, scopul propunerii este de a asigura un nivel ridicat de protecție a datelor în acest domeniu, sporind astfel încrederea reciprocă între autoritățile polițienești și cele judiciare din diferitele state membre, facilitând libera circulație a datelor și cooperarea între aceste autorități.

În privința acestei propuneri, Autoritatea națională de supraveghere a formulat rezerve față de extinderea domeniului de aplicare a Directivei la activitatea de menținere și asigurare a ordinii publice, întrucât regimul derogatoriu de la respectarea drepturilor persoanelor vizate, preconizat pentru activitățile din domeniul dreptului penal, nu se justifică și în cel al ordinii publice.

În cadrul dezbaterilor din Grupul de Lucru Dapix de la nivelul Consiliului Uniunii Europene un accent deosebit s-a pus pe reglementarea drepturilor persoanelor vizate, prin

raportare la exigența stabilirii unui nivel adecvat de protecție a datelor personale și prin propunerea de Directivă.

Acest pachet legislativ se află în faza dezbaterilor la nivelul Consiliului Uniunii Europene.

Secțiunea a 2-a: Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unui sistem de Intrări/Ieșiri (EES) pentru a înregistra datele privind intrările și ieșirile pentru resortisanții statelor terțe care traversează frontierele externe ale statelor membre ale Uniunii Europene și Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului de înregistrare a călătorilor (RTP)

În data de 28 februarie 2013, Comisia Europeană a lansat un nou pachet legislativ, intitulat „**Frontiere Inteligente**”, care cuprinde următoarele inițiative:

1. Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unui sistem de Intrări/Ieșiri (EES) pentru a înregistra datele privind intrările și ieșirile pentru resortisanții statelor terțe care traversează frontierele externe ale statelor membre ale Uniunii Europene

Scopul stabilirii unui sistem de Intrări/Ieșiri (EES) pentru a înregistra datele privind intrările și ieșirile pentru resortisanții statelor terțe care traversează frontierele externe ale statelor membre ale Uniunii Europene este acela de a îmbunătăți managementul frontierei externe și lupta împotriva migrației ilegale, punând la dispoziție un sistem, care:

- va calcula perioada de ședere autorizată pentru fiecare călător,
- va sprijini identificarea oricărei persoane care nu îndeplinește sau nu mai îndeplinește condițiile de intrare sau de ședere pe teritoriul statelor membre; acest lucru privește în special persoanele care sunt găsite pe timpul controalelor în interiorul teritoriului, ca nefiind în posesia unor documente de călătorie sau a unor alte documente de identitate;
- va sprijini analiza intrărilor și ieșirilor terților.

Sistemul de Intrări/Ieșiri (EES) nu se va aplica terților membri de familie ai cetățenilor Uniunii Europene, aflați în posesia unui permis de ședere sau posesorilor permiselor de ședere, la care se face referire în Codul Frontierelor Schengen, deoarece șederea lor nu este limitată la 90 de zile pe parcursul a 180 de zile.

2. Propunerea de Regulament al Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui program de înregistrare a călătorilor (RTP)

Obiectivul Propunerii de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului de înregistrare a călătorilor (RTP) este acela de a:

- stabili procedurile și condițiile de acces la RTP,
- stabili scopul, funcționalitățile și responsabilitățile unui token - Depozit Central ca un sistem de stocare a datelor despre călătorii înregistrați,
- conferi Agenției IT (eu - LISA) managementul operațional și dezvoltarea Depozitului Central.

Propunerea de Regulament menționată definește și procedurile și condițiile de depunere a unei cereri de acces la RTP, procedurile de examinare a cererilor și adoptarea deciziilor cu privire la acestea, gestionarea administrativă și organizarea sistemului, arhitectura tehnică a sistemului token - repertoriu central, categoriile de date și introducerea datelor de către autoritățile competente, modul de utilizare a datelor, perioada de păstrare, modificarea datelor, drepturile persoanelor vizate și supravegherea legalității prelucrării datelor cu caracter personal.

Referitor la propunerile conținute de pachetul legislativ „Frontiere inteligente”, Autoritatea națională de supraveghere a apreciat că implementarea unui sistem de colectare și prelucrare a datelor prin intermediul sistemului european de intrări/ieșiri și programul pentru înregistrarea călătorilor presupune o prelucrare pe scară largă a datelor cu caracter personal și poate reprezenta o nouă situație de risc pentru protecția datelor cu caracter personal ale persoanelor fizice și, implicit, pentru respectarea și garantarea drepturilor fundamentale ale acestora, în special a dreptului la viață privată.

Un astfel de sistem ce poate asigura un acces rapid la sistemele informaționale de control și evidență intrări/ieșiri la frontiera Uniunii Europene, precum și verificarea datelor

biometrice în regim automatizat, se bazează pe prelucrarea unor categorii variate de date cu caracter personal, mai ales dintre cele sensibile (biometrice).

Autoritatea națională de supraveghere a subliniat faptul că activitățile sus menționate, desfășurate la nivel european, presupun acordarea accesului la bazele de date a mai multor autorități cu atribuții în ceea ce privește controlul la frontiere (de ex. autoritățile competente în domeniul vizelor și autoritățile de frontieră). În acest sens se ridică problema extinderii scopului inițial al creării sistemului și a impactului grav pe care îl poate avea asupra persoanelor extinderea ulterioară a utilizării bazei la alte scopuri.

Faptul că sistemul controalelor automatizate la frontiera Uniunii Europene permite excluderea „factorului uman” din procesul de control, deși aparent simplifică procedura de verificare a pașaportului, implică riscuri în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și respectarea drepturilor tuturor persoanelor vizate.

Autoritatea națională de supraveghere a subliniat că introducerea unor astfel de sisteme de control la frontiere implică, pentru resortisanții țărilor terțe, riscuri majore în ceea ce privește respectarea și garantarea drepturilor acestora, în condițiile în care la acest moment prin normele Codului frontierei Schengen, spre exemplu, sunt deja instituite verificări amănunțite a tuturor resortisanților țărilor terțe, atât la intrare, cât și la ieșire.

Totodată, deși scopul principal al introducerii unui sistem de control automatizat la frontiera Uniunii Europene este acela de a îmbunătăți managementul frontierei externe a acesteia, în fapt, acesta este unul dintre mijloacele de luptă împotriva migrației ilegale.

Prin acest sistem se intenționează analizarea intrărilor și ieșirilor terților, ceea ce presupune obținerea unei imagini exacte a fluxurilor migratorii de la frontierele externe.

În acest context, este de subliniat că “sistemele de prelucrare a datelor sunt în serviciul omului; (...) acestea trebuie, indiferent de naționalitatea sau locul de reședință al persoanelor fizice, să le respecte drepturile și libertățile fundamentale, în special dreptul la viață privată¹ (...)”.

Astfel, în concordanță cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului rezultată din încălcarea art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, protecția oferită de acest articol ar fi diminuată în mod inacceptabil, dacă folosirea

¹ Potrivit considerentului (2) din Directiva 95/46/CE, transpusă în România prin Legea nr. 677/2001

de tehnici științifice moderne ar fi permisă cu orice preț și fără realizarea unui echilibru între beneficiile folosirii extensive a acestor tehnici și interesele importante legate de viața privată, iar orice stat care pretinde să aibă un rol de pionier în dezvoltarea noilor tehnologii poartă responsabilitatea obținerii unui echilibru corect în această problemă.

Prin urmare, Autoritatea națională de supraveghere a apreciat că, atunci când se propun și se concep noi sisteme informatice la scară largă trebuie să se respecte principiul necesității, proporționalității, „luării în considerare a vieții private începând din momentul conceperii sistemului” (așa-numitul principiu „privacy by design”) și principiul limitării scopului.

La analiza prevederilor propuse prin pachetul legislativ „Frontiere inteligente” Autoritatea națională de supraveghere a constatat că urmează a fi preponderent prelucrate date cu caracter special, printre care și date biometrice, fapt pentru care a atras atenția că pentru utilizarea acestora trebuie să se ia măsuri stricte de protecție în sensul stabilirii de condiții minime pentru utilizarea datelor biometrice și să se stabilească proceduri de rezervă pentru persoanele care nu se pot înregistra.

Acest pachet legislativ se află în faza dezbaterilor la nivelul Consiliului Uniunii Europene.

Secțiunea a 3-a: Propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor, inclusiv al finanțării terorismului și Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la informațiile privind plătitorul care însoțesc transferurile de fonduri

În luna februarie 2013, Comisia Europeană a adoptat două propuneri de consolidare a normelor Uniunii Europene existente cu privire la combaterea spălării banilor și transferurile de fonduri. Amenințările asociate spălării banilor și finanțării terorismului sunt într-o continuă evoluție, iar acest lucru impune actualizări periodice ale normelor în domeniu.

Pachetul legislativ include o **propunere de Directivă privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și al finanțării terorismului, precum și o propunere de Regulament cu privire la informațiile privind plătitorul care însoțesc**

transferurile de fonduri, în vederea asigurării unei „trasabilități adecvate” a acestor transferuri.

Scopul comun al adoptării celor două instrumente legislative constă în revizuirea cadrului normativ actual al Uniunii Europene în materia combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, cu scopul de a spori eficacitatea acestuia și de a asigura conformitatea sa cu standardele internaționale.

La nivelul Uniunii Europene, Directiva 2005/60/CE privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului instituie cadrul menit să protejeze soliditatea, integritatea și stabilitatea instituțiilor de credit și financiare și încrederea în sistemul financiar în ansamblu împotriva riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

În ceea ce privește propunerea unui nou regulament al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la informațiile privind plătitorul care însoțesc transferurile de fonduri, scopul acestui act este de a revizui Regulamentul (CE) nr. 1781/2006 cu privire la informațiile privind plătitorul care însoțesc transferurile de fonduri, astfel încât să se îmbunătățească trasabilitatea plăților și să se garanteze conformitatea deplină a cadrului Uniunii Europene cu standardele internaționale.

Regulamentul privind transferurile de fonduri stabilește norme conform cărora prestatorii de servicii de plată trebuie să transmită informații privind plătitorul pe tot parcursul lanțului de plăți în scopul prevenirii, investigării și depistării actelor de spălare de bani și de finanțare a terorismului.

Obiectivul primordial al revizuirii cadrului legal privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului este acela de a proteja sistemul financiar și piața unică împotriva abuzurilor din partea infractorilor care încearcă să spele produse obținute ilicit sau din partea teroriștilor care doresc să finanțeze activități sau grupuri teroriste.

În ceea ce privește **propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor, inclusiv al finanțării terorismului**, principalele modificări propuse vizează:

- extinderea domeniului de aplicare al directivei (reducerea pragului pentru comercianții de bunuri de valoare ridicată care efectuează plăți în numerar, de la 15 000 EUR

la 7 500 EUR și includerea în domeniul de aplicare a directivei a „furnizorilor de servicii de jocuri de noroc”);

- abordarea bazată pe risc (completarea listei minime de factori care trebuie luați în considerare sau cu orientări care urmează a fi elaborate de către autoritățile europene de supraveghere);

- măsuri simplificate și măsuri sporite de precauție privind clientela (înăsprirea normelor privind precauția simplificată și eliminarea unor situații în care se aplică scutiri) ;

- informații privind beneficiarul real (sunt propuse măsuri noi în scopul de a face informațiile privind beneficiarul real mai clare și mai accesibile; prin aceasta, persoanele juridice sunt obligate să dețină informații referitoare la propriii beneficiari reali);

- echivalența țărilor terțe (directiva revizuită va elimina dispozițiile referitoare la „echivalența” pozitivă, din moment ce regimul de precauție privind clientela este din ce în ce mai puternic bazat pe risc, iar utilizarea de scutiri pe motivul unor factori pur geografici este mai puțin relevantă);

- alinierea sancțiunilor administrative;

- unitățile de informații financiare;

- autoritățile europene de supraveghere;

- măsurile de transpunere (introducerea unei obligații pentru statele membre de a transmite un tabel de corespondență între dispozițiile legislației lor naționale și dispozițiile directivei).

Introducerea de prevederi legale referitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal în propunerea de Directivă privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și al finanțării terorismului, se justifică prin chiar scopul actului normativ, ce va avea ca rezultat colectarea și prelucrarea unui volum foarte mare de informații, respectiv date cu caracter personal.

Acest fapt va avea implicații directe asupra drepturilor fundamentale ale persoanelor fizice și poate conduce, în cazul nerespectării legislației în domeniu, la grave atingeri aduse dreptului la viață privată a acestora, în ceea ce privește protecția datelor lor cu caracter personal.

Urmare a analizării textului propunerii de Directivă, pentru a conferi forță juridică sporită protecției datelor personale și drepturilor persoanelor vizate, Autoritatea națională de supraveghere a apreciat că ar trebui să existe trimiteri exprese la Directiva 95/46/CE și la legislația statului membru în domeniu referitoare la protecția datelor cu caracter personal și în cuprinsul articolelor care fac referiri la protecția datelor.

Propunerea de Directivă face referire la o perioadă de 5 ani ca termen de stocare a documentelor și informațiilor, însă nu conține și o enumerare a datelor și categoriilor de date cu caracter personal ce sunt colectate de la persoanele vizate și, ulterior, comunicate către autoritățile competente. Această lacună conduce la incertitudini privind datele prelucrate, dar și la unele posibile neclarități în procesul ulterior de implementare a Directivei de către statele membre.

Legat de acest aspect, Autoritatea națională de supraveghere a apreciat că s-ar impune, în vederea eliminării ambiguităților, stabilirea concretă a datelor și categoriilor de date colectate și care vor fi prelucrate, simpla trimitere la Directiva 95/46/CE nefiind suficientă pentru asigurarea unui nivel de protecție adecvat al datelor cu caracter personal.

De asemenea, Autoritatea de supraveghere a recomandat inserarea unor prevederi cu privire la clauzele de confidențialitate ce trebuie respectate de către angajații entităților implicate în procedurile de raportare a informațiilor, având în vedere natura sensibilă a datelor ce vor fi prelucrate.

Referitor la politicile de protecție a datelor și la politicile și procedurile privind schimbul de informații, s-a apreciat ca adecvată adăugarea unor mențiuni care să facă referire la conținutul acestor politici, respectiv la faptul că acestea trebuie să stabilească măsurile tehnice și organizatorice adecvate pentru protejarea datelor cu caracter personal împotriva distrugerii accidentale sau ilegale, pierderii, modificării, dezvăluirii sau accesului neautorizat, precum și împotriva oricărei alte forme de prelucrare ilegală, având în vedere și dispozițiile art. 17 alin. (1) din Directiva 95/46/CE.

Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la informațiile privind plătitorul care însoțesc transferurile de fonduri revizuieste Regulamentul (CE) nr. 1781/2006 cu privire la informațiile privind plătitorul care însoțesc

transferurile de fonduri în scopul îmbunătățirii urmăririi plăților și asigurării conformității legislației cadru a UE cu standardele internaționale.

Modificările propuse de Autoritatea națională de supraveghere au drept scop identificarea de soluții în domeniile în care persistă probleme legate de transparență, fiind vizate următoarele cerințe principale:

- includerea unor informații privind beneficiarul plății;
- extinderea domeniului de aplicare a regulamentului (inclusiverea cărților de credit sau de debit, a telefonului mobil sau a oricărui alt dispozitiv digital sau informatic în obiectul dispozițiilor regulamentului în cazul în care acestea sunt utilizate pentru transferarea de fonduri de la o persoană la alta și clarificarea situației transferurilor de fonduri în afara Uniunii Europene a căror valoare este de mai puțin de 1 000 EUR);
- introducerea unor noi obligații pentru prestatorii de servicii de plată față de beneficiarul plății (verificarea identității beneficiarului în cazul plăților provenite din afara UE a căror valoare este de peste 1 000 EUR), precum și pentru prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății și prestatorul intermediar de servicii de plată (instituirea unor proceduri bazate pe evaluarea riscurilor care să permită identificarea situațiilor în care trebuie executat, respins sau suspendat un transfer de fonduri pentru care nu au fost furnizate informațiile cerute și obligația de a stabili măsurile care trebuie luate în acest sens);
- consolidarea competențelor de a aplica sancțiuni ale autorităților competente și impunerea cerinței coordonării acțiunilor întreprinse în cazurile transfrontaliere, publicarea sancțiunilor aplicate și instituirea unor mecanisme eficiente prin care să se încurajeze semnalarea cazurilor de încălcare a dispozițiilor regulamentului.

Acest pachet legislativ se află în faza dezbaterilor la nivelul Consiliului Uniunii Europene.

CAPITOLUL AL III-LEA

ACTIVITATEA DE REGLEMENTARE, AVIZARE, CONSULTARE ȘI INFORMARE PUBLICĂ

Secțiunea 1 Avizarea actelor normative

În temeiul art. 21 alin. (3) lit. h) din Legea nr. 677/2001, Autoritatea națională de supraveghere a emis o serie de avize asupra unui număr de 32 de proiecte de acte normative elaborate de diverse instituții și autorități publice, care se refereau la aspecte privind prelucrarea datelor cu caracter personal.

Autoritatea națională de supraveghere a formulat observații relevante referitoare la actele normative supuse avizării cu privire la protecția drepturilor și libertăților persoanelor fizice sub aspectul prelucrării datelor cu caracter personal.

Față de conținutul proiectelor actelor normative transmise Autorității naționale de supraveghere, în cursul anului 2013, au fost emise o serie de avize negative, avize favorabile fără observații, precum și avize favorabile cu observații și propuneri, după cum urmează:

1. Avize negative

Argumentele care au justificat ca Autoritatea națională de supraveghere să emită avize negative au constat în necorelarea dispozițiilor propuse cu principiile și reglementările constituționale, cu actele juridice ale Uniunii Europene, cu tratatele la care România este parte ori cu legislația cadru în materie, precum și generarea unor paralelisme în reglementare.

Din aceste considerente, Autoritatea națională de supraveghere a propus reanalizarea și reformularea respectivelor proiecte de acte normative.

Dintre reglementările relevante asupra cărora Autoritatea de supraveghere a emis avize negative, exemplificăm:

a) Propunerea legislativă privind colectarea și stocarea datelor necesare identificării clienților serviciilor de comunicații electronice furnizate prin intermediul cartelelor preplătite

Autoritatea națională de supraveghere a avizat negativ această propunere, cu observații referitoare la faptul că inițiatorul nu a luat în considerație că se încălcau tocmai prevederile actelor normative ale Uniunii Europene pe care inițiatorul susținea că le implementează. O altă încălcare semnalată de Autoritatea națională de supraveghere este cea referitoare la respectarea vieții private, drept consacrat prin art. 26 din Constituție.

În ceea ce privește prelucrarea codului numeric personal al unei persoane vizate, care se realizează în condițiile prevăzute de art. 8 din Legea nr. 677/2001 coroborate cu cele ale Deciziei nr. 132/2011, s-a arătat că propunerea încalcă grav principiile proporționalității și stocării limitate a datelor.

Prin instituirea obligației de comunicare a datelor de identificare în sarcina persoanelor vizate care au achiziționat deja un serviciu de orice tip de la furnizorii de servicii de comunicații electronice, anterior intrării în vigoare a legii propuse, s-a apreciat că aceasta poate contraveni principiului neretroactivității legii, statuat de art. 15 alin. (2) din Constituție.

Impunerea în sarcina utilizatorilor de servicii de comunicații electronice furnizate prin intermediul cartelelor preplătite, persoane vizate, potrivit Legii nr. 677/2001, a obligației de a se identifica sau de a comunica furnizorilor acestor tipuri de servicii date cu caracter personal (nume, prenume, cod numeric personal), constituie o restrângere a drepturilor acestor persoane, având în vedere că exercitarea unor acte/fapte de comerț este condiționată de dovedirea identității persoanelor în cauză, iar prestarea unor servicii de comunicații este supusă condiției de furnizare a anumitor date cu caracter personal.

b) Propunerea legislativă privind economia socială (Bp. 439/2013)

Autoritatea națională de supraveghere a avizat negativ această propunere. Activitățile desfășurate în contextul reglementării domeniului economiei sociale presupun efectuarea de operațiuni de prelucrare a unor categorii diferite de date cu caracter personal, mai ales date cu caracter special, precum codul numeric personal, starea de sănătate, etnia, săvârșirea de fapte penale. Aceasta are implicații directe asupra drepturilor fundamentale ale persoanelor fizice și

poate conduce la grave atingeri aduse dreptului la viață privată a cetățenilor, în ceea ce privește protecția datelor lor cu caracter personal.

Autoritatea națională de supraveghere a apreciat că este necesară definirea rolului și responsabilităților tuturor entităților implicate în procesul de reglementare a domeniului economiei sociale și care vor prelucra date cu caracter personal, precum și stabilirea competențelor autorităților publice în colectarea și prelucrarea datelor personale, în vederea clarificării calității acestora de operatori sau împuterniciți, potrivit definițiilor date de Legea nr. 677/2001.

S-a subliniat că este necesară luarea în considerație a principiilor de protecție a datelor, în special prin stabilirea persoanelor autorizate, după caz a autorităților și instituțiilor publice, care vor avea acces la date, în scopuri legitime și cu respectarea tuturor garanțiilor adecvate pentru respectarea drepturilor persoanelor vizate.

Activitățile desfășurate în legătură cu întocmirea și păstrarea registrului electronic al întreprinderilor sociale și cu anumite raportări obligatorii (precum cele prevăzute în Capitolul V al propunerii) presupun efectuarea de operațiuni de colectare și prelucrare a unor categorii diferite de date cu caracter personal, inclusiv date având funcție de identificare de aplicabilitate generală (codul numeric personal) și alte date cu caracter special.

Referitor la datele privind starea de sănătate, Autoritatea națională de supraveghere a subliniat că acestea se află nu doar sub incidența regulilor generale ale Legii nr. 677/2001, dar mai ales a dispozițiilor speciale din acest act normativ. În acest sens, art. 7 și art. 9 din Legea nr. 677/2001 stabilesc, printre altele, și faptul că prelucrarea datelor privind starea de sănătate se efectuează de către ori sub supravegherea unui cadru medical supus secretului profesional sau de către ori sub supravegherea unei alte persoane supuse unei obligații echivalente în ceea ce privește secretul.

Cât privește comunicările electronice ale datelor între diverse entități cu atribuții referitoare la registrul electronic al întreprinderilor sociale, s-a subliniat că o comunicare de acest tip se poate expune la o serie de riscuri cum ar fi pierderea, distrugerea, etc., chiar accidentală a datelor. Or, la alegerea modalităților de transmitere a datelor sau a documentelor ce conțin date cu caracter personal, trebuie să se aibă în vedere faptul că operatorii au obligația de a aplica măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru protejarea datelor cu

caracter personal. Autoritatea națională de supraveghere a apreciat că implementarea unui astfel de sistem de colectare și prelucrare a datelor poate reprezenta o nouă situație de risc pentru protecția datelor cu caracter personal ale persoanelor fizice și, implicit, respectarea și garantarea drepturilor fundamentale ale acestora, în special cel la viață privată, deoarece se bazează pe colectarea și prelucrarea unor categorii variate de date cu caracter personal, mai ales dintre cele cu caracter special.

Întrucât se vizează prelucrarea unor date sensibile care impun protecție adecvată, iar textul propunerii legislative privind economia socială nu detaliază suficient modalitățile concrete de prelucrare a datelor, precum și modalitatea de exercitare a drepturilor persoanelor vizate, în special a dreptului de acces, s-a solicitat reanalizarea acestuia.

c) Propunerea legislativă privind modificarea Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public (Bp. 584/2013)

Autoritatea națională de supraveghere a acordat aviz negativ întrucât prevederile propunerii legislative privind modificarea Legii nr. 544/2001 fac referire la o multitudine de date personale ale angajaților unei instituții sau autorități publice, care ar urma să fie dezvăluite publicului larg prin paginile de internet ale acestora. Astfel, se propunea dezvăluirea numelui, studiilor absolvite, experienței profesionale, abilităților IT, competențelor lingvistice, veniturilor salariale ori de altă natură, ori a altor date cu caracter personal cuprinse în curriculum vitae al personalului angajat ori detașat din cadrul unei autorități sau instituții publice.

Toate aceste date nu numai că identifică în mod direct și concret o persoană vizată, ci și expun public, în mare măsură, viața privată a persoanei în cauză prin referirea la multitudinea de „factori specifici identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale”.

Legea nr. 677/2001 stabilește condițiile în care datele cu caracter personal pot fi prelucrate, inclusiv dezvăluite către terți. Datele cu caracter personal pot fi prelucrate de către un operator (instituții și autorități publice, în cazul Legii nr. 544/2001), fără consimțământul persoanei vizate, în situații de excepție, de strictă interpretare și aplicare, reglementate de art. 5 alin. (2) din Legea nr. 677/2001. Efectuarea de prelucrări a datelor cu caracter personal

precum dezvăluirea datelor cu caracter personal către publicul larg, precizate în propunerea legislativă, prin postarea pe internet pe o perioadă nedeterminată, sunt operațiuni ce pot conduce la apariția unor riscuri crescute pentru drepturile și libertățile persoanelor în cauză, acestea fiind expuse public prin prelucrarea excesivă a datelor lor, raportat la scopul propus.

Expunerea excesivă a datelor personale ale persoanelor care ocupă anumite funcții în cadrul unei autorități sau instituții publice nu numai că este de natură a aduce atingere vieții private, și posibil onoarei și demnității persoanei respective, dar excede și principiilor „transparenței” și „necesității de cunoaștere” invocate de inițiatorul propunerii legislative.

În ceea ce privește interesul public, care în accepțiunea inițiatorului „este mai presus de cel privat”, subliniem că respectarea acestuia nu poate fi invocată cu orice preț, în detrimentul vieții private, fără a se avea în vedere situații temeinic justificate.

Atunci când dreptul fundamental la viață privată, în special cel la protecția datelor personale, se confruntă cu alte drepturi fundamentale precum dreptul la informație, trebuie să se găsească un echilibru în respectarea acestora.

d) Propunerea legislativă de modificare și completare a unor dispoziții legale în materia stării civile și a prelucrării datelor cu caracter personal

Față de modificarea preconizată a prevederilor Legii nr. 677/2001, Autoritatea națională de supraveghere a formulat aviz negativ și a precizat că actualele prevederi ale acestui act normativ permit prelucrarea datelor cu caracter personal astfel încât să se asigure aplicarea corespunzătoare a noului Cod de procedură civilă.

În ceea ce privește modificarea propusă prin propunerea legislativă transmisă, în sensul completării art. 5 alin (2) din Legea nr. 677/2001 prin introducerea unei noi excepții de la regula existenței consimțământului persoanei vizate, s-a precizat că nu este necesară această completare a actului normativ, întrucât datele cu caracter personal se pot dezvălui atunci când există o obligație legală a operatorului sau când aceste date sunt necesare în vederea realizării unui interes legitim al operatorului ori al terțului căruia îi sunt dezvăluite respectivele date, potrivit art. 5 alin. (2) lit. c), respectiv lit. e) din Legea nr. 677/2001.

Referitor la introducerea prin propunerea transmisă a unei noi situații în care este permisă prelucrarea datelor cu funcție de identificare de aplicabilitate generală (de ex. codul

numeric personal, seria și nr. actului de identitate), prin completarea art. 8 din Legea nr. 677/2001, Autoritatea națională de supraveghere a precizat că nu este necesară o astfel de completare a actului normativ, întrucât această categorie de date cu caracter personal se poate dezvălui atunci când există o prevedere legală expresă, în conformitate cu actualele prevederi ale art. 8 lit. b) din Legea nr. 677/2001. În plus, s-a menționat că nu este obligatorie menționarea codului numeric personal al părților pe cererea de chemare în judecată, întrucât art. 194 din Codul de procedură civilă prevede că acesta se menționează în măsura în care este cunoscut de reclamant.

Referitor la modificarea propusă prin propunerea legislativă transmisă, în sensul introducerii unui nou articol 8¹ în cuprinsul Legii nr. 677/2001, prin care se intenționa să se instituie obligația eliberării pe loc a înscrisului conținând datele cu caracter personal solicitate de un terț pentru constatarea, exercitarea sau apărarea unui drept în justiție, s-a apreciat că această prevedere nu este de natură să asigure o analizare corespunzătoare a solicitării respective de către autoritățile publice responsabile, astfel încât să se prevină dezvăluirile nelegale de date cu caracter personal ce pot aduce atingeri grave vieții.

Pe de altă parte, față de modificarea preconizată a prevederilor Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-a considerat că nu se impune modificarea sau completarea acestui act normativ.

Astfel, eliberarea extraselor de stare civilă este reglementată prin dispozițiile în vigoare ale art. 69 și art. 70 din Legea nr. 119/1996, care stabilesc categoriile de autorități (inclusiv instanțele de judecată) și persoane îndreptățite să li se comunice extrase de pe actele de stare civilă ale persoanelor fizice, în temeiul competențelor lor legale.

Extinderea nejustificată a sferei persoanelor cărora li se pot elibera extrase de pe actele de stare civilă a altor persoane (ce conțin o multitudine de date cu caracter personal) poate aduce o atingere gravă dreptului la protecția datelor cu caracter personal și a vieții private a persoanelor în cauză.

e) Proiectul Normelor Metodologice pentru aplicarea Legii nr. 82/2012 privind reținerea datelor generate sau prelucrate de furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și de furnizorii de comunicații electronice destinate publicului, precum și

pentru modificarea și completarea Legii nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice

Față de documentul înaintat, Autoritatea națională de supraveghere a formulat aviz negativ, subliniind că și proiectul Legii nr. 82/2012 a fost avizat negativ de către Autoritatea de Supraveghere, deoarece conține, în cea mai mare parte, prevederi identice cu cele ale Legii nr. 298/2008, lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1258 din 8 octombrie 2009.

2. Avize favorabile, fără observații

În anul 2013, Autoritatea națională de supraveghere a emis avize favorabile, fără observații, pentru proiectele de acte normative care respectau reglementările în domeniul protecției datelor personale, dintre care enumerăm:

- Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale;

- Proiectul Ordonanței Guvernului pentru crearea cadrului legal necesar căutării automatizate a datelor referință în relația cu statele membre ale Uniunii Europene și asigurării recunoașterii rezultatelor activităților de laborator referitoare la datele dactiloscopice;

- Proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea unor acte normative privind evidența persoanelor, actele de identitate ale cetățenilor români, precum și actele de rezidență ale cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European rezidenți în România;

- Propunere legislativă privind modificarea Legii partidelor politice nr. 14/2003;

- Proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea unor acte normative privind evidența persoanelor, actele de identitate ale cetățenilor români, precum și actele de rezidență ale cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European rezidenți în România;

- **Proiectul de Lege privind unele măsuri pentru facilitarea schimbului transfrontalier de informații referitoare la încălcările normelor de circulație care afectează siguranța rutieră.**

3. Avize favorabile cu observații și propuneri

În cadrul avizelor favorabile emise în anul 2013, Autoritatea națională de supraveghere a formulat numeroase observații și propuneri care au avut ca scop asigurarea unei reglementări complete și redactarea clară a textelor legale, în scopul înțelegerii și aplicării corecte a acestora.

În acest context, precizăm faptul că majoritatea observațiilor și propunerilor formulate de către Autoritatea de supraveghere au fost însușite de către inițiatori. Dintre proiectele de acte normative asupra cărora Autoritatea a formulat propuneri, exemplificăm:

a) Proiectul Legii pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice

Autoritatea națională de supraveghere a subliniat că textul proiectului necesită o clarificare a dispozițiilor conținute și a recomandat reanalizarea textului de lege propus spre avizare. În ceea ce privește termenul de stocare a datelor cu caracter personal constând în imagine și voce, la care face referire proiectul a fost subliniat faptul că acesta trebuie să concorde cu prevederile art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 677/2001, dispoziții preluate și dezvoltate specific prin Decizia nr. 52/2012 privind prelucrarea datelor cu caracter personal prin utilizarea mijloacelor de supraveghere video, emisă de Autoritatea națională de supraveghere.

Totodată, urmare a analizării proiectului, a fost subliniat faptul că datele cu caracter personal pot fi expuse la o serie de riscuri cum ar fi pierderea, dezvăluirea sau accesul neautorizat, aspecte care ar putea avea un impact considerabil asupra vieții private a cetățenilor, în ceea ce privește protecția datelor lor cu caracter personal, cu referire la o dezvăluire a acestora prin transmitere sau prin publicare, sens în care trebuie să se respecte prevederile art. 20 din Legea nr. 677/2001.

În plus, s-a evidențiat faptul că operatorilor de date cu caracter personal le revin obligații specifice privind respectarea drepturilor persoanelor vizate – în special, a dreptului de informare, de acces la date și de intervenție, conform prevederilor Legii nr. 677/2001.

b) Proiectul de Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, precum și pentru modificarea unor acte normative

Autoritatea națională de supraveghere a avizat favorabil proiectul, însă a formulat următoarele observații:

În contextul comunicațiilor electronice de date de către furnizorii de servicii medicale de specialitate către diverse entități (Ministerul Sănătății, structurile de specialitate ale Ministerului Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, etc.) cu atribuții specifice, trebuie să se aibă în vedere faptul că la alegerea modalităților de transmitere a datelor sau a documentelor ce conțin date cu caracter personal, aceste servicii, în calitate de operatori, au obligația de a aplica măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru protejarea datelor cu caracter personal împotriva distrugerii accidentale sau ilegale, pierderii, modificării, dezvăluirii sau accesului neautorizat, în special dacă prelucrarea respectivă comportă transmisii de date în cadrul unei rețele, precum și împotriva oricărei alte forme de prelucrare ilegală.

Autoritatea națională de supraveghere a precizat că instituția, ce are atribuții de organizare și administrare a Platformei informatice din asigurările de sănătate, este Casa Națională de Asigurări de Sănătate, în calitate de operator de date cu caracter personal, care are obligația de a asigura confidențialitatea și securitatea prelucrărilor de date efectuate, în contextul necesității interoperabilității sistemelor ce alcătuiesc platforma menționată cu soluțiile de e-sănătate, la nivel național.

Obligația menționată anterior revine, deopotrivă, și Ministerului Sănătății, în contextul realizării de schimburi de informații cu alte state membre ale UE care cooperează în cadrul unei rețele voluntare ce conectează autoritățile naționale responsabile de e-sănătate desemnate de statele membre ale UE.

c) Propunerea legislativă privind introducerea unor cursuri de limba, literatura și istoria română via internet pentru copiii cetățenilor români din afara granițelor țării

În vederea stabilirii punctului de vedere al Guvernului, Autoritatea națională de supraveghere a formulat observații și propuneri.

Astfel, s-a apreciat că implementarea unui sistem electronic de colectare și prelucrare a datelor minorilor pe Internet, prin intermediul unor formulare on-line, este susceptibilă de a prezenta riscuri speciale pentru drepturile și libertățile acestei categorii de persoane. Prin urmare, asigurarea unei protecții eficiente a datelor personale, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 677/2001 este deosebit de importantă, dar trebuie ținut cont și de dispozițiile legale care garantează drepturile copiilor.

În consecință, pentru respectarea drepturilor fundamentale ale minorilor, în special, a dreptului la viață privată, Autoritatea națională de supraveghere a apreciat că este necesară inserarea în propunerea legislativă a unor prevederi referitoare la realizarea prelucrării datelor cu caracter personal cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 677/2001.

d) Propunerea legislativă pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 regimul juridic al contravențiilor

Autoritatea națională de supraveghere a avizat favorabil propunerea legislativă, cu următoarele mențiuni:

Referitor la încheierea proceselor-verbale de contravenție și în format electronic, s-a apreciat că implementarea unui astfel de sistem de colectare și prelucrare a datelor prin intermediul unor sisteme automatizate poate fi expusă la o serie de riscuri cum ar fi pierderea, distrugerea, etc., chiar accidentală.

S-a remarcat faptul că prin această propunere legislativă se introduc noi modalități de comunicare a procesului-verbal de contravenție, cât și a înștiințării de plată, fără a se specifica concret procedura specifică aplicabilă și fără a se ține cont de dispozițiile legale aplicabile în materie, printre care prevederile art. 5 alin. (3) din Legea nr. 677/2001, care instituie obligația autorităților publice de a respecta și de a ocroti viața privată, chiar și în situația exceptării de la regula obținerii consimțământului persoanelor vizate.

e) Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale

Deși Autoritatea națională de supraveghere a avizat favorabil propunerea legislativă, aceasta a formulat și observații în considerarea faptului că propunerea are implicații directe asupra drepturilor fundamentale ale persoanelor fizice și poate conduce la grave atingeri aduse dreptului la viață privată a cetățenilor, în ceea ce privește protecția datelor lor cu caracter personal, mai ales în cazul dezvăluirii acestor date prin publicare pe pagina de internet a operatorului (Autoritatea Electorală Permanentă).

Autoritatea națională de supraveghere a subliniat că trebuie respectate principiile instituite de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 677/2001, și mai cu seamă a principiului conform căruia datele trebuie să fie stocate într-o formă care să permită identificarea persoanelor vizate strict pe durata necesară realizării scopurilor, ceea ce implică stabilirea unor termene privind dezvăluirea datelor personale pe Internet, având în vedere riscul pe care îl reprezintă dezvăluirea datelor în mediul on-line în contextul asigurării respectării dreptului la viață privată.

De asemenea, Autoritatea națională de supraveghere a menționat că trebuie să se țină cont și de faptul că operatorii au obligația de a aplica măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru protejarea datelor cu caracter personal.

f) Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici

Legat de acest proiect, Autoritatea națională de supraveghere a recomandat introducerea unei prevederi referitoare la faptul că prelucrarea datelor cu caracter personal se va efectua cu respectarea prevederilor Legii nr. 677/2001, inclusiv în ceea ce privește exercitarea drepturilor persoanelor vizate, a măsurilor de securitate și de confidențialitate a prelucrărilor realizate.

g) Proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea Normelor metodologice de punere în aplicare a prevederilor Convenției nr. 16 a Comisiei Internaționale de Stare

Civilă referitoare la eliberarea extraselor multilingve ale actelor de stare civilă, semnată la Viena la 8 septembrie 1976

Referitor la eliberarea extraselor multilingve, Autoritatea națională de supraveghere a subliniat faptul că în textul proiectului trebuie avută în vedere necesitatea respectării obligației operatorului de a lua măsurile tehnice și organizatorice adecvate pentru protejarea datelor cu caracter personal, în conformitate cu art. 20 din Legea nr. 677/2001.

În acest sens, pentru întărirea respectării obligațiilor legale, s-a considerat ca fiind necesară inserarea unor mențiuni referitoare la asigurarea securității datelor în activitatea de transmitere a acestora între instituțiile care au în păstrare actele de stare civilă și cele care primesc cererile de eliberare a extraselor, respectiv eliberează extrasele, întrucât comunicarea poate expune datele personale la o serie de riscuri cum ar fi pierderea, distrugerea, etc., chiar accidentală.

Autoritatea națională de supraveghere a considerat adecvată adăugarea unei prevederi în conținutul căreia să se menționeze faptul că transmiterea extraselor multilingve se va face cu respectarea măsurilor de confidențialitate și securitate a datelor personale, ținând cont mai ales de faptul că în unele situații se efectuează, în realitate, un transfer de date în afara Uniunii Europene.

h) Proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2013-2014

Textul proiectului conține, în numeroase situații, obligația operatorilor de date din domeniu, respectiv casele de asigurări de sănătate și furnizorii de servicii de sănătate, de a comunica date personale în mod frecvent, mai ales date cu caracter special (cum ar fi CNP- ul, date privind starea de sănătate, diagnostice, medicație, etc.), atât pe suport fizic, cât și prin mijloace electronice de comunicație.

Autoritatea națională de supraveghere a avizat favorabil proiectul menționat, însă a subliniat faptul că datele pot fi expuse la o serie de riscuri cum ar fi pierderea, dezvăluirea sau accesul neautorizat, aspecte care ar putea avea un impact considerabil asupra vieții private a cetățenilor.

Accesul direct on-line la bazele de date prezintă un nou risc, atât prin faptul că datele personale vor fi dezvăluite unui număr mare de destinatari, dar și prin aceea că va oferi noi posibilități pentru eventuala utilizare incorectă a acestora. Astfel, aceste sisteme trebuie să asigure faptul că doar persoanele autorizate vor avea acces la date, în scopuri legitime și cu respectarea tuturor garanțiilor legale. Totodată, punctele de acces multiple dintr-o rețea deschisă, precum Internetul, cresc riscul interceptării datelor personale, iar odată ce acestea devin disponibile unui număr mare de persoane, va deveni dificilă menținerea standardului de confidențialitate adecvat pentru protejarea datelor.

Legat de aspectele de mai sus, s-a apreciat că este necesară o completare a textului proiectului contractului-cadru, în sensul întăririi răspunderii operatorilor în prelucrarea datelor. În vederea respectării întregului regim de protecție a datelor cu caracter personal, nu doar cel al confidențialității, se impun a fi respectate toate regulile privind protecția datelor cu caracter personal, cu atât mai mult cu cât unele dintre datele colectate sunt de natură sensibilă (starea de sănătate).

Referitor la formulările generice din textul proiectului, respectiv „copii ale documentelor”, „documente justificative”, „documente însoțitoare”, potrivit principiului proporționalității scopului, statuat de art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 677/2001, s-a subliniat că datele trebuie să fie adecvate, pertinente și neexcesive prin raportare la scopul în care sunt colectate și ulterior prelucrate. În acest sens, s-a subliniat să se aibă în vedere precizarea expresă (în normele metodologice), a documentelor necesare, care conțin și date cu caracter personal, solicitate persoanelor fizice, pentru a se evita în practică o conduită neunitară și abuzivă în situațiile date.

Același principiu menționat mai sus trebuie respectat și în ceea ce privește elaborarea chestionarului standard privind efectuarea sondajelor de opinie pentru monitorizarea gradului de satisfacție al asiguraților. Autoritatea națională de supraveghere a considerat ca fiind necesară precizarea, în normele metodologice, a faptului că stocarea datelor pe o anumită perioadă de timp, într-un sistem de evidență diferit de cel care se referă la acordarea efectivă a serviciilor de sănătate, precum și anonimizarea datelor sau chiar colectarea, în măsura în care este posibil, în mod anonim a informațiilor, fără a se efectua o legătură cu asiguratul.

i) Memorandumul cu tema „Aprobarea pentru inițierea de negocieri și semnarea Acordului între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii pentru îmbunătățirea conformării fiscale internaționale și implementarea măsurilor FATCA”

Autoritatea de națională de supraveghere a efectuat unele observații privind necesitatea inserării de mențiuni exprese referitoare la respectarea nivelului adecvat de protecție a datelor personale asigurat la nivelul Statelor Membre ale Uniunii Europene și, implicit, în România prin Legea nr. 677/2001.

Având în vedere natura datelor colectate și prelucrate, s-a subliniat necesitatea efectuării unor precizări în textul acordului, în special cu privire la perioada de reținere a datelor, asigurarea confidențialității și securității datelor personale, drepturile conferite persoanelor vizate și modalitatea de exercitare a acestora.

j) Proiectul de hotărâre a Autorității Electorale Permanente privind întocmirea și avizarea listelor cuprinzând persoanele care pot fi desemnate președinți ai birourilor electorale ale secțiilor de votare sau locțiitori ai acestora

S-a remarcat faptul că în proiect se creează o situație discriminatorie față de celelalte categorii de persoane, raportat la natura datelor colectate și prelucrate, precum și la evaluarea acestor persoane pe baza informațiilor colectate, aspect ce se impune a fi corectat.

Autoritatea națională de supraveghere a considerat necesară instituirea unor mențiuni cu privire la termenele de stocare a informațiilor și a obligației de ștergere/distrugere a datelor personale, de către fiecare entitate care le prelucrează.

În ceea ce privește modalitatea de prelucrare a codului numeric personal și a copiei cărții de identitate, s-a subliniat că aceasta trebuie să respecte prevederile art. 8 din Legea nr. 677/2001.

Secțiunea a 2-a Puncte de vedere privind diverse chestiuni de protecția datelor

A. Aplicabilitatea Legii nr. 677/2001

1. Comisia Națională de Acreditare a Spitalelor a solicitat opinia Autorității naționale de supraveghere cu privire la necesitatea notificării prelucrărilor de date pe care le efectuează în activitatea de pregătire, calificare și formare continuă a evaluatorilor de spitale.

Față de aspectele relatate, referitoare la atribuțiile specifice ale Comisiei Naționale de Acreditare a Spitalelor, prin raportare la prevederile Legii nr. 677/2001, acestei instituții i s-a comunicat că are obligația de a declara la Autoritatea națională de supraveghere prelucrările de date cu caracter personal realizate în activitatea de pregătire, calificare și formare continuă a evaluatorilor de spitale, sens în care i s-au dat detalii legate de procedura de notificare.

Totodată, instituției i s-a comunicat că, distinct, se vor notifica Autorității naționale de supraveghere și prelucrările de date efectuate prin mijloace de supraveghere video, în conformitate cu dispozițiile art. 15 ale Deciziei nr. 52/2012.

În același timp, Comisiei Naționale de Acreditare a Spitalelor i s-au adus la cunoștință obligațiile de care este ținută în calitate de operator, în principal, cea a respectării prevederilor legale privind exercitarea drepturilor persoanelor vizate, respectiv dreptul de informare, de acces, intervenție și opoziție, precum și obligația asigurării confidențialității și securității prelucrărilor efectuate, în concordanță cu dispozițiile Legii nr. 677/2001.

În ceea ce privește aspectul referitor la publicarea pe pagina de internet a instituției a unor extrase din Registrul evaluatorilor de spitale, care conțin numele și prenumele evaluatorilor, profesia, seria și data eliberării certificatului de evaluator, instituția noastră a atras atenția asupra faptului că datele cu caracter personal nu pot fi dezvăluite unor terți decât în situațiile în care persoana vizată și-a dat în mod expres și neechivoc consimțământul ori în condițiile de excepție stabilite de art. 5 alin. (2) din Legea nr. 677/2001.

2. O persoană fizică s-a adresat Autorității naționale de supraveghere solicitând punctul de vedere cu privire la calitatea sa de operator, în situația în care intenționează să prelucreze date cu caracter personal prin mijloace de supraveghere video, montate pe balcoanele locuinței, dar îndreptate asupra ușilor de acces într-un imobil cu mai multe apartamente.

S-a precizat că, în sensul dispozițiilor art. 3 lit. e) din Legea nr. 677/2001, operator este și orice persoană fizică care stabilește scopul și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal. Totuși, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (6) din Legea nr. 677/2001, acest act normativ nu se aplică prelucrărilor de date cu caracter personal, efectuate de persoane fizice exclusiv pentru uzul lor personal, dacă datele în cauză nu sunt destinate a fi dezvăluite.

Aceste prevederi sunt reiterate și prin art. 17 alin. (2) din Decizia Autorității naționale de supraveghere nr. 52/2012 privind prelucrarea datelor cu caracter personal prin utilizarea mijloacelor de supraveghere video.

Ca atare, s-a apreciat că, în măsura în care se respectă condiția instituită prin prevederile art. 2 alin. (6) din Legea nr. 677/2001, persoana fizică respectivă nu are calitatea de operator și, deci, nici obligațiile ce revin acesteia.

Însă, în cazul în care va dezvălui datele respective către diverși destinatari (cu excepția autorităților publice cărora li se comunică date în cadrul unei competențe speciale de anchetă), persoana fizică respectivă va dobândi calitatea de operator de date cu caracter personal, având obligațiile impuse de actele normative în domeniu, inclusiv fiind ținută de obligația notificării.

Autoritatea națională de supraveghere a mai precizat că supravegherea video poate fi efectuată în locuri și spații deschise sau destinate publicului, inclusiv pe căile publice de acces de pe domeniul public sau privat, în condițiile prevăzute de lege, cu condiția montării camerelor de supraveghere în locuri vizibile.

În acest context, Autoritatea națională de supraveghere a mai precizat că operatorii care efectuează supraveghere video, în scopul de a monitoriza accesul persoanelor sau pentru a asigura securitatea bunurilor și/sau a persoanelor, sunt obligați să informeze în mod adecvat, respectiv într-o manieră clară și permanentă asupra existenței sistemului de supraveghere video (afiș, anunț), precum și să asigure securitatea bazei de date. Totodată au fost furnizate informații cu privire la termenul de stocare permis și asupra măsurilor ce trebuie luate la expirarea acestui termen.

3. O persoană fizică a solicitat punctul de vedere al Autorității naționale de supraveghere cu privire la aplicabilitatea Legii nr. 677/2001 în cadrul activităților desfășurate de o casă de amanet.

Față de cele prezentate în adresă, raportat la prevederile Legii nr. 677/2001, s-au făcut mențiuni referitoare la faptul că :

- societatea are obligația de a analiza (prin raportare la toate activitățile desfășurate) dacă efectuează prelucrări de date cu caracter personal; în măsura în care sunt prelucrate date

cu caracter personal, fiind stabilit și scopul și mijloacele de prelucrare a datelor, societatea are calitatea de operator de date și îi revin obligațiile stabilite de Legea nr. 677/2001.

- s-a subliniat că este necesară notificarea prelucrărilor efectuate de operatorul ce prelucrează date cu caracter personal, în măsura în care nu sunt aplicabile prevederile Deciziei nr. 90/2006, Deciziei nr. 100/2007 și Deciziei nr. 23/2012, emise de Autoritatea națională de supraveghere, referitoare la situații în care nu este necesară notificarea prelucrării unor date cu caracter personal;

- raportat la activitatea de tip „casă de amanet”, societatea la care se face referire în adresă are calitatea de operator și obligația de a notifica la autoritatea de supraveghere prelucrarea datelor clienților (persoane fizice) în scopul „alte activități de creditare – amanet”;

- au fost prezentate etapele necesare pentru obținerea înregistrării în Registrul electronic de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal.

4. Regia Autonomă de Transport București a solicitat punctul de vedere cu privire la scutirea de la obligația de notificare a prelucrărilor de date efectuate în activitatea sa curentă, în considerarea faptului că aceasta își desfășoară activitatea în subordinea Consiliului General al Municipiului București.

Autoritatea națională de supraveghere a precizat că nu sunt incidente situațiile de scutire de la notificare prevăzute de Decizia nr. 23/2012 privind stabilirea cazurilor în care nu este necesară notificarea prelucrării unor date cu caracter personal, emisă de Autoritatea de Supraveghere.

În același timp, s-a subliniat că, raportat la scopurile în care se realizează prelucrările de date cu caracter personal de către Regia Autonomă de Transport București, sunt aplicabile scutirile de la obligația de notificare prevăzute de art. 1 lit. a) - f) din Decizia 100/2007 privind stabilirea cazurilor în care nu este necesară notificarea prelucrării unor date cu caracter personal, emisă de Autoritatea națională de supraveghere.

De asemenea, s-a precizat că, în situațiile în care devin aplicabile excepțiile de la obligația de a notifica prelucrările efectuate, operatorul nu este exonerat de îndeplinirea celorlalte obligații care îi revin potrivit dispozițiilor legale aplicabile în domeniul protecției

datelor cu caracter personal (informarea persoanelor vizate, asigurarea exercitării drepturilor persoanelor vizate, confidențialitatea și securitatea prelucrărilor).

5. Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale a solicitat punctul de vedere al Autorității naționale de supraveghere cu privire la prelucrări de date cu caracter personal efectuate în scopul efectuării unui sondaj de opinie în rândul propriilor angajați, prin intermediul unei societăți comerciale ce deține o platformă de culegere de date on-line.

Din adresa transmisă reieșea că acest minister este cel care a stabilit scopul prelucrării datelor propriilor angajați (pentru realizarea unui sondaj de opinie), iar sondajul urma să fie efectuat de o societate cu care se va încheia un contract de prestări servicii, aceasta având calitatea de împuternicit în sensul Legii nr. 677/2001, în condițiile în care prelucrarea se va efectua prin intermediul unei platforme tehnice pentru culegere de date on-line.

Raportat la aceste aspecte, Autoritatea națională de supraveghere a precizat că:

- persoană împuternicită de către operator este o persoană fizică sau juridică, de drept privat ori de drept public, inclusiv autoritățile publice, instituțiile și structurile teritoriale ale acestora, care prelucrează date cu caracter personal pe seama operatorului;

- obligațiile privind notificarea prelucrărilor către Autoritatea națională de supraveghere, revin operatorilor de date cu caracter personal și nu împuterniciților acestora;

- efectuarea prelucrărilor prin persoane împuternicite trebuie să se desfășoare în baza unui contract încheiat în formă scrisă, care va cuprinde în mod obligatoriu obligația persoanei împuternicite de a acționa doar în baza instrucțiunilor primite de la operator și faptul că îndeplinirea obligațiilor privind aplicarea de măsuri de securitate revine și persoanei împuternicite;

- pentru obținerea înregistrării în Registrul electronic de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal, trebuie să se completeze formularul de notificare, care conține și o secțiune privind transferurile de date, cu respectarea procedurii de notificare (depunerea notificării on-line și transmiterea primei pagini din formular, completată și semnată, în original).

6. Într-o altă situație au fost solicitate informații cu privire la legislația aplicabilă prelucrării datelor cu caracter personal ale minorilor, în contextul realizării unei aplicații informatice pentru copii.

În ceea ce privește operațiunile de colectare a datelor cu caracter personal ale minorilor prin intermediul internetului s-a precizat că acestea sunt susceptibile de a prezenta riscuri speciale pentru drepturile și libertățile lor, motiv pentru care este necesar ca operatorul să aibă în vedere asigurarea unei protecții eficiente a minorilor.

De asemenea, s-a menționat faptul că trebuie ținut cont și de dispozițiile legale care garantează drepturile copiilor la protejarea imaginii lor publice, a vieții intime, familiale și private, protecția împotriva oricăror forme de exploatare, ale abuzului etc.

Astfel, s-a apreciat că, în funcție de vârsta minorului, reprezentanților legali li se pot solicita unele date de contact (număr de telefon, adresa de e-mail etc.) în vederea contactării acestora sau se poate condiționa utilizarea aplicațiilor informatice ori înscrierea pe diverse site-uri numai de către părinți. În toate situațiile, modalitatea din care rezultă faptul că reprezentanții legali ai minorilor își dau expres și neechivoc consimțământul trebuie aleasă astfel încât să se poată proba, în cazul în care se impune acest lucru și să existe certitudinea provenienței acestuia.

În plus, în cazul folosirii de mijloace electronice de comunicații, s-a precizat că trebuie avute în vedere și dispozițiile art. 12 din Legea nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, modificată și completată, în sensul obținerii consimțământului expres prealabil al destinatarului pentru transmiterea de comunicări comerciale prin astfel de mijloace.

7. O persoană fizică a solicitat informații cu privire la prelucrarea de date cu caracter personal în scop literar și artistic.

Au fost făcute precizări privind aplicabilitatea art. 11 din Legea nr. 677/2001, în situația în care prelucrarea datelor se face exclusiv în scopuri jurnalistice, literare sau artistice, aceasta putându-se realiza fără consimțământul persoanelor în cauză cu condiția ca datele respective să fi fost făcute publice în mod manifest de către persoana vizată sau să fie strâns

legate de calitatea de persoană publică a persoanei vizate ori de caracterul public al faptelor în care este implicată.

În situația în care nu sunt îndeplinite condițiile legale de mai sus, este necesară obținerea consimțământului persoanelor în cauză (sau al moștenitorilor acestora, în cazul în care este vorba despre persoane decedate).

Printre alte cazuri de excepție de la obligația obținerii consimțământului persoanei vizate se numără și cele reglementate de art. 5 alin. (2) din Legea nr. 677/2001, modificată și completată, în speță realizarea interesului legitim al operatorului sau terțului căruia i se dezvăluie datele. Dar și în această situație, este necesară respectarea drepturilor și libertăților ori a interesului persoanei vizate, respectiv informarea celor în cauză și obținerea consimțământului pentru dezvăluirea datelor lor în cadrul documentarului artistic, dacă situația nu se încadrează în art. 11 din Legea nr. 677/2001, modificată și completată, amintit mai sus. Referitor la interesul legitim, acesta trebuie temeinic justificat sau dovedit prin anumite documente.

Coroborat cu cele de mai sus, Legea nr. 677/2001 instituie și principiul proporționalității scopului, în art. 4 alin. (1) lit. c). Acest principiu trebuie respectat, indiferent de condițiile de legitimitate a prelucrărilor, respectiv pe baza consimțământului persoanei vizate sau pe baza situațiilor de excepție de la consimțământ.

În consecință, datele cu caracter personal pot fi dezvăluite, în situația în care nu există consimțământul persoanei vizate, numai în condițiile legale de excepție, prevăzute mai sus, cu respectarea principiului proporționalității scopului. În acest sens, scopul solicitării datelor (sau al dezvăluirii lor) trebuie încadrat în una dintre situațiile de excepție de la consimțământ.

S-a mai precizat că dispozițiile art. 10 din Legea nr. 677/2001 se referă la prelucrarea datelor cu caracter personal referitoare la fapte penale sau contravenții.

Cu acest prilej, s-a precizat că, potrivit art. 1 lit. k) din Decizia nr. 100/2007, notificarea prelucrării datelor cu caracter personal nu este necesară când prelucrarea datelor cu caracter personal este efectuată exclusiv în scopuri jurnalistice, literare sau artistice. Așadar, pentru prelucrări de date efectuate în cadrul activităților literare nu este necesară înregistrarea unei notificări în Registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal.

8. O persoană fizică a înaintat o solicitare Autorității naționale de supraveghere, în baza Legii nr. 544/2001, modificată și completată. Față de conținutul acesteia au fost făcute o serie de precizări:

Astfel, cu privire la prima solicitare, s-a subliniat că numele, prenumele, funcția, locul de muncă, în accepțiunea dispozițiilor art. 3 alin. (1) din Legea nr.677/2001, modificată și completată, reprezintă date caracter personal.

Cât privește cea de-a doua solicitare, referitoare la calitatea de operator în contextul postării unor articole pe un site, s-a precizat că persoana (fizică sau juridică după caz) care a scris articolul cât și deținătorul domeniului pot avea calitatea de operatori de date cu caracter personal, în situația în care efectuează operațiuni de prelucrare asupra datelor cu caracter personal, stabilind scopul și mijloacele de prelucrare a acestor date.

În ceea ce privește cea de-a treia solicitare, cu privire la obligațiile operatorului, s-a precizat că orice operator (persoană fizică sau juridică), este ținut de respectarea tuturor drepturilor persoanei vizate, prevăzute de Legea nr. 677/2001, respectiv dreptul de informare, dreptul de acces, dreptul de intervenție asupra datelor, precum și dreptul de opoziție.

Referitor la cea de-a patra solicitare, privind obligațiile unui deținător de domeniu în contextul postării unor articole, s-a precizat că în situația în care acesta are calitatea de operator, stabilind mijloacele de prelucrare a datelor, este ținut de respectarea tuturor drepturilor persoanei vizate.

În schimb, în situația în care deținătorul domeniului doar postează datele și nu efectuează nicio operațiune de prelucrare asupra acestora, acesta are calitatea de terț, în accepțiunea prevederilor art. (3) lit. g) din Legea nr. 677/2001.

În aceste condiții sunt aplicabile prevederile art. 5 din Legea nr. 677/2001, potrivit cărora datele personale pot fi prelucrate, respectiv dezvăluite către terți, doar în cazul în care persoana vizată și-a dat în mod expres și neechivoc consimțământul ori, în mod excepțional în cazurile prevăzute la art. 5 alin (2) din Legea nr.677/2001, fără exprimarea consimțământului acestuia.

În privința ultimei solicitări, cu privire la sancțiunile ce pot fi aplicate de Autoritatea națională de supraveghere, s-au adus la cunoștință prevederile art. 31-34 din Legea nr. 677/2001.

9. Un petiționar a solicitat opinia Autorității naționale de supraveghere cu privire la necesitatea notificării prelucrărilor datelor proprietarilor și chiriașilor, efectuată de către o asociație de proprietari, cu ocazia desfășurării unor activități legate de evidența acestora.

Legat de aspectele puse în discuție, Autoritatea de națională de supraveghere a precizat că, pentru prelucrarea datelor proprietarilor și chiriașilor, efectuată de către asociație exclusiv în scopul administrării imobilului nu se impune depunerea notificării, potrivit prevederilor art. 1 lit. c) din Decizia nr. 90/2006.

Totodată, petentului i s-a comunicat faptul că, deși în cazul sus-menționat nu este necesară depunerea notificării, în calitate de operator de date în sensul Legii nr. 677/2001, modificată și completată, asociația de proprietari este ținută de respectarea obligațiilor prevăzute de art. 12 și 20 din Legea nr. 677/2001, cu privire la informarea proprietarilor, în calitate de persoane vizate, precum și respectarea securității și confidențialității datelor cu caracter personal.

S-au adus precizări legate de necesitatea notificării prelucrărilor de date în situația în care asociația va efectua astfel de operațiuni, prin utilizarea unor mijloace de supraveghere video, cu posibilități de înregistrare și stocare a imaginilor și datelor.

B. Raportarea la Biroul de Credit

S-a solicitat punctul de vedere al Autorității naționale de supraveghere cu privire la condițiile raportării clienților băncilor către S.C. Biroul de Credit S.A.

Condițiile legale de prelucrare a datelor cu caracter personal în sisteme de evidență de tipul birourilor de credit au fost reglementate de Autoritatea națională de supraveghere prin emiterea Deciziei nr. 105/2007 cu privire la prelucrările de date cu caracter personal efectuate în sisteme de evidență de tipul birourilor de credit.

Art. 8 alin. (1) din Decizia nr. 105/2007 stabilește regula de raportare a datelor personale către sistemele de evidență de tipul birourilor de credit, respectiv numai cu acordul scris al persoanei vizate, obținut de participanți la data depunerii cererii de credit. În acest sens, la obținerea acordului este necesar să se realizeze și informarea persoanei vizate, pentru ca aceasta să își dea un consimțământ în cunoștință de cauză.

Același art. 8 în alin. (2) prevede că datele negative, inclusiv cele rezultate din aplicarea comisioanelor sau din majorări ale ratei dobânzilor, se transmit către sistemele de evidență de tipul birourilor de credit numai după înștiințarea prealabilă, realizată de către participanți în scris, telefonic, prin SMS sau e-mail, a persoanei vizate cu privire la întârzierea la plată și transmiterea datelor, realizată cu cel puțin 15 zile calendaristice înainte de data transmiterii.

Autoritatea națională de supraveghere consideră că înștiințarea prealabilă a persoanei vizate cu cel puțin 15 zile înainte de data transmiterii la Biroul de Credit, care să conțină informațiile stabilite la art. 9 din Decizia nr. 105/2007, trebuie realizată înainte de prima raportare la Biroul de Credit ca urmare a acumulării unor restanțe, precum și de fiecare dată când se înregistrează o nouă restanță în contextul plăților lunare ale ratelor, diferită de cea anterioară.

În cazul nesocotirii acestui drept, fapta poate intra sub incidența art. 32 din Legea nr. 677/2001 care sancționează prelucrarea nelegală a datelor cu caracter personal de către un operator.

În răspunsul formulat au fost făcute și referiri la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 677/2001, modificată și completată, potrivit căruia persoana vizată are dreptul de a se opune în orice moment, din motive întemeiate și legitime legate de situația sa particulară, ca date care o vizează să facă obiectul unei prelucrări, cu excepția cazurilor în care există dispoziții legale contrare.

În vederea exercitării dreptului garantat de lege, menționat anterior, persoana vizată are posibilitatea de a înainta societății bancare în cauză o cerere întocmită în forma scrisă, datată și semnată, iar aceasta este obligată să comunice un răspuns în termen de 15 zile de la data primirii cererii.

În cazul în care, după împlinirea termenului de 15 zile, termen care curge de la data sesizării operatorului, nu s-a primit un răspuns sau cererea nu a fost soluționată, persoana vizată poate înainta o plângere Autorității naționale de supraveghere.

C. Prelucrarea codului numeric personal pe facturi

Continuă să fie solicitată opinia Autorității naționale de supraveghere față de necesitatea prelucrării codului numeric personal pe facturi de către societățile comerciale și cu privire la calitatea de operator a acestor societăți.

S-a subliniat că activitățile financiar-contabile ale unei societăți comerciale se încadrează în dispozițiile art. 1 lit. a) din Decizia nr. 100/2007, potrivit căroră nu este necesară depunerea notificării atunci când „prelucrarea datelor este efectuată de către compartimentele/persoanele competente ale entităților de drept public și privat, în scopul îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege pentru organizarea și desfășurarea activității proprii curente de gestiune – financiară și administrativă”.

S-a arătat că unui operator de date ce nu are obligația de a notifica anumite prelucrări, îi incumbă totuși respectarea celorlalte obligații ce decurg din prevederile Legii nr. 677/2001, modificată și completată.

Referitor la prelucrarea codului numeric personal, s-a subliniat că, potrivit art. 8 din Legea nr. 677/2001, modificată și completată, aceasta poate fi efectuată numai dacă persoana vizată și-a dat în mod expres consimțământul sau prelucrarea este prevăzută în mod expres de o dispoziție legală.

Corelat cu această prevedere, art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 677/2001 stabilește că datele cu caracter personal destinate a face obiectul prelucrării trebuie să fie adecvate, pertinente și neexcesive prin raportare la scopul în care sunt colectate și ulterior prelucrate. Aceste caracteristici ale datelor cu caracter personal implică obligația operatorului de a asigura în activitatea de prelucrare caracterul adecvat, pertinent și neexcesiv al datelor.

S-a precizat că nu există dispoziții legale exprese, în vigoare, în Codul fiscal, privind colectarea codului numeric personal în orice situație privind întocmirea facturilor fiscale pentru beneficiari-persoane fizice în calitate de cumpărători ai unui produs sau serviciu.

Astfel, potrivit art. 155 alin. (19) lit. d) și f) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, printre datele obligatorii necesare completării facturii se numără cele privind: denumirea/numele, adresa și codul de înregistrare în scopuri de TVA sau, după caz, codul de identificare fiscală ale persoanei impozabile care a livrat bunurile sau a prestat serviciile, respectiv denumirea/numele și adresa beneficiarului bunurilor

sau serviciilor, precum și codul de înregistrare în scopuri de TVA sau codul de identificare fiscală ale beneficiarului, dacă acesta este o persoană impozabilă sau o persoană juridică neimpozabilă.

Potrivit art. 127 alin. (1) din Codul fiscal, este considerată persoană impozabilă orice persoană care desfășoară, de o manieră independentă și indiferent de loc, activități economice de natura celor prevăzute la alin. (2) al acestui articol (de ex. activitățile producătorilor comercianților sau prestatorilor de servicii, inclusiv activitățile extractive, agricole și activitățile profesiilor libere sau asimilate acestora, exploatarea bunurilor corporale sau necorporale în scopul obținerii de venituri cu caracter de continuitate) oricare ar fi scopul sau rezultatul acestei activități.

Prin urmare, numai în cazul în care beneficiarii bunurilor achiziționate sunt persoane impozabile în sensul dispozițiilor legale de mai sus, întrucât există temei legal, factura va conține codul de identificare fiscală/codul numeric personal.

D. Dezvăluirea datelor cu caracter personal

1. Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat punctul de vedere al Autorității naționale de supraveghere în legătură cu dezvăluirea de date cu caracter personal cuprinse în declarațiile prevăzute de art. 5 alin. (3) din Legea nr. 303/2004, republicată, în contextul art. 14 alin. (1) din Legea nr. 544/2001.

Raportat la dispozițiile art. 5 alin. (3) din Legea nr. 303/2004, republicată, s-a apreciat că nu există o obligație legală cu privire la dezvăluire, de către instituția deținătoare, a datelor personale conținute de documentele aflate în dosarul de personal al judecătorilor, procurorilor, magistraților-asistenți și personalului auxiliar de specialitate obligați să dea, anual, o declarație pe propria răspundere în care să menționeze dacă soțul, rudele sau afinii până la gradul al IV-lea inclusiv exercită o funcție sau desfășoară o activitate juridică ori activități de investigare sau cercetare penală, precum și locul de muncă al acestora.

Pe de altă parte, s-a precizat că datele cu caracter personal menționate pot fi dezvăluite în vederea realizării unui interes legitim al celui care solicită datele, numai cu condiția ca acest interes să nu prejudicieze interesul sau drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei

vizate. În acest sens, este necesară luarea de măsuri pentru a nu se aduce prejudicii interesului sau drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei vizate.

Așadar, în situația în care ar exista un interes legitim din partea solicitantului datelor, s-a apreciat că acesta trebuie să fie temeinic justificat și dovedit, concomitent cu respectarea drepturilor persoanei vizate, în special a dreptului de informare și opoziție, potrivit art. 12 și 15 din Legea nr. 677/2001.

Cu alte cuvinte, persoana vizată trebuie să fie informată cu privire la solicitarea de dezvăluire a unor informații care o privesc, pentru a i se da posibilitatea ca, din motive întemeiate legate de situația sa particulară, să se opună la dezvăluirea datelor.

Coroborat cu cele de mai sus, Legea nr. 677/2001 instituie și principiul proporționalității scopului, în art. 4 alin. (1) lit. c). Potrivit acestuia, datele prelucrate de un operator trebuie să fie adecvate, pertinente și neexcesive prin raportare la scopul în care sunt colectate și ulterior prelucrate (inclusiv dezvăluite). Acest principiu trebuie respectat, indiferent de condițiile de legitimitate a prelucrărilor, respectiv pe baza consimțământului persoanei vizate sau pe baza situațiilor de excepție de la consimțământ.

În consecință, datele cu caracter personal pot fi dezvăluite, în situația în care nu există consimțământul persoanei vizate, numai în condițiile legale de excepție, prevăzute de Legea nr. 677/2001, cu respectarea principiului proporționalității scopului. În acest sens, scopul solicitării datelor (sau al dezvăluirii lor) trebuie încadrat în una dintre situațiile de excepție de la consimțământ.

2. Casa Națională de Pensii Publice (CNPP) a solicitat un punct de vedere referitor la cererea unei instituții financiare nebancare adresată CNPP cu privire la încheierea unei „Convenții pentru actualizarea/furnizarea elementelor de identificare a locurilor de muncă ale clienților săi”.

Din analiza cererii menționate și a actelor anexate, a rezultat că instituția financiară nebancară a solicitat CNPP dezvăluirea de date cu caracter personal, motivând existența unui „interes legitim”.

Totodată, a reieșit că informațiile privind locul de muncă sunt actualizate de către client „în cel mult 3 zile de la data modificării, dacă este cazul”.

În acest context, s-a precizat că Legea nr. 677/2001, modificată și completată, stabilește condițiile în care datele cu caracter personal pot fi prelucrate, inclusiv dezvăluite. Potrivit dispozițiilor acestui act normativ, regula generală ce guvernează prelucrarea datelor personale este consimțământul persoanei în cauză, dat în mod expres și neechivoc.

În mod excepțional însă, datele cu caracter personal pot fi prelucrate (inclusiv dezvăluite) de către un operator, fără consimțământul persoanei vizate, în mai multe situații de excepție, de strictă interpretare și aplicare, reglementate de art. 5 alin. (2) din Legea nr. 677/2001.

În acest context, s-a precizat că, din Regulamentul BNR nr. 9/2008 privind cunoașterea clienței în scopul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului, invocat de către instituția financiară nebanară, reiese că la momentul identificării clienților persoane fizice, trebuie să se aibă în vedere obținerea de informații referitoare la o serie de date printre care și numele angajatorului.

Cu toate acestea, din textul Regulamentului nu se desprinde obligația obținerii, de către persoanele juridice care intră sub incidența sa, a informațiilor privind numele angajatorului de la entitățile care le dețin.

În situația invocării realizării unui interes legitim al celui care solicită datele, acesta poate fi temei legal al solicitării datelor, numai cu condiția ca acest interes să nu prejudicieze interesul sau drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei vizate. În acest sens, este necesară luarea de măsuri pentru a nu se aduce prejudicii interesului sau drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei vizate.

Așadar, în situația în care ar exista un interes legitim din partea instituției financiare nebancare (neîndeplinirea obligației clientului de a-și actualiza datele) apreciem că acesta trebuie să fie temeinic justificat și dovedit concomitent cu respectarea drepturilor persoanei vizate, în special a dreptului de informare și opoziție, potrivit art. 12 și 15 din Legea nr. 677/2001.

În sensul celor de mai sus, dispozițiile Codului de procedură civilă în vigoare, în materia executării silite, stabilesc că în cazul în care debitorul nu execută de bunăvoie obligația stabilită printr-un titlu executoriu, aceasta se aduce la îndeplinire prin executare silită, care începe odată cu sesizarea organului de executare, potrivit dispozițiilor Cărtii a V-a

din acest Cod, care constituie dreptul comun în materie de executare silită, indiferent de izvorul sau de natura obligațiilor cuprinse în titlul executoriu ori de calitatea juridică a părților (art. 622 coroborat cu art. 631 alin. (2) din Codul de procedură civilă). Conform aceluiași Cod, executarea silită a oricărui titlu executoriu (...) se realizează numai de către executorul judecătoresc, chiar dacă prin legi speciale se dispune altfel (art. 623). De asemenea, în conformitate cu art. 625 din Cod, executarea silită se face cu respectarea dispozițiilor legii, a drepturilor părților și ale altor persoane interesate.

Față de aceste dispoziții legale și ținând cont de principiul legitimității scopului, Autoritatea a apreciat că prelucrarea informațiilor privind numele angajatorului, de către instituția financiară nebancaară se poate realiza numai în scopul actualizării datelor în cauză, cu condiția respectării garanțiilor prevăzute de Legea nr. 677/2001, expuse mai sus și pentru îndeplinirea, în conformitate cu legea, a procedurii privind executarea silită.

3. Regia Autonomă de Transport București (RATB) a solicitat un punct de vedere referitor la cererea unei entități sindicale privind dezvăluirea unor date cu caracter personal aparținând angajaților RATB.

Autoritatea națională de supraveghere a precizat RATB că, în situația în care entitatea sindicală va invoca existența unui interes legitim (ex: reprezentarea intereselor salariaților, membri de sindicat, ale căror date se solicită), aceasta va trebui să facă dovada existenței legitimității interesului său de a obține datele de la RATB, pentru fiecare persoană fizică ale cărei date sunt solicitate.

Mai mult, în situația în care se va face dovada sus menționată se impune și respectarea drepturilor persoanelor implicate, respectiv a dreptului la informare anterior dezvăluirii, conform art. 12 alin. (2) din Legea nr. 677/2001, precum și respectarea dreptului de opoziție al persoanelor implicate (angajații RATB).

În consecință, Autoritatea națională de supraveghere a apreciat că dezvăluirea datelor cu caracter personal de către RATB, poate fi realizată în temeiul prevederilor art. 5 alin. 2 lit. e) din Legea nr. 677/2001, dar numai cu condiția respectării drepturilor persoanelor implicate și în măsura în care entitatea sindicală va face dovada legitimității interesului său.

4. Direcția de Agricultură Maramureș ne-a solicitat punctul de vedere față de condițiile dezvoltării datelor cu caracter personal ale angajaților la solicitarea presei.

Autoritatea națională de supraveghere a subliniat că regula instituită de Legea nr. 677/2001 este aceea că prelucrarea datelor personale ale unei persoane fizice (inclusiv dezvoltarea acestora) de către o altă persoană fizică sau juridică, în calitatea sa de operator, se efectuează cu consimțământul persoanei în cauză, dat în mod expres și neechivoc. În mod excepțional, prin prevederile art. 5 alin. (2) din Legea nr. 677/2001, sunt stabilite în mod expres și anumite situații de excepție de la obligativitatea obținerii consimțământului în cazul prelucrării datelor personale și, implicit, al dezvoltării lor.

În același timp, precizăm că, potrivit art. 12 lit. d) din Legea nr. 544/2001 privind accesul la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, sunt exceptate de la accesul liber al cetățenilor informațiile cu privire la datele personale, potrivit legii.

În consecință, în situația prezentată, dezvoltarea datelor cu caracter personal ale angajaților (inclusiv a pontajelor acestora) nu se poate efectua decât cu consimțământul expres și neechivoc al acestora.

5. O persoană fizică a solicitat informații cu privire la cadrul legal ce reglementează dezvoltarea datelor privind starea de sănătate.

Legea nr. 677/2001 instituie și principiul proporționalității scopului, în art. 4 alin. (1) lit. c), care trebuie respectat, indiferent de condițiile de legitimitate a prelucrărilor, respectiv pe baza consimțământului persoanei vizate sau pe baza situațiilor de excepție de la consimțământ.

Referitor la datele privind starea de sănătate, subliniem că acestea sunt date cu caracter sensibil, protejate de reguli speciale instituite de Legea nr. 677/2001.

Condițiile de prelucrare a datelor privind starea de sănătate sunt prevăzute în art. 7 și art. 9 din Legea nr. 677/2001, modificată și completată. Astfel, regula instituită de art. 7 alin. (1) din Legea nr. 677/2001 în privința datelor legate de starea de sănătate este aceea că astfel de informații sunt interzise de la prelucrare. Însă, prelucrarea acestor date este permisă în anumite cazuri de excepție, expres prevăzute în alin. (2) al art. 7 din Legea nr. 677/2001.

Așadar, datele cu caracter personal cu privire la starea de sănătate pot fi prelucrate cu consimțământul persoanei în cauză sau în situațiile de excepție de la consimțământ prevăzute în art. 7 și art. 9 din Legea nr. 677/2001.

Întrucât din conținutul adresei petentului nu reieșeau cu claritate împrejurările sau contextul în care un medic ar fi dezvăluit datele cu privire la starea de sănătate ale unui pacient altui medic precum și Colegiului Medicilor, acestuia i-au fost date și informații cu privire la procedura depunerii unei plângeri la Autoritatea națională de supraveghere în vederea apărării drepturilor prevăzute de Legea nr. 677/2001 în special a dreptului la informare, de acces la date, de intervenție asupra datelor, de opoziție, de a nu fi supus unei decizii individuale.

6. Institutul Național de Statistică a solicitat opinia Autorității naționale de supraveghere cu privire la solicitarea unui inspectorat de poliție, adresată acestui institut, referitoare la dezvăluirea unor date din documentele întocmite în cadrul Recensământului din anul 2011, în temeiul dispozițiilor art. 97 din Codul de Procedură Penală.

Legea nr. 677/2001 stabilește condițiile în care datele cu caracter personal pot fi prelucrate, inclusiv dezvăluite. Potrivit dispozițiilor acestui act normativ, regula generală ce guvernează prelucrarea datelor personale este consimțământul persoanei în cauză, dat în mod expres și neechivoc.

În mod excepțional însă, datele cu caracter personal pot fi prelucrate, deci și dezvăluite de către operator, fără consimțământul persoanei vizate, în mai multe situații de excepție. Aceste cazuri, de strictă interpretare, sunt menționate în mod expres la art. 5 alin. (2) din Legea nr. 677/2001, iar printre cazurile de excepție de la obținerea consimțământului persoanei vizate se numără și cele în care prelucrarea (dezvăluirea) este necesară în vederea îndeplinirii unei obligații legale a operatorului ori pentru aducerea la îndeplinire a unor măsuri de interes public sau care vizează exercitarea prerogativelor de autoritate publică cu care este investit operatorul sau terțul căruia îi sunt dezvăluite datele, precum și atunci când legea prevede în mod expres aceasta, în scopul protejării unui interes public important, cu condiția ca prelucrarea să se efectueze cu respectarea drepturilor persoanei vizate și a celorlalte garanții prevăzute de lege (art. 7 alin. (2) lit. h) coroborat cu art. 8 alin. (1) lit. b).

În acest context, Autoritatea națională de supraveghere a mai precizat că, potrivit dispozițiilor Legii nr. 238/2009 privind reglementarea prelucrării datelor cu caracter personal de către structurile/unitățile Ministerului Administrației și Internelor în activitățile de prevenire, cercetare și combatere a infracțiunilor, precum și de menținere și asigurare a ordinii publice, republicată, în special ale art. 5, inspectoratul de poliție trebuie să respecte condițiile referitoare la colectarea datelor cu caracter personal și prelucrarea acestora, fără consimțământul persoanei vizate, pentru realizarea activității de cercetare a infracțiunilor.

Totodată, art. 53 din Constituția României prevede că exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, printre altele, pentru desfășurarea instrucției penale, iar măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o.

Raportat la asigurarea drepturilor persoanelor vizate, potrivit art. 16 din Legea nr. 677/2001, în cadrul activității de cercetare a infracțiunilor acestea comportă o serie de restrângeri, dar numai în situația în care este prejudiciată eficiența acțiunii sau obiectivul urmărit în îndeplinirea atribuțiilor legale ale autorității publice. Aceste situații de restrângere sunt aplicabile strict pe perioada necesară atingerii obiectivului urmărit, iar după încetarea situației respective se vor lua măsurile necesare pentru respectarea drepturilor persoanelor vizate.

În consecință, Autoritatea națională de supraveghere a subliniat că datele cu caracter personal pot fi dezvăluite în situația în care nu există consimțământul persoanei vizate, în condițiile legale de excepție, prevăzute de Legea nr. 677/2001 coroborată cu Legea nr. 238/2009, sens în care este necesară o analiză pentru cazul determinat, în vederea respectării caracterului adecvat, pertinent și neexcesiv al datelor (adică cele strict necesare îndeplinirii scopului), încadrarea scopului solicitării datelor (sau al dezvăluirii lor) în una dintre situațiile de excepție de la consimțământ, motivarea solicitării, respectarea drepturilor persoanelor vizate etc.

Autoritatea națională de supraveghere a apreciat, în contextul dispozițiilor legale mai sus precizate raportate la conținutul adresei transmise, că dezvăluirea informațiilor din documentele deținute de către Institutul Național de Statistică, „întocmite în cadrul Recensământului Populației și al Locuințelor din anul 2011 de către un anumit recenzor”, către

inspectoratul de poliție se poate realiza cu respectarea condițiilor și garanțiilor prevăzute de dispozițiile legale expuse mai sus.

E. Transmitere/transfer de date cu caracter personal

1. Un institut de sondare a opiniei publice a solicitat opinia Autorității naționale de supraveghere cu privire la necesitatea notificării operațiunilor de prelucrare și transfer de date pe care intenționează să le efectueze cu prilejul desfășurării unui sondaj de opinie.

Raportat la aspectele prezentate, Autoritatea națională de supraveghere a precizat că întrucât activitatea de sondare a opiniei publice presupune și prelucrarea de date cu caracter personal, aceasta intră sub incidența Legii nr. 677/2001, modificată și completată.

Operatorului i s-au comunicat regulile în materia prelucrării datelor cu caracter personal, inclusiv în privința obținerii consimțământului persoanelor vizate, dar și a informării acestora, cât și excepțiile aplicabile.

Cu privire la încărcarea listei de adrese ale persoanelor intervievate pe un server din Polonia, operatorului i s-a comunicat că această activitate reprezintă tot o operațiune de prelucrare a datelor și, în această situație, anterior încărcării listei respective, este necesară contactarea și informarea persoanelor vizate. Cu privire la contactarea telefonică a participanților la sondaje, Autoritatea națională de supraveghere a atras atenția asupra necesității respectării prevederilor art. 4 din Legea nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, modificată și completată, ce reglementează condițiile care trebuie îndeplinite pentru asigurarea confidențialității comunicărilor, precum și cazurile de excepție în care este permisă înregistrarea, stocarea, orice altă formă de interceptare ori supraveghere a comunicărilor și a datelor de trafic.

În final, operatorului i s-a pus în vedere actualizarea informațiilor declarate în formularul de notificare, cu atât mai mult cu cât se intenționează stocarea datelor obținute din sondaje pe un server din Polonia.

2. Un birou de avocatură s-a adresat Autorității naționale de supraveghere cu privire la situația unei societăți din România, parte a unui grup multinațional, care va implementa un

sistem de raportare on-line și telefonic prin care să se poată sesiza de către angajații săi „diverse încălcări ale regulilor de conduită din cadrul societății sau a prevederilor legale (Whistleblowing Hotline)” către societatea mamă dintr-un stat membru al Uniunii Europene.

Raportat la cele de mai sus, Autoritatea națională de supraveghere a apreciat că, în privința implementării sistemului „Whistleblowing Hotline”, este necesară înregistrarea, de către societatea din România, a unei notificări în Registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal sau completarea/modificarea uneia deja înregistrate, după caz.

În conținutul răspunsului formulat s-a precizat că prelucrarea datelor personale prin intermediul sistemului „whistleblowing” se înscrie în condițiile stabilite de Decizia nr. 11/2009 a Autorității naționale de supraveghere, astfel că ar putea fi efectuat un control prealabil în acest caz.

II. Aplicabilitatea Deciziei nr. 52/2012

1. O primărie a solicitat punctul de vedere cu privire la prelucrarea de date cu caracter personal ale angajaților, efectuată prin mijloace de supraveghere video în birourile unde aceștia își desfășoară activitatea.

În ceea ce privește însă prelucrarea datelor cu caracter personal ale angajaților prin mijloace de supraveghere video în interiorul birourilor unde aceștia își desfășoară activitatea la locul de muncă, subliniem că aceasta nu este permisă decât în situațiile prevăzute expres de lege sau pe baza avizului Autorității naționale de supraveghere.

Ca atare, este interzisă supravegherea video în interiorul birourilor, cu excepția situațiilor expres prevăzute într-un act normativ care obligă angajatorul la instituirea sistemelor de supraveghere video (de ex. în clădirile băncilor) sau cele autorizate de Autoritatea națională de supraveghere, potrivit art. 8 alin. (3) din Decizia nr. 52/2012, în situații temeinic justificate.

În contextul celor menționate și al necesității asigurării unei protecții eficiente a dreptului la viață privată al salariaților, raportat la respectarea principiului proporționalității prelucrărilor de date cu caracter personal, față de situația prezentată privind monitorizarea video a angajaților în interiorul birourilor din cadrul instituției respective, în condițiile în care nu se invocă prevederi legale exprese, Autoritatea națională de supraveghere a apreciat

constant că o asemenea prelucrare este excesivă față de scopurile declarate, fiind de natură să aducă atingere vieții private a acestora.

2. O societate comercială de transport bunuri a solicitat acordarea unei derogări de la termenul de 30 de zile de stocare a datelor cu caracter personal obținute prin intermediul sistemului de supraveghere video, stabilit prin prevederile art. 14 din Decizia nr. 52/2012 a Autorității naționale de supraveghere, în sensul extinderii acestuia.

În răspuns s-a precizat că prelucrarea datelor cu caracter personal prin utilizarea mijloacelor de supraveghere video se supune atât prevederilor Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare, ale Deciziei nr. 52/2012 privind prelucrarea datelor cu caracter personal prin utilizarea mijloacelor de supraveghere video, cât și celor ale Legii nr. 333/2003 privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor și protecția persoanelor, modificată și completată.

Potrivit art. 14 alin. (1) din Decizia nr. 52/2012, durata de stocare a datelor obținute prin intermediul sistemului de supraveghere video trebuie să fie proporțională cu scopul pentru care se prelucrează datele, dar nu mai mare de 30 de zile, cu excepția situațiilor expres reglementate de lege sau a cazurilor temeinic justificate.

Față de precizările privind obligația ce revine societății respective, în calitate de membră a Asociației de Protecție a Bunurilor Transportate (TAPA), de a păstra imaginile colectate prin sistemul de supraveghere video pe o perioadă de minim 30 de zile, Autoritatea de supraveghere a apreciat că nu se impune acordarea unei derogări de la termenul de stocare prevăzut de Decizia nr. 52/2012.

III. Aplicabilitatea Legii nr. 238/2009

Inspectoratul pentru Situații de Urgență al Județului Caraș-Severin a solicitat precizări privind necesitatea notificării prelucrărilor de date cu caracter personal pe care le efectuează în scopul constatării și sancționării contravențiilor, în îndeplinirea atribuțiilor sale legale.

În sensul dispozițiilor art. 3 lit. e) din Legea nr. 677/2001, operator este orice persoană fizică sau juridică, de drept privat ori de drept public, inclusiv autoritățile publice, instituțiile

și structurile teritoriale ale acestora, care stabilește scopul și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal. De asemenea, dacă scopul și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal sunt determinate printr-un act normativ sau în baza unui act normativ, operator este persoana juridică de drept public, care este desemnată operator prin acel act normativ sau în baza respectivului act.

În același timp, prin prevederile art. 1 coroborate cu cele ale art. 4 din Legea nr. 238/2009, s-a stabilit obligația structurilor/unităților Ministerului de Interne de a notifica Autorității naționale de supraveghere prelucrările efectuate în scopurile menționate anterior.

În consecință, față de aspectele prezentate și raportat la prevederile art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 88/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora aceste servicii profesionale se constituie în subordinea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, organ de specialitate al administrației publice centrale aflat în subordinea Ministerului Administrației și Internelor, s-a comunicat că Inspectoratul pentru Situații de Urgență al Județului Caraș-Severin are obligația de a notifica la Autoritatea națională de supraveghere prelucrările de date efectuate în scopul constatării și sancționării contravențiilor.

Secțiunea a 3-a Activitatea de reprezentare în fața instanțelor de judecată

Soluțiile pronunțate de instanțele de judecată în cursul anului 2013, în litigiile aflate pe rolul acestora, confirmă existența unei abordări și interpretări similare cu aceea a Autorității naționale de supraveghere cu privire la aplicarea reglementărilor specifice domeniului protecției datelor cu caracter personal.

În ceea ce privește obiectul acțiunilor promovate în fața instanțelor de judecată, cele mai multe au avut ca obiect omisiunea de notificare, prelucrarea nelegală de date cu caracter personal prin reținerea de copii de pe documentele de identitate, prin mijloace de supraveghere video, dar și dezvăluirea de date cu caracter personal către publicul larg, precum și transmiterea de mesaje comerciale nesolicitate cu încălcarea prevederilor Legii nr. 506/2004.

În cele ce urmează prezentăm câteva dintre situațiile relevante în care au fost contestate sancțiunile aplicate de Autoritatea națională de supraveghere:

1. Prelucrarea nelegală de date cu caracter personal prin reținerea de copii de pe documente de identitate

Autoritatea națională de supraveghere a efectuat o investigație la un operator, ca urmare a unei plângeri referitoare la reținerea unei copii a unei cărți de identitate.

Reprezentanții Autorității naționale de supraveghere au constatat că operatorul avea contracte încheiate cu clientul în vederea furnizării anumitor servicii, respectiv de internet, cablu TV, telefonie fixă și mobilă. Din conținutul acestora nu rezulta acordul clientului în vederea reținerii de copii ale cărții de identitate la momentul achiziționării unui produs ce avea legătură cu unul din contracte.

Din documentele puse la dispoziție de către operator reprezentanților Autorității naționale de supraveghere a rezultat că operatorul prelucra codul numeric personal al clienților fără să fi notificat această prelucrare.

Prelucrarea codului numeric personal era efectuată de operator fără a exista consimțământul expres și neechivoc al clientului sau o prevedere legală expresă care să-i permită această colectare ori existența unui aviz din partea Autorității naționale de Supraveghere, așa cum stabilește expres art. 8 din Legea nr. 677/2001 și art. 2 din Decizia nr. 132/2011.

Faptele contravenționale săvârșite de operator, respectiv notificare incompletă și prelucrare nelegală de date personale prin reținerea unei copii a cărții de identitate a petentului, fără consimțământul expres și neechivoc al acestuia, au fost sancționate contravențional cu amendă.

Operatorul a formulat plângere împotriva procesului-verbal de constatare/sancționare încheiat de Autoritatea națională de supraveghere.

Instanța a dispus menținerea sancțiunii aplicate de Autoritatea națională de Supraveghere, prin hotărâre irevocabilă.

2. Prelucrarea de date cu caracter personal prin mijloace de supraveghere video

În exercitarea atribuțiilor de control, Autoritatea națională de supraveghere a dispus efectuarea unei investigații ca urmare a unei plângeri referitoare la instalarea unor camere de supraveghere video în toate birourile angajaților operatorului.

Cu ocazia controlului s-a constatat că operatorul achiziționase un sistem de supraveghere video pe care îl pusese în funcțiune la sfârșitul lunii noiembrie 2012. Acest sistem era compus din camere de supraveghere amplasate în întregul imobil, inclusiv în interiorul birourilor.

Cu aceeași ocazie, operatorul a declarat că scopul montării sistemului menționat ar fi fost siguranța angajaților, ca urmare a faptului că au avut loc anumite evenimente nedorite.

Totodată, s-a reținut că operatorul colecta imaginile angajaților în birouri fără existența unei prevederi legale care să permită o astfel de operațiune.

În același timp, operatorul colecta datele tuturor persoanelor la intrarea/ieșirea din clădire, fără ca această prelucrare să fi fost notificată Autorității naționale de supraveghere. De asemenea, s-a constatat că informarea persoanelor vizate era realizată parțial, numai pe holurile imobilului.

Astfel, operatorul a săvârșit fapte contravenționale prevăzute de legislația în materie, constând în omisiunea de a notifica și prelucrarea nelegală a datelor cu caracter personal, care au fost sancționate cu amendă, de către Autoritatea națională de supraveghere.

Operatorul a formulat plângere împotriva procesului-verbal de constatare/sancționare încheiat de Autoritatea națională de supraveghere.

Instanța, analizând probatoriul administrat în cauză, a reținut că operatorul a omis să notifice prelucrările de date constând în imaginile colectate prin sistemul de supraveghere video montat. Totodată, instanța a constatat că operatorul nu a asigurat informarea completă și adecvată a persoanelor vizate cu privire la datele prelucrate.

Instanța a considerat că operatorul se face vinovat de săvârșirea contravențiilor constatate, însă în ceea ce privește individualizarea sancțiunii aplicate, instanța a apreciat că faptele contravenționale săvârșite de operator ar prezenta un pericol social scăzut, astfel că a dispus înlocuirea amenzii cu avertisment.

Hotărârea instanței este irevocabilă.

3. Dezvăluirea de date cu caracter personal către publicul larg

În exercitarea atribuțiilor de control, Autoritatea națională de supraveghere a dispus efectuarea unei investigații ca urmare a unei plângeri referitoare la dezvăluirea de date cu caracter personal prin intermediul internetului de către o instituție publică.

Această dezvăluire s-a produs prin atașarea plângerii unui petent la o adresă transmisă unui terț. Acesta din urmă a publicat pe un site plângerea petentului, care conținea mai multe date cu caracter personal (numele, prenumele, adresa și codul numeric personal).

În exercitarea dreptului de intervenție statuat de dispozițiile art. 14 din Legea nr. 677/2001, petentul s-a adresat instituției publice ce a dezvăluit inițial datele sale, demersurile sale rămânând însă fără rezultat.

Pentru soluționarea aspectelor sesizate, Autoritatea națională de supraveghere a dispus efectuarea unei investigații la operator. Astfel, s-au solicitat furnizarea de informații suplimentare privind înștiințarea petiționarului, în prealabil, cu privire la aspectele referitoare la transmiterea datelor personale ale acestuia către terț, scopul dezvăluirii datelor și modalitatea în care a fost soluționată plângerea petiționarului.

Din documentele puse la dispoziție de către operator a rezultat că operatorul a transmis terțului plângerea petentului, fără a obține în prealabil consimțământul expres și neechivoc al acestuia.

De asemenea, în urma analizării documentelor puse la dispoziție de operator, s-a mai constatat că acesta nu a răspuns petentului la cererea formulată în temeiul art. 14 din Legea nr. 677/2001.

Faptele săvârșite de operator au fost sancționate contravențional cu amendă, iar operatorul a formulat plângere împotriva procesului-verbal de constatare/sancționare încheiat de Autoritatea națională de supraveghere.

Instanța a constatat că procesul-verbal contestat a fost legal întocmit, au fost menținute sancțiunile contravenționale aplicate de Autoritatea națională de supraveghere, iar hotărârea a rămas definitivă.

4. Transmiterea de mesaje comerciale nesolicitate

În exercitarea atribuțiilor de control, Autoritatea națională de supraveghere a dispus efectuarea unei investigații ca urmare a unei plângeri referitoare la transmiterea unui mesaj comercial nesolicitat ce cuprinde oferte de produse ale unui operator.

Urmare a plângerii mai sus menționate au fost solicitate date suplimentare furnizorului de internet al operatorului, care a confirmat că adresa de IP de la care a fost trimis mesajul comercial în discuție a fost alocată acestui operator la data și ora indicate de Autoritatea de națională de supraveghere.

Cu ocazia desfășurării investigației, a reieșit că operatorul transmitea clienților/potențialilor clienți comunicări comerciale cu produsele comercializate de acesta.

În privința transmiterii de mesaje electronice publicitare, Directiva nr. 2002/58/CE privind prelucrarea datelor personale și protejarea dreptului la viață privată în sectorul comunicațiilor electronice impune, ca principiu, consimțământul prealabil al utilizatorului față de primirea de astfel de mesaje.

Directiva nr. 95/46/CE, cât și Legea nr. 677/2001 stabilesc în sarcina operatorului de date cu caracter personal anumite obligații, precum cea privind notificarea prelucrărilor de date către autoritatea de supraveghere, cea de informare și de asigurare a confidențialității și securității prelucrării datelor.

În același timp, art. 12 alin. (1) din Legea nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, impune obținerea în prealabil a consimțământului expres al abonatului (modalitatea opt-in) în relația dintre participanții la marketing-ul direct și utilizatorii de Internet. Astfel, potrivit dispozițiilor acestui articol „Este interzisă efectuarea de comunicări comerciale prin utilizarea unor sisteme automate de apelare și comunicare care nu necesită intervenția unui operator uman, prin fax ori prin poștă electronică sau prin orice altă metodă care folosește serviciile de comunicații electronice destinate publicului, cu excepția cazului în care abonatul sau utilizatorul vizat și-a exprimat în prealabil consimțământul expres pentru a primi asemenea comunicări.”

În cadrul aceleiași investigații reprezentanții operatorului au recunoscut că mesajul comercial primit de către petent a fost transmis de către operator, deși acesta nu și-a exprimat consimțământul expres pentru a primi asemenea comunicări.

În consecință, a fost constatată săvârșirea de către operator a contravenției prevăzute de art. 13 alin. (1) lit. q) din Legea nr.506/2004, deoarece operatorul a transmis petentului mesaje comerciale prin e-mail, deși acesta nu și-a exprimat consimțământul expres pentru a primi asemenea comunicări, operatorul fiind amendat.

Operatorul a formulat plângere împotriva procesului-verbal de constatare/sanționare încheiat de Autoritatea națională de supraveghere, solicitând înlocuirea sancțiunii contravenționale a amenzii cu cea a avertismentului.

Prin hotărâre definitivă și irevocabilă, instanța de judecată a respins plângerea formulată de către operator, arătând că sancțiunea contravențională a amenzii este justificată în raport cu gravitatea faptei și urmările produse.

Secțiunea a 4-a Informare publică

În cursul anului 2013, Autoritatea națională de supraveghere a continuat activitățile de comunicare destinate informării publicului larg cu privire la regulile specifice protecției datelor cu caracter personal.

Dintre evenimentele semnificative în care instituția noastră a fost implicată, evidențiem:

- Conferința Ro-Direct organizată de Asociația Română de Marketing Direct – ARMAD, în perioada 7-8 noiembrie 2013 în București, în cadrul căreia reprezentanții Autorității naționale de supraveghere au susținut prezentarea „Prelucrarea și protecția datelor caracter personal în marketing direct”;
- Dezbateră cu tema „Date deschise și date cu caracter personal: în căutarea unui compromis necesar”, organizată de Fundația Soros România și Asociația pentru Tehnologie și Internet, pe data de 29 noiembrie 2013, în București. În cadrul evenimentului, reprezentanții Autorității naționale de supraveghere au susținut prezentarea intitulată „Protecția datelor personale în contextul utilizării datelor deschise”.

În același timp, prin informațiile furnizate telefonic și în cadrul audiențelor acordate la sediul Autorității naționale de supraveghere, s-a realizat informarea rapidă și eficientă a

cetățenilor și a operatorilor, în sensul că au fost oferite, într-o manieră directă, informații utile cu privire la drepturile persoanelor vizate și obligațiile specifice operatorilor, lămuriri cu privire la condițiile prelucrării datelor și la dezvăluirea acestora către terți.

Prin intermediul site-ului propriu www.dataprotection.ro, instituția noastră a urmărit asigurarea unei informări adecvate a persoanelor fizice, cât și a operatorilor care ni se pot adresa, utilizând inclusiv adresa de poștă electronică: anspdcp@dataprotection.ro.

În considerarea importanței publicării de către Comisia Europeană a propunerii de Regulament, ce face parte din pachetul legislativ de reformă în domeniul protecției datelor cu caracter personal, activitatea de comunicare a Autorității naționale de supraveghere s-a concentrat asupra dezbaterii publice a acestor documente, precum și asupra cooperării inter-instituționale pe plan național, pentru pregătirea poziției României în cadrul Grupului de Lucru Dapix de la nivelul Consiliului Uniunii Europene, înființat în scopul analizării pachetului legislativ amintit.

Interesul manifestat de mass-media față de domeniul protecției datelor cu caracter personal s-a reflectat în articolele de presă publicate, pe teme diverse ce implicau folosirea adecvată a datelor personale. Presa scrisă a solicitat punctul de vedere al Autorității naționale de supraveghere și a reflectat activitatea acesteia, în special investigațiile efectuate și măsurile aplicate.

În scopul popularizării activității instituției și a reglementărilor specifice în materie, au fost publicate, pe site-ul www.dataprotection.ro, comunicate de presă prin care au fost semnalate aspecte semnificative din activitatea de control sau din alte manifestări în care a fost implicată Autoritatea națională de supraveghere.

Comunicatele de presă sau răspunsurile la solicitările primite din partea mass-mediei s-au concretizat în mai multe articole publicate, care au adus în atenția publicului larg poziția instituției noastre în ceea ce privește condițiile de dezvăluire a datelor personale, drepturile de care beneficiază cetățenii în acest domeniu (în special dreptul la informare și la plângere), posibilitățile de valorificare a acestora și rolul autorității de supraveghere.

Ne exprimăm convingerea că mass-media va continua să reprezinte un sprijin important în activitatea instituției noastre în scopul informării publicului larg cu privire la regulile de utilizare a datelor cu caracter personal.

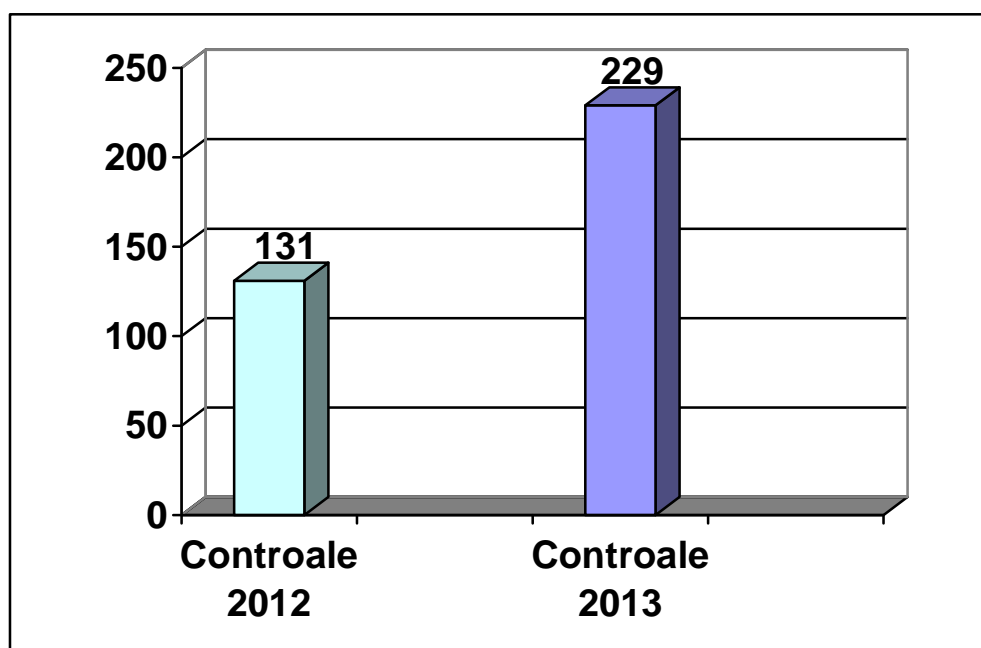
CAPITOLUL AL IV-LEA ACTIVITATEA DE CONTROL

Secțiunea 1: Prezentare generală

Activitatea de monitorizare și control desfășurată de către Autoritatea națională de supraveghere în anul 2013 a fost influențată de restricțiile bugetare și situații conjuncturale legate de blocarea posturilor, astfel încât programarea investigațiilor din oficiu a fost efectuată cu precădere pe raza municipiului București și a județelor apropiate, fiind acordată prioritate controalelor desfășurate pentru soluționarea plângerilor și sesizărilor. În cazul unora dintre investigațiile care necesitau deplasare în zonele îndepărtate ale țării, a fost urmată procedura scrisă de obținere a informațiilor necesare pentru soluționarea aspectelor semnalate, concluzionată, după caz, prin sancționarea operatorilor sau adresarea unor recomandări.

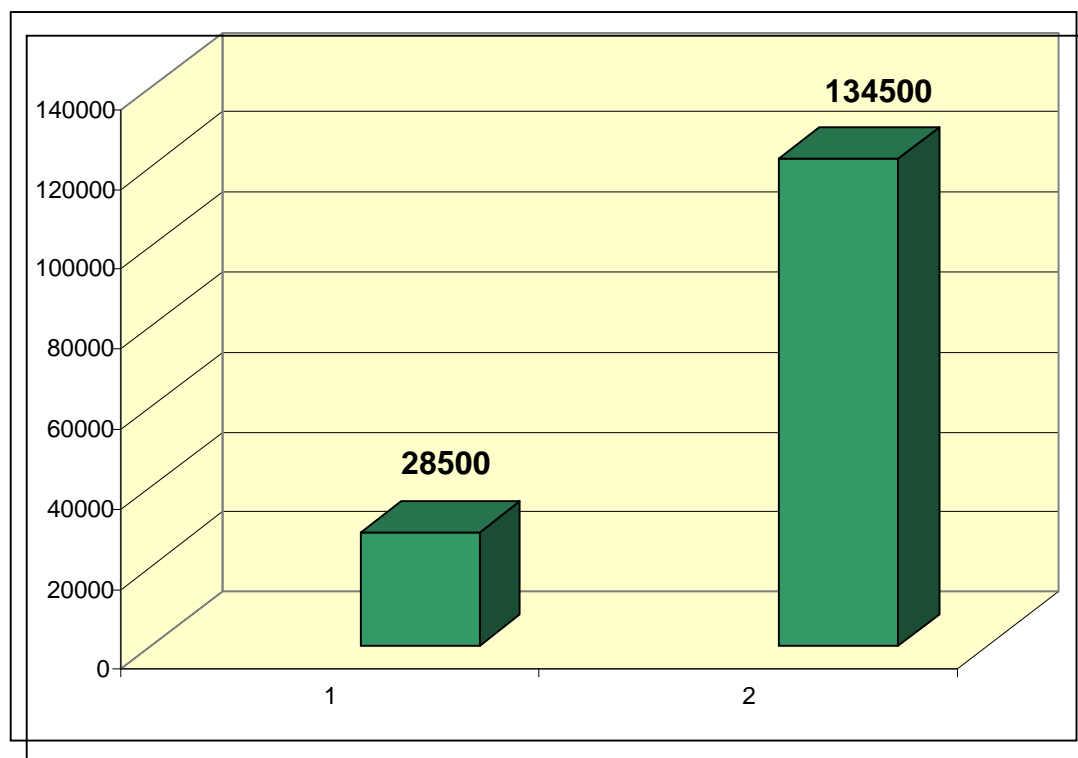
Astfel, în cursul anului 2013, a fost efectuat un număr total de 229 acțiuni de control pe teren, dintre care 78 controale din oficiu și 151 controale pentru soluționarea celor 877 de plângeri și sesizări transmise Autorității naționale de supraveghere, în creștere prin raportare la anul anterior. De asemenea, pentru soluționarea plângerilor și sesizărilor au fost efectuate un număr de 44 investigații în scris.

Figura 1: Numărul controalelor 2012-2013

În urma controalelor efectuate, au fost aplicate sancțiuni contravenționale constând în 66 amenzi și 124 avertismente. **Cuquantumul total al amenzilor aplicate este de 134.500 lei, în creștere față de anul 2012 cu peste 300%.**

Figura 2: Cuquantumul amenzilor aplicate în perioada 2012-2013

În conformitate cu prevederile art. 21 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 677/2001 și ale art. 3 alin. (5) din Legea nr. 102/2005, în cazul în care s-a constatat încălcarea dispozițiilor Legii nr. 677/2001, în funcție de împrejurări, s-au dispus, pe lângă sancțiunile contravenționale și unele măsuri specifice obligatorii, prin decizii sau recomandări ale președintelui Autorității naționale de supraveghere.

În acest context, au fost emise 5 decizii de ștergere a datelor cu caracter personal prelucrate, 1 decizie de încetare a prelucrării datelor personale și ștergere a datelor prelucrate și 1 recomandare.

Secțiunea a 2-a: Investigații din oficiu

În cursul anului 2013, a fost efectuat un număr total de 78 acțiuni de control din oficiu, pe teren.

Majoritatea investigațiilor din oficiu au avut ca obiect respectarea prevederilor Deciziei emise de Autoritatea națională de supraveghere nr. 132/2011 privind condițiile prelucrării codului numeric personal și a altor date cu caracter personal având o funcție de identificare de aplicabilitate generală.

Alte investigații din oficiu s-au efectuat ca urmare a anumitor notificări transmise de către operatorii de date cu caracter personal, precum și ca urmare a unor articole apărute în presă, în următoarele domenii:

1. prelucrarea datelor cu caracter personal ale angajaților prin intermediul unei aplicații informatice de monitorizare a timpului de lucru al acestora;
2. prelucrarea datelor cu caracter personal ale angajaților în scopul instalării și utilizării unui sistem de autentificare biometrică;
3. prelucrarea codului numeric personal și a altor date de identificare de aplicabilitate generală;
4. dezvăluirea datelor cu caracter personal ale victimei unui fapte penale, în cadrul unei declarații de presă.

Cuantumul total al amenzilor aplicate în investigațiile din oficiu a fost de 12.500 lei.

I. Respectarea prevederilor Deciziei nr. 132/2011 privind condițiile prelucrării codului numeric personal și a altor date cu caracter personal având o funcție de identificare de aplicabilitate generală

Entitățile supuse controlului au fost marile magazine (hypermarketuri, magazine de vânzare mobilă sau instalații sanitare etc.), instituțiile bancare, casele de schimb valutar, regiile de transport public local, polițiile locale și societățile de ridicări autovehicule parcate ilegal.

Autoritatea națională de supraveghere a verificat dacă operatorii de date cu caracter personal investigați solicită copii ale actelor de identitate și ale altor documente ce conțin date

protejate de art. 8 din Legea nr. 677/2001 (BI/CI, pașaport, certificat de naștere, permis de conducere) în situații în care nu sunt îndeplinite condițiile legale prevăzute de art. 8 din Legea nr. 677/2001, reluate și în art. 2 din Decizia nr. 132/2011. De asemenea, s-a verificat dacă astfel de date personale (conținute de respectivele documente) sunt colectate în mod excesiv, fără a fi necesare pentru atingerea scopurilor declarate ale prelucrării sau sunt stocate în mod excesiv, fără stabilirea unor perioade limitate.

Potrivit art. 8 din Legea nr. 677/2001, prelucrarea codului numeric personal și a altor date cu funcție de identificare de aplicabilitate generală este permisă numai cu respectarea următoarelor condiții:

- persoana vizată și-a dat în mod expres consimțământul;
- prelucrarea este prevăzută în mod expres de o dispoziție legală;
- alte cazuri stabilite de autoritatea de supraveghere, numai cu condiția instituirii unor garanții adecvate pentru respectarea drepturilor persoanelor vizate.

Aceste condiții sunt reluate și în art. 2 din Decizia nr. 132/2011 privind condițiile prelucrării codului numeric personal și a altor date cu caracter personal având o funcție de identificare de aplicabilitate generală, emisă de Autoritatea națională de supraveghere. Decizia exemplifică în art. 1 alin. (1) astfel de date: codul numeric personal, seria și numărul actului de identitate, numărul pașaportului, al permisului de conducere, numărul de asigurare socială sau de sănătate.

În conformitate cu art. 6 din decizie, colectarea și prelucrarea acestor date, inclusiv dezvăluirea acestora, prin efectuarea și reținerea de copii de pe cartea de identitate sau de pe documente care le conțin, sunt interzise, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 2.

1. Investigații tematice efectuate la marile magazine (hypermarketuri, retailer de bricolaj, comerț cu amănuntul al mobilei, etc.)

Marile magazine prelucrează date cu caracter personal din categoria celor protejate de art. 8 din Legea nr. 677/2001 (codul numeric personal, seria și numărul actului de identitate) numai în calitate de operatori. Acestea prelucrează date în scopul îndeplinirii obligațiilor ce le revin în vederea gestionării activității de resurse umane, în scopul emiterii facturilor fiscale și în scop de reclamă, marketing și publicitate.

În urma controalelor efectuate s-au constatat următoarele: operatorii investigați au depus la Autoritatea națională de supraveghere notificări incomplete (nu au fost declarate toate scopurile în care se prelucrează date), o parte dintre aceștia colectează și prelucrează excesiv date cu caracter personal având funcție de identificare din categoria celor protejate de art. 8 din Legea nr. 677/2001, nu realizează informarea completă a persoanelor vizate potrivit art. 12 din Legea nr. 677/2001.

Față de cele de mai sus, s-au aplicat sancțiuni operatorilor investigați și s-a recomandat acestora completarea notificărilor depuse anterior, întocmirea unor proceduri prin care să fie stabilite perioade limitate de stocare, precum și reguli referitoare la distrugerea/ștergerea datelor cu caracter personal, inclusiv a copiilor documentelor ce le conțin, care să prevadă și destinația ulterioară a datelor conform art. 6 din Legea nr. 677/2001, precum și realizarea informării persoanelor vizate potrivit art. 12 din Legea nr. 677/2001. De asemenea, în anumite cazuri au fost impuse măsuri pentru limitarea colectării și prelucrării datelor având funcție de identificare cum ar fi codul numeric personal, serie și număr act de identitate.

FIȘĂ DE CAZ

În cadrul unei investigații efectuate la un operator care își desfășoară activitatea în domeniul comerțului cu amănuntul al mobilei, al articolelor de iluminat și al articolelor de uz casnic, în magazine specializate (furnizare de bunuri și servicii), s-au constatat următoarele:

Operatorul investigat, deși a notificat la Autoritatea națională de supraveghere prelucrarea datelor cu caracter personal, anterior efectuării investigației, nu a declarat în formularul de notificare toate scopurile în care prelucra date cu caracter personal și nici faptul că transmitea aceste date în Uniunea Europeană. De asemenea, s-a constatat că acesta colecta și prelucra în mod excesiv codul numeric personal al clienților săi în scopul emiterii facturilor, deși aceștia nu făceau parte din categoria persoanelor impozabile sau plătitoare de TVA.

Conform art. 155 alin. 19 lit. f) din Codul fiscal, cu modificările ulterioare, ca informație obligatorie ce trebuie cuprinsă în factură este și denumirea/numele și adresa beneficiarului bunurilor sau serviciilor, precum și codul de înregistrare în scopuri de TVA

sau codul de identificare fiscală al beneficiarului, dacă acesta este o persoană impozabilă ori o persoană juridică neimpozabilă.

Deoarece, în majoritatea cazurilor, clienții persoane fizice sunt persoane neimpozabile, s-a apreciat că facturile fiscale pentru această categorie de persoane vizate nu trebuie să conțină obligatoriu codul numeric personal al acestora.

Față de constatările efectuate, s-a recomandat operatorului să completeze secțiunile relevante din notificarea înscrisă în Registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal, să modifice aplicația utilizată, în sensul eliminării câmpului privind codul numeric personal și să respecte pe viitor dispozițiile Deciziei nr. 132/2011 privind condițiile prelucrării codului numeric personal și a altor date cu caracter personal având funcție de identificare de aplicabilitate generală.

Operatorul a fost sancționat contravențional, pentru săvârșirea contravenției prevăzută de art. 31 din Legea nr. 677/2001, pentru notificare incompletă și pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 32 din Legea nr. 677/2001, respectiv prelucrarea nelegală a datelor cu caracter personal sub forma încălcării art. 4 lit. c) din aceeași lege, raportat la art. 2 din Decizia nr. 132/2011, întrucât operatorul a colectat și prelucrat în mod excesiv codul numeric personal al clienților săi, care nu fac parte din categoria persoanelor impozabile sau plătitoare de TVA.

FIȘĂ DE CAZ

O altă investigație a fost efectuată la un hypermarket care a notificat prelucrarea de date cu caracter personal pentru scopul reclamă, marketing și publicitate.

În urma verificărilor efectuate cu ocazia investigației, s-a constatat că în regulamentele de desfășurare a concursurilor întocmite de către hypermarketul respectiv se menționa că în momentul ridicării premiilor, câștigătorii concursurilor completează o declarație pe propria răspundere prin care se colectează și seria și numărul CI/BI.

Reprezentanții operatorului au afirmat că, deși datele personale având funcție de identificare erau colectate în vederea verificării câștigătorilor, pentru ca aceștia să nu se regăsească într-una din situațiile de incompatibilitate prevăzute în regulamentul concursului,

ulterior, nu s-au efectuat verificări, decât cu privire la propriii angajați. Astfel, compartimentul resurse umane nu a efectuat verificări cu privire la calitatea de rude de gradul 1 și 2 ale angajatului, ci numai verificări cu privire la faptul dacă sunt sau nu angajați ai supermarketului respectiv.

Față de situația relatată, echipa de control a apreciat că nu se justifică colectarea seriei și numărului de CI/BI prin declarația dată pe propria răspundere de către câștigător în vederea stabilirii situațiilor de incompatibilitate.

De asemenea, s-a constatat că operatorul menționa în regulamentele concursurilor că va face publice pe site-ul propriu numele, prenumele câștigătorilor și orașul de domiciliu/reședință, deși în Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 se stipulează obligativitatea organizatorului de a face publice numai numele câștigătorilor și a câștigurilor acordate.

Operatorul a fost sancționat contravențional pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 32 din Legea nr. 677/2001, întrucât a prelucrat seria și numărul CI/BI începând din anul 2011 și până la data efectuării controlului, în scop de reclamă marketing și publicitate, cu încălcarea prevederilor art. 4 lit. a) și c) și art. 8 din Legea nr. 677/2001, prelucrare excesivă raportat la scopul colectării și prelucrării ulterioare a acestor date.

Totodată, s-a recomandat operatorului să elimine seria și numărul CI/BI din declarațiile câștigătorilor și să actualizeze formularul de notificare.

2. Investigații tematice efectuate la instituțiile bancare

În cadrul controalelor efectuate la instituțiile bancare s-a verificat dacă acestea solicită copii ale actelor de identitate și ale altor documente ce conțin date protejate de art. 8 din Legea nr. 677/2001 (codul numeric personal, seria și numărul actului de identitate, numărul pașaportului, al permisului de conducere, numărul de asigurare socială sau de sănătate) în situații în care nu sunt îndeplinite condițiile legale prevăzute de art. 8 din Legea nr. 677/2001, precum și dacă astfel de date personale (conținute de respectivele documente) sunt colectate în mod excesiv, fără a fi necesare pentru atingerea scopurilor declarate ale prelucrării sau sunt stocate în mod excesiv, fără stabilirea unor perioade limitate.

Ca urmare a controalelor efectuate, s-a constatat faptul că instituțiile bancare colectează și rețin copii ale actelor de identitate și ale altor documente ce conțin date protejate de art. 8 din Legea nr. 677/2001, prin invocarea dispozițiilor art. 8 alin. (2) și art. 22 din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 9/2008 în vederea verificării identității clientului (măsură-standard de cunoaștere a clientului), în aplicarea dispozițiilor art. 13 alin. (1) din Legea nr. 656/2002.

În conformitate cu dispozițiile art. 8 alin. (2) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 9/2008, verificarea identității clientului (măsură-standard de cunoaștere a clientului) se realizează pe baza documentelor din categoria celor mai greu de falsificat sau de obținut pe cale ilicită sub un nume fals, cum sunt documentele de identitate, emise de o autoritate oficială, care să includă o fotografie a titularului. De asemenea, potrivit art. 22 din același regulament, în aplicarea dispozițiilor art. 13 alin. (1) din Legea nr. 656/2002 („în fiecare caz în care identitatea este solicitată potrivit prevederilor prezentei legi, persoana juridică sau persoana fizică prevăzută la art. 8, care are obligația identificării clientului, va păstra o copie de pe document, ca dovadă de identitate, sau referințe de identitate, pentru o perioadă de minimum 5 ani, începând cu data când se încheie relația cu clientul”), instituțiile au obligația de a păstra cel puțin copii ale documentelor de identitate ale clienților persoane fizice.

Conform art. 9 alin. (1) din Legea nr. 656/2002, persoanele prevăzute la art. 8 au obligația de a aplica măsurile-standard de cunoaștere a clientelei în următoarele situații:

- a) la stabilirea unei relații de afaceri;
- b) la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoare de cel puțin 15.000 euro ori echivalent, indiferent dacă tranzacția se realizează printr-o singură operațiune sau mai multe operațiuni ce par a avea o legătură între ele;
- c) când există suspiciuni că operațiunea în cauză are drept scop spălarea banilor sau finanțarea actelor de terorism, indiferent de incidența prevederilor derogatorii de la obligația de a aplica măsurile-standard de cunoaștere a clientelei stabilite în prezenta lege și de valoarea operațiunii;
- d) dacă există îndoieli privind veridicitatea sau relevanța informațiilor de identificare deja deținute despre client;

e) la cumpărarea sau schimbarea în cazinouri de jetoane a căror valoare minimă reprezintă echivalentul în lei a 2.000 euro.

S-a constatat că la nivelul instituțiilor bancare investigate există întocmite proceduri referitoare la solicitarea și reținerea copiilor actelor de identitate și a documentelor ce conțin date având funcție de identificare, precum și cu privire la perioadele de stocare a acestora.

În urma controalelor efectuate, s-a constatat că instituțiile bancare investigate nu rețineau copii ale actelor de identitate și ale altor documente ce conțin date protejate de art. 8 din Legea nr. 677/2001, decât în situațiile prevăzute de lege.

III. Investigații tematice efectuate la societățile de ridicări autovehicule parcate ilegal

Din investigațiile efectuate la astfel de societăți, având ca obiect de activitate ridicările autovehiculelor parcate ilegal, s-a constatat că acestea prelucrează date cu caracter personal din categoria celor protejate de art. 8 din Legea nr. 677/2001 numai în calitate de împuterniciți ai consiliilor locale, regulile referitoare la ridicarea, transportul, depozitarea și eliberarea autovehiculelor staționate neregulamentar pe domeniul public și care constituie un obstacol pentru circulația publică fiind stipulate în hotărârile luate la nivelul consiliilor locale.

Activitatea societăților de ridicări autovehicule parcate ilegal se desfășoară în baza unui contract de concesiune servicii încheiat cu polițiile locale, aflate în subordinea consiliilor locale. Aceste societăți efectuează operațiunile specifice în baza unei dispoziții scrise de ridicare semnate de către agentul poliției locale.

Recuperarea autovehiculelor de către posesorii acestora se face pe baza prezentării cărții de identitate, permisului de conducător auto și a talonului autovehiculului ridicat, în original, la biroul poliției locale unde se întocmește un proces-verbal de contravenție.

După achitarea taxei la casieria societății de ridicări autovehicule, posesorii autovehiculelor ridicate se prezintă la agentul de relații cu publicul pentru recuperarea autovehiculului, care întocmește o notă de constatare în dublu exemplar dintre care unul este transmis poliției locale.

Nota de constatare este un formular tipizat stabilit de către consiliile locale de sector, în care se completează o fișă tehnică a autovehiculului și date personale despre posesorul acestuia: nume, prenume, semnătură și cod numeric personal.

IV. Investigații tematice efectuate la polițiile locale

Din investigațiile efectuate s-a constatat că polițiile locale prelucrează date cu caracter personal în calitate de operatori.

Fiecare poliție locală are un Regulament de organizare și funcționare și proceduri prin care au fost stabilite reguli legate de efectuarea activității de ridicare, transport, depozitare și eliberare a vehiculelor staționate și a vehiculelor fără stăpân sau abandonate pe terenuri aparținând domeniului public/privat.

Pentru ridicarea autovehiculelor care se constată că sunt parcate abuziv/ilegal, se întocmesc pe loc de către agentul constatator dispoziția de ridicare și nota de constatare. Prin acestea se colectează doar marca, modelul, culoarea, locul și starea fizică a acestuia și numărul de înmatriculare al autovehiculului.

Reprezentanții polițiilor locale investigate au declarat faptul că se ridică copii de pe actul de identitate numai în următoarele situații:

- în situația în care proprietarul primește prin intermediul poștei dispoziția și comunicarea de ridicare a autovehiculului, acesta poate transmite poliției acte doveditoare ale identității lui, printre care și o copie după actul de identitate, din proprie inițiativă;
- în cazul în care a fost ridicat un autovehicul, iar persoana care a primit dispoziția și comunicarea de ridicare nu mai are calitatea de proprietar, aceasta poate transmite poliției în cauză o copie după actul de identitate și după actul de vânzare-cumpărare al autovehiculului, din proprie inițiativă.

În Regulamentele interne nu există mențiuni referitoare la reținerea copiilor actelor de identitate și ale altor documente ce conțin date protejate de art. 8 din Legea nr. 677/2001, iar din declarațiile operatorilor controlați a reieșit că nu se solicită astfel de copii pentru efectuarea activității de ridicare, transport, depozitare și eliberare a vehiculelor staționate și a vehiculelor fără stăpân sau abandonate pe terenuri aparținând domeniului public/privat.

II. Investigații oficiu ca urmare a analizării anumitor notificări transmise de către operatorii de date cu caracter personal și a unor articole apărute în presă

1. Prelucrarea datelor cu caracter personal ale angajaților prin intermediul unei aplicații informatice de monitorizare a timpului de lucru al acestora

FIȘĂ DE CAZ

O instituție publică a decis monitorizarea timpului de lucru al angajaților prin intermediul unei aplicații informatice instalate pe stațiile de lucru ale acestora.

În urma verificărilor efectuate la sediul operatorului, s-a constatat că instituția publică respectivă prelucra datele personale ale propriilor angajați în scopul monitorizării prin mijloace automate în ceea ce privește utilizarea aplicațiilor și accesarea site-urilor, în vederea stabilirii productivității fiecărui angajat.

Aplicația informatică, instalată de către o societate care avea calitatea de împuternicit, permitea monitorizarea funcționării corecte din punct de vedere hardware și software a stațiilor de lucru ale angajaților, volumul documentelor printate și numele acestora, aplicațiile și site-urile utilizate, timpul de utilizare al acestora, precum și timpul de utilizare al sistemelor. Această aplicație genera rapoarte care conțineau numele și prenumele utilizatorilor, codul specific compartimentului din care făcea parte utilizatorul, numărul calculatorului, ora deschiderii și închiderii calculatorului, productivitatea exprimată în procent, timpul considerat a fi productiv, timpul inactiv, timpul de lucru.

Aplicația informatică utilizată transmitea informațiile de pe fiecare stație de lucru către serverele societății care deținea aplicația, situate în Statele Unite ale Americii.

Față de cele de mai sus, s-au constatat următoarele:

- operatorul nu notificase prelucrarea datelor cu caracter personal ale propriilor angajați în scopul monitorizării prin mijloace automate a angajaților privind utilizarea aplicațiilor și accesarea site-urilor de către aceștia, inclusiv transferul în SUA și prelucra date excesive ale angajaților raportat la scopul în care acestea erau colectate;

- operatorul nu a prezentat dovezi privind informarea corespunzătoare și completă a angajaților privind scopul în care se efectua prelucrarea și destinatarii datelor;
- contractul încheiat cu societatea împuternicită pentru prelucrarea de date efectuată prin intermediul aplicației informatice nu conținea clauzele obligatorii prevăzute de art. 20 alin. (5) din Legea nr. 677/2001;
- operatorul prelucra date cu caracter personal și prin intermediul unui sistem de supraveghere video, operațiune nenotificată la Autoritatea națională de supraveghere.

Ca atare, operatorul a fost sancționat contravențional, pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute de art. 31 din Legea nr. 677/2001, art. 32 din Legea nr. 677/2001 și art. 33 din Legea nr. 677/2001.

2. Prelucrarea datelor cu caracter personal ale angajaților în scopul instalării și utilizării unui sistem de autentificare biometrică

FIȘĂ DE CAZ

O instituție bancară a decis să utilizeze un sistem de autentificare biometrică a angajaților proprii, urmare a constatării unor fapte frauduloase ale acestora.

Sistemul de autentificare biometrică utilizat de către instituția bancară respectivă presupunea înrolarea dermatoglifelor aferente degetelor mari de la ambele mâini. Acestea se stocau doar la nivelul dispozitivului de autentificare biometrică, care este un echipament netransmisibil aflat în custodia utilizatorului (angajații). Ampretele digitale nu se stocau într-o bază de date centralizată și nici la nivel local. La încetarea contractului de muncă al unui angajat se reinițializa dispozitivul biometric, ceea ce presupunea ștergerea ireversibilă a informațiilor particulare biometrice și se reseta dispozitivul la parametrii standard furnizați de producător.

Angajații erau informați și semnau un acord privind utilizarea și prelucrarea datelor cu caracter personal în vederea înrolării la sistemul de autentificare biometrică.

Totodată, la nivelul instituției bancare erau întocmite proceduri privind securitatea informației referitor la implementarea sistemului de autentificare biometrică.

Față de cele de mai sus, s-a apreciat că sistemul de autentificare biometrică utilizat de către instituția bancară controlată, respectă regulile generale privind prelucrarea datelor cu caracter personal prevăzute de Legea nr. 677/2001.

3. Prelucrarea codului numeric personal în cadrul unei loterii publicitare

FIȘĂ DE CAZ

În cadrul unei investigații desfășurate la filiala teritorială a unui partid politic, s-a constatat prelucrarea excesivă a codului numeric personal al participanților la o loterie publicitară raportat la scopul în care acesta fost colectat și ulterior prelucrat.

Pentru organizarea unei tombole, operatorul a stabilit prin intermediul Regulamentului de organizare a acesteia, că biletele de tombolă vor conține mențiuni privind numele și prenumele, adresa, telefonul și e-mailul participantului.

În urma controlului efectuat, s-a constatat că biletele de tombolă conțineau și alte date cu caracter personal decât cele prevăzute în Regulamentul de organizare a tombolei, respectiv codul numeric personal.

Operatorul a fost sancționat contravențional pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 32 din Legea nr. 677/2001, deoarece a prelucrat codul numeric personal al participanților la tombolă fără consimțământul expres al acestora, fără ca prelucrarea să fie prevăzută în mod expres de o dispoziție legală sau fără a avea avizul Autorității naționale de supraveghere în acest sens, ceea ce încalcă dispozițiile art. 8 din Legea nr. 677/2001 și art. 2 din Decizia nr. 132/2011 privind condițiile prelucrării codului numeric personal și a altor date cu caracter personal având o funcție de identificare de aplicabilitate generală.

4. Dezvăluirea datelor cu caracter personal ale victimei unui fapte penale, în cadrul unei declarații de presă

FIȘĂ DE CAZ

Un parchet a dezvăluit datele cu caracter personal ale victimei unei fapte penale, fără consimțământul acesteia, în cadrul unei declarații de presă acordate de purtătorul său de cuvânt al instituției.

Declarația de presă a fost difuzată la aceeași dată la un post de televiziune în jurnalul de știri, înregistrarea video a declarației fiind postată și pe site-ul televiziunii respective unde putea fi accesat de către orice vizitator al site-ului.

Reprezentantul operatorului a precizat că, în momentul acordării interviului, purtătorul de cuvânt a citat dintr-un material întocmit conform stării de fapt din referatul cauzei, unde figurau numele și prenumele victimei. În comunicatul de presă întocmit ulterior, datele de identificare ale victimei din cazul respectiv au fost anonimizate sub formă de inițiale.

Operatorul a fost sancționat pentru contravenția prevăzută de art. 32 din Legea nr. 677/2001, pentru încălcarea prevederilor art. 5 din această lege.

Totodată, s-a recomandat operatorului să întocmească un document din care să reiasă efectuarea unor instructaje pentru purtătorii săi de cuvânt, privind protecția datelor cu caracter personal ale persoanelor vizate în relația cu mass-media.

Secțiunea a 3-a Activitatea de soluționare a plângerilor și sesizărilor

I. Prezentare generală

În exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, Autoritatea națională de supraveghere a primit și soluționat, în cursul anului 2013, plângeri și sesizări legate de prelucrarea datelor cu caracter personal în diverse domenii de activitate, un număr considerabil vizând sfera financiar-bancară, a comunicațiilor electronice și mediului on-line, precum și cea a monitorizării și securității spațiilor publice sau private prin mijloace de supraveghere video. În fiecare dintre aceste domenii au fost identificate obiecte diferite ale plângerilor și sesizărilor, în funcție de aspectele reclamate de către petenți.

Astfel, în domeniul financiar – bancar, în care operatorii sunt în principal bănci sau instituții financiare nebancare, petenții au sesizat, cu precădere, raportarea datelor cu caracter personal către sisteme de evidență de tip birou de credit, dezvăluirea datelor personale către societăți de recuperare creanțe sau prelucrarea datelor personale prin reținerea copiilor după actele de identitate. În urma investigațiilor realizate, s-a constatat, în principal, faptul că operatorii nu au respectat prevederile Legii nr. 677/2001 și ale Deciziei emise de Autoritatea națională de supraveghere nr. 105/2007 cu privire la prelucrările de date cu caracter personal efectuate în sisteme de evidență de tipul birourilor de credit, în ceea ce privește termenul de transmitere a datelor către Biroul de Credit, termenul de înștiințare prealabilă a persoanelor vizate, transmiterea unui răspuns în termen de 15 zile la cererile petenților de exercitare a drepturilor prevăzute de Legea nr. 677/2001.

O pondere importantă din numărul total al petițiilor înregistrate în anul 2013 este reprezentată de plângerile și sesizările având ca obiect comunicațiile electronice și mediul on-line. Petenții au reclamat, în principal, transmiterea de mesaje comerciale nesolicitate, vânzarea unor baze de date conținând adrese de e-mail și dezvăluirea unor date cu caracter personal pe Internet. În acest domeniu vast de activitate, operatorii reclamați sunt, în principal, societăți care desfășoară activități de comerț on-line, agenții de turism, precum și furnizori de servicii de telefonie și Internet. În urma investigațiilor efectuate, s-a remarcat faptul că datele personale ale persoanelor vizate au fost prelucrate fără consimțământul acestora și nu s-a dat

curs cererilor de exercitare a drepturilor persoanelor vizate, în special a dreptului de opoziție ce viza obținerea ștergerii datelor.

Față de anii anteriori, s-a înregistrat o creștere semnificativă a plângerilor și sesizărilor având ca obiect prelucrarea datelor personale prin mijloace de supraveghere video, în majoritatea cazurilor operatorii reclamați fiind asociații de proprietari. Nu au lipsit însă petițiile prin care Autoritatea națională de supraveghere a fost sesizată în legătură cu prelucrările de date efectuate prin intermediul sistemelor de supraveghere video de către unități de învățământ, primării, societăți comerciale sau persoane fizice. În urma investigațiilor realizate, s-a constatat că operatorii nu cunosc și nu respectă dispozițiile legale aplicabile prelucrărilor de date prin mijloace de supraveghere video (ale Legii nr. 677/2001 și ale Deciziei nr. 52/2012 privind prelucrarea datelor cu caracter personal prin utilizarea mijloacelor de supraveghere video), în special cele cu privire la drepturile persoanelor vizate, condițiile în care se poate efectua prelucrarea imaginilor, notificarea prelucrărilor la Autoritatea națională de supraveghere.

În cazurile considerate ca fiind întemeiate au fost aplicate sancțiuni contravenționale și, după caz, s-au dispus măsuri de încetare, ștergere sau suspendare a prelucrării datelor personale.

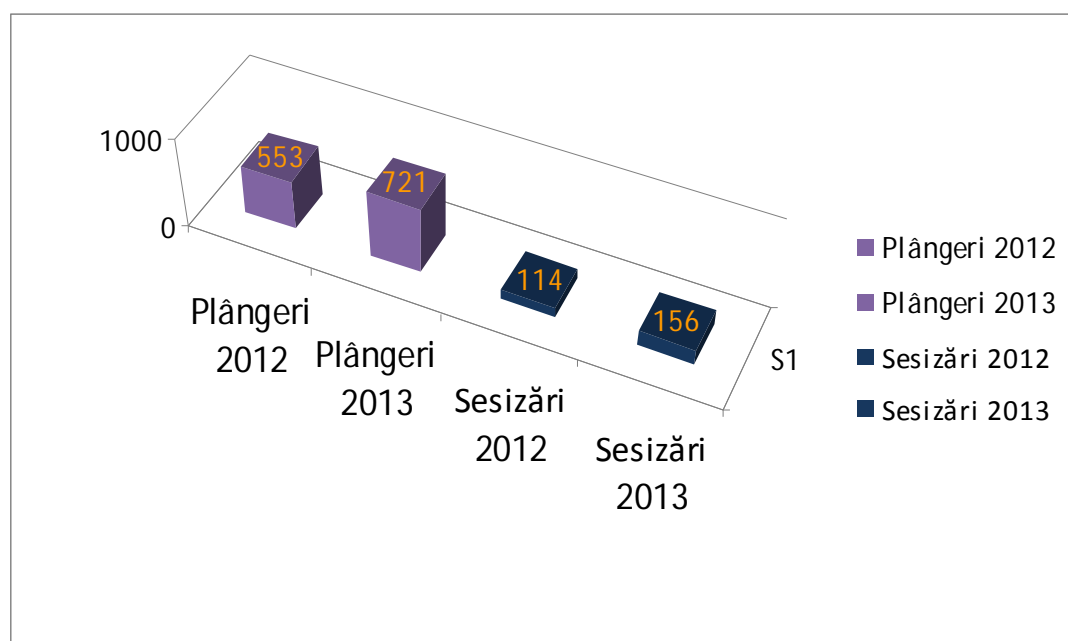
În ceea ce privește inadmisibilitatea petițiilor primite, și în anul 2013 principalul motiv de respingere a plângerilor rămâne neîndeplinirea procedurii legale prealabile de către petenți. Astfel, nu se respectă dispozițiile art. 25 din Legea nr. 677/2001 care prevăd faptul că plângerea către Autoritatea națională de supraveghere nu poate fi înaintată mai devreme de 15 zile de la înaintarea unei plângeri cu același conținut către operator. Pentru remedierea acestei situații, în a doua parte a anului 2013, secțiunea privind procedura de adresare a unei plângeri și modelele ce pot fi utilizate de cei interesați a fost modificată, pentru a spori vizibilitatea acestor informații pe pagina de Internet a Autorității naționale de supraveghere (www.dataprotection.ro). În același timp, instituția noastră a afișat pe site procedura și formularele de adresare a unei cereri de acces și/sau intervenție/rectificare, ștergere sau blocare a datelor personale stocate în cadrul Programului SUA de Urmărire a Finanțării în scopuri Teroriste, în conformitate cu Acordul dintre Statele Unite ale Americii și Uniunea Europeană privind Prelucrarea și Transferul Datelor de Mesagerie Financiară din Uniunea

Europeană către Statele Unite ale Americii în cadrul Programului de Urmărire a Finanțării în scopuri Teroriste.

Alte motive de respingere ca inadmisibile sau neîntemeiate a plângerilor transmise de persoanele vizate au fost: neprezentarea de dovezi în susținerea plângerii, sesizarea unor aspecte în legătură cu care Autoritatea națională de supraveghere nu avea competența materială sau teritorială să intervină, nu a fost posibilă identificarea exactă a entității reclamate (spre exemplu, expeditorul unei comunicări comerciale electronice nesolicitate) sau introducerea în prealabil a unei acțiuni în justiție.

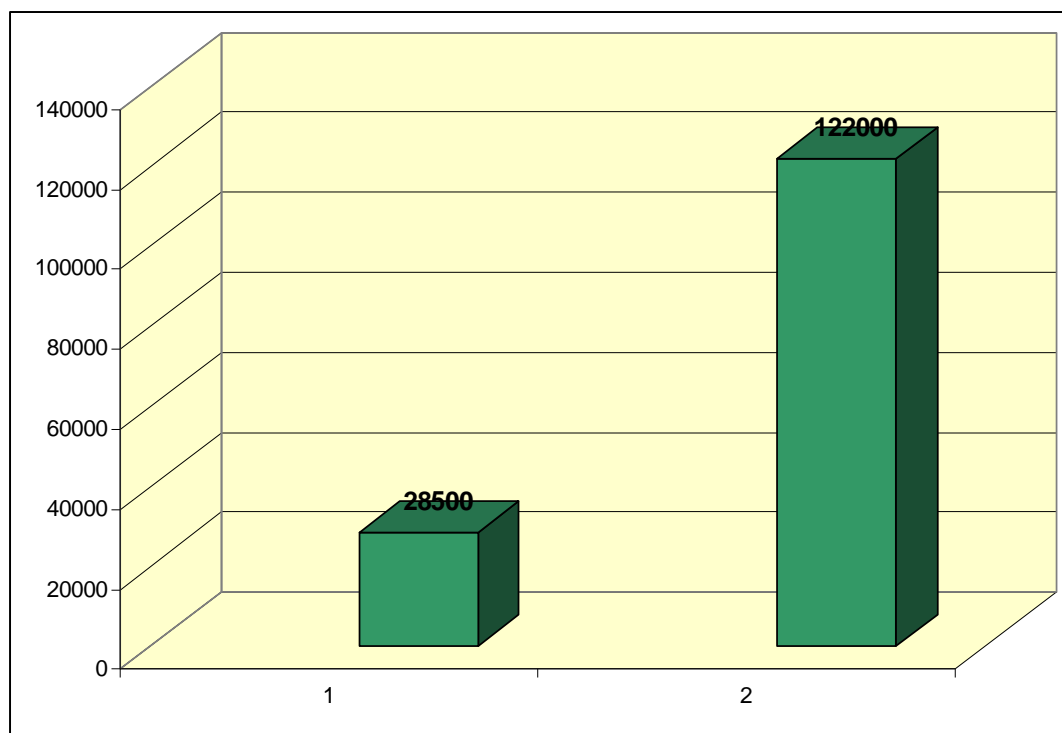
Autoritatea națională de supraveghere a primit în cursul anului 2013 un număr considerabil de petiții, raportat la anul anterior, respectiv 721 plângeri, 156 sesizări.

Figura 1: Numărul plângerilor și sesizărilor 2012-2013

Pentru soluționarea plângerilor și sesizărilor primite, au fost efectuate 151 de investigații pe teren și 44 de investigații în scris, în urma cărora au fost aplicate sancțiuni contravenționale constând în 61 amenzi și 119 avertismente. Quantumul total al amenzilor aplicate în 2013 în cadrul investigațiilor efectuate pentru soluționarea plângerilor și sesizărilor este de 122.000 lei, în creștere față de anul 2012 cu peste 300%.

Figura 2: Cuantumul amenzilor aplicate în activitatea de soluționare a plângerilor și sesizărilor în perioada 2012-2013

Totodată, s-au emis 5 decizii de ștergere a datelor cu caracter personal prelucrate, 1 decizie de încetare a prelucrării datelor personale și ștergere a datelor prelucrate și 1 recomandare.

II. Principalele constatări rezultate din activitatea de soluționare a plângerilor și sesizărilor

1. Prelucrarea datelor personale, prin reținerea copiilor de pe actele de identitate

În anul 2013 a crescut numărul plângerilor și sesizărilor adresate Autorității naționale de supraveghere prin care au fost semnalate aspecte referitoare la încălcarea dispozițiilor legale privind prelucrarea datelor personale, prin reținerea copiilor după actele de identitate. În urma investigațiilor efectuate, s-a constatat că operatorii reclamați nu au solicitat obținerea unui aviz de la instituția noastră, anterior introducerii procedurii de colectare a copiilor de pe actele de identitate, așa cum prevede Decizia nr. 132/2011 privind condițiile prelucrării codului numeric personal și a altor date cu caracter personal având o funcție de identificare de aplicabilitate generală, în acele cazuri în care nu s-a făcut dovada existenței consimțământului

persoanelor vizate sau a existenței unui act normativ care să permită colectarea copiilor după actele de identitate.

FIȘĂ DE CAZ (societăți de transport în comun)

În cursul anului 2013, mai mulți petenți s-au adresat Autorității de Supraveghere semnaland faptul că, începând cu luna aprilie 2013, o societate de transport în comun a condiționat reîncărcarea abonamentelor eliberate cu scutiri sau reduceri pe diverse motive, de obținerea copiei scanate a actului de identitate și a altor documente ale beneficiarilor. Petenții au susținut că anterior acestei date, societatea de transport nu stoca copii de pe actele de identitate.

În urma investigației efectuate, s-a constatat că s-a luat decizia scanării documentelor de identitate și a altor documente justificative ce fac dovada calității de beneficiar al abonamentelor cu tarif redus, după cum urmează:

- *pentru elevi și studenți: carnet/legitimație student vizate la zi, certificat de naștere/carte de identitate/pașaport/carte de rezidență, certificat căsătorie/hotărâri judecătorești sau alte acte ale unor instituții publice;*
- *pentru pensionari cu domiciliul în provincie: talon de pensie, CI/BI, certificat căsătorie/hotărâri judecătorești/alte acte.*

Aceste documente erau solicitate la centrele de emitere și reîncărcare carduri, la prima emitere a cardului de abonament, la începutul anului școlar/universitar sau atunci când intervin modificări ce nu reies din documentele prezentate.

Reprezentanții operatorului au susținut că înainte de aplicarea acestei proceduri, se solicita o copie de pe CI/BI și de pe celelalte documente doveditoare.

Reprezentanții operatorului au susținut că s-a recurs la procedura scanării pentru reducerea fraudelor în eliberarea acestor tipuri de abonamente care ar putea fi comise de angajați ai operatorului sau de beneficiari.

Până la data efectuării investigației, societatea de transport nu a solicitat obținerea unui aviz de la Autoritatea națională de supraveghere, anterior introducerii procedurii de colectare a copiilor de pe CI/BI, așa cum prevede Decizia nr. 132/2011 și nu s-a făcut dovada

existenței consimțământului persoanelor vizate sau a unui act normativ care să permită colectarea copiilor de pe CI/BI.

Ca atare, operatorul a fost sancționat pentru contravenția prevăzută de art. 31 din Legea nr. 677/2001, pentru notificare incompletă, întrucât operatorul, până la data efectuării investigației, nu a notificat toate datele personale pe care le prelucrează în scopul emiterii abonamentelor gratuite sau cu tarif redus și persoana împuternicită pentru aceste prelucrări, contrar art. 22 din Legea nr. 677/2001 și pentru contravenția prevăzută de art. 32 din Legea nr. 677/2001, respectiv prelucrarea nelegală a datelor cu caracter personal.

De asemenea, în urma investigației, s-a dispus prin decizie încetarea reținerii copiilor după actele de identitate și ștergerea copiilor actelor de identitate deja colectate, în situația emiterii și reîncărcării abonamentelor cu tarif redus și gratuite.

Societatea de transport a adus la cunoștința Autorității naționale de supraveghere că a luat măsuri în vederea respectării deciziei date și a încetat reținerea copiilor după actul de identitate, procedând la ștergerea informatică, respectiv distrugerea copiilor deja colectate.

FIȘĂ DE CAZ (instituții bancare)

Prin cererea înregistrată la Autoritatea națională de supraveghere, un petent a reclamat reținerea copiei după actul de identitate de către o bancă atunci când a plătit rata lunară la un credit contractat de o altă persoană apropiată petentului, în ciuda faptului că și-a exprimat dezacordul față de această prelucrare. Petentul s-a adresat băncii, dar nu a fost mulțumit de răspunsul primit.

În urma investigării unui caz similar, în anul 2012, printr-un proces-verbal de constatare/sancționare s-a recomandat băncii respective adaptarea procedurilor interne la prevederile art. 8 din Legea nr. 677/2001 și ale Deciziei nr. 132/2011, în privința situațiilor în care poate fi permisă reținerea copiilor după actele de identitate; la data respectivă, banca a fost sancționată pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 32 din Legea nr. 677/2001, deoarece a reținut prin colectare și stocare codul numeric personal și seria și numărul actului de identitate, cât și celelalte date conținute în actul de identitate, prin reținerea copiei actului de identitate al unui petent, fără consimțământul expres al acestuia, în lipsa unui temei legal sau al unui aviz al Autorității naționale de supraveghere.

În cadrul investigației efectuate în anul 2013, banca a reiterat motivarea sa anterioară, prin referire la prevederile Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 9/2008, conform cărora este necesar ca instituțiile de credit să verifice identitatea clientului și să păstreze dovada îndeplinirii acestei obligații, precum și la cele ale Legii 656/2002, care obligă instituțiile bancare să aplice măsurile standard de cunoaștere a clientelei atunci când există suspiciuni că operațiunea în cauză are drept scop spălarea banilor sau finanțarea actelor de terorism, dacă există îndoieli privind veridicitatea sau relevanța informațiilor de identificare deja deținute despre client.

În cazul petentului, acesta a efectuat o tranzacție de depunere numerar în contul altui client care încheiase cu banca un contract de credit, contract față de care petentul avea calitatea de terț. Din aceste motive și întrucât petentul a refuzat depunerea unei copii a cărții de identitate, banca a considerat, în aplicarea prevederilor legale invocate, că tranzacția cuprinde indicii de suspiciune și că se impune aplicarea măsurilor standard de cunoaștere a clientelei în vederea obținerii informațiilor și documentelor de identificare a clientului.

Pe de altă parte, în ceea ce privește măsurile luate pentru adaptarea practicii bancare la prevederile legale incidente, urmare a recomandărilor Autorității naționale de supraveghere din 2012, banca a menționat că și-a modificat procedura privind operațiunile de casă și casierie în care se stipulează că „în cazul în care deponentul extern, care depune numerar în valoare de până la 15.000 de euro sau echivalent altă valută, nu își exprimă acordul cu privire la reținerea copiei de pe documentul de identitate, casierul va înmâna spre completare Anexa 7 Cerere pentru depunere numerar în conturi deschise la bancă. Casierul se va asigura de concordanța datelor completate pe cererea de depunere numerar cu datele din documentul de identitate al deponentului extern. Totodată, se prevede ca, în cazul depunerilor de numerar în valoare mai mare de 15000 de euro sau echivalent altă valută, se va reține obligatoriu copia documentului de identitate al deponentului extern”.

Din petiție și din adresele băncii nu a rezultat că petentul se încadra în categoria deponentilor pentru care era obligatorie reținerea copiei actului de identitate, fiindu-i deci aplicabilă procedura modificată de bancă în 2013. Ca atare, în această situație nu se impunea reținerea copiei actului de identitate al petentului.

În consecință, operatorul a fost, din nou, sancționat pentru contravenția prevăzută și

sanționată de art. 32 din Legea nr. 677/2001, respectiv prelucrarea nelegală a datelor cu caracter personal, întrucât banca a reținut prin colectare și stocare codul numeric personal și seria și numărul actului de identitate, cât și celelalte date conținute în actul de identitate, prin reținerea copiei actului de identitate al petentului, fără consimțământul expres al acestuia, în lipsa unui temei legal sau al unui aviz al Autorității naționale de supraveghere.

2. Transmiterea de comunicări comerciale prin mijloace de comunicație electronică

În cursul anului 2013, a crescut considerabil numărul plângerilor și sesizărilor având ca obiect primirea de comunicări comerciale nesolicitate, transmise prin telefon (apeluri telefonice ori SMS) sau prin poșta electronică, fiind înregistrat un număr de 253 de astfel de petiții. Majoritatea acestora au privit aspecte legate de protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice prin primirea de mesaje comerciale nesolicitate prin poșta electronică, fără consimțământul expres și neechivoc al destinatarului în acest sens.

În cazul plângerilor admisibile, Autoritatea națională de supraveghere a efectuat o serie de investigații pentru a verifica dacă persoanele care au transmis mesaje comerciale către petent au avut consimțământul acestuia pentru a expedia astfel de mesaje pe adresa sa de poșta electronică și dacă i-au oferit posibilitatea de a se opune ca pe viitor să mai primească mesaje comerciale. În unele cazuri investigate, s-a constatat că expeditorii mesajelor comerciale nu au respectat prevederile legale sub aspectul obținerii consimțământului prealabil, al asigurării unei informări complete cu privire la identitate și scop, al funcționării mecanismelor de dezabonare.

FIȘĂ DE CAZ (comerț on-line)

Un petent a reclamat faptul că, în urma comandării unui produs prin telefon de la o anumită societate, a început să primească ulterior mesaje comerciale nesolicitate de la deținătorul altui nume de domeniu. În urma corespondenței purtate prin e-mail, a fost informat de societatea de la care a comandat produsul că i s-a creat automat un cont și a fost abonat la newsletter-ul site-ului de la care a început să primească mesaje comerciale nesolicitate, în condițiile în care cele două împărțeau aceeași platformă de comunicare.

Urmare a reclamației petentului, s-a modificat starea clientului în baza de date în „dezabonat”, fără să fie disponibilă o dată certă la care a fost efectuată această operațiune. Deși a fost informat că a fost dezabonat de la primirea newsletter-ului, petentul a continuat să primească mesaje comerciale nesolicitate. Societatea l-a informat pe petent că, în momentul preluării comenzii telefonice, dintr-o eroare, s-a salvat contul pe alt domeniu care împarte aceeași platformă de comunicare.

Reprezentanții societății au susținut faptul că transmiterea de comunicări comerciale se face cu consimțământul clientului, întrucât potențialii clienți (inclusiv petentul) ar fi obligați să cunoască „Termenii și condițiile de utilizare a serviciilor” disponibile pe cele două site-uri, în care se specifică faptul că datele personale pot fi folosite pentru a trimite utilizatorului și informări despre eventualele promoții.

În situația descrisă, consimțământul preluat nu poate fi considerat un consimțământ expres și liber exprimat în prealabil, de către destinatarul mesajelor comerciale, în scopul exact și precis al primirii de comunicări comerciale, în sensul art. 12 din Legea nr. 506/2004; în cazul petentului, crearea contului nu s-a făcut direct și personal de către acesta, cu atât mai mult nefiind solicitat și obținut acordul explicit al acestuia pentru primirea de comunicări comerciale.

Față de constatări, operatorului reclamat i-au fost aplicate sancțiuni contravenționale în baza Legii nr. 677/2001 și a Legii nr. 506/2004, întrucât societatea nu a notificat la Autoritatea națională de supraveghere prelucrarea datelor în scop de reclamă, marketing și publicitate, i-a trimis petentului comunicări comerciale nesolicitate prin poșta electronică, deși acesta nu și-a exprimat în prealabil consimțământul expres pentru a primi comunicări comerciale prin poșta electronică și pentru că societatea nu a inclus în primele mesaje trimise cu conținut comercial, informații complete privind identitatea expeditorului și o adresă valabilă pentru ca petentul să poată solicita încetarea efectuării comunicărilor comerciale.

FIȘĂ DE CAZ (agenții de turism)

Un petent a reclamat primirea în mod repetat de comunicări comerciale nesolicitate de la o agenție de turism, la serviciile căreia susține că nu a apelat niciodată. Petentul a mai sesizat și faptul că mesajele comerciale nu conțin datele de identificare complete ale agenției

de turism care a continuat să îi trimită mesaje comerciale și după data la care a solicitat încetarea primirii de astfel de mesaje prin utilizarea mecanismului de dezabonare existent în conținutul mesajelor.

Din verificarea mesajelor comerciale primite de petent, s-a constatat faptul că acestea nu precizează cu exactitate denumirea unei societăți comerciale. Autoritatea națională de supraveghere a întreprins în mai multe rânduri demersuri de investigare, atât în scris, cât și prin deplasarea pe teren la adresele de sediu disponibile pentru societate. S-a constatat refuzul reprezentanților agenției de turism de a furniza informațiile solicitate de Autoritatea națională de supraveghere în exercitarea atribuțiilor de investigare, precum și transmiterea în continuare de comunicări comerciale către petent, în ciuda opoziției manifestate de acesta în mod expres în repetate rânduri.

Față de constatări, operatorului reclamat i-au fost aplicate sancțiuni contravenționale în baza Legii nr. 677/2001 și a Legii nr. 506/2004, întrucât societatea a refuzat să furnizeze informații și să participe la investigația anunțată, a trimis în mod repetat comunicări comerciale prin poșta electronică petentului, deși acesta nu și-a exprimat în prealabil consimțământul expres pentru a primi astfel de comunicări comerciale și nu a inclus în majoritatea mesajelor trimise informații complete privind identitatea reală a expeditorului.

3. Prelucrarea datelor personale prin mijloace de supraveghere video

În anul 2013 a crescut numărul plângerilor și sesizărilor având ca obiect instalarea și funcționarea unor sisteme de supraveghere video fără respectarea prevederilor legale și a Deciziei nr. 52/2012 privind prelucrarea datelor cu caracter personal prin utilizarea mijloacelor de supraveghere video, emisă de Autoritatea națională de supraveghere. Cele mai vizate categorii de operatori sunt asociațiile de proprietari și diverse entități în calitatea acestora de angajatori. În urma efectuării investigațiilor în aceste cazuri, încălcările cele mai frecvent constatate privesc omisiunea de a notifica în prealabil la Autoritatea națională de supraveghere astfel de prelucrări, instalarea de mijloace de supraveghere în birourile angajaților fără un temei legal și fără avizul instituției noastre, precum și nerespectarea dreptului de informare în sensul furnizării tuturor mențiunilor impuse de lege și de Decizia nr. 52/2012.

FIȘĂ DE CAZ (autorități publice locale)

Prin mai multe plângeri adresate Autorității naționale de supraveghere, s-a sesizat faptul că în incinta unei primării au fost instalate camere de supraveghere video, inclusiv în toate birourile angajaților.

La data efectuării investigației, s-a constatat că în imobilul primăriei erau montate două sisteme de supraveghere video, din care unul instalat pe cele două holuri și în exteriorul clădirii în scop de monitorizare/securitate a persoanelor, spațiilor și/bunurilor publice/private și prin intermediul cărora se prelucrează date cu caracter personal (imaginea).

În privința imaginilor preluate dintr-un număr de opt birouri ale primăriei, prin cel de-al doilea sistem de supraveghere video, acestea nu erau stocate, ci doar puteau fi vizualizate în timp real.

Având în vedere faptul că primăria nu a notificat Autorității naționale de supraveghere prelucrările de date cu caracter personal realizate prin sistemul de supraveghere video, așa după cum prevede art. 22 din Legea nr. 677/2001, și nici nu a efectuat informarea completă a persoanelor vizate, așa cum prevede art. 12 din Legea nr. 677/2001, aceasta a fost sancționată contravențional în baza prevederilor art. 31, respectiv art. 32 din Legea nr. 677/2001.

În urma investigației, primăria a luat decizia de a scoate din funcțiune sistemul de monitorizare video instalat în birouri.

FIȘĂ DE CAZ (asociații de proprietari)

Prin petiția adresată Autorității naționale de supraveghere, petentul a sesizat că, în cursul anului 2012, asociația de proprietari unde locuiește a instalat un sistem de supraveghere video, fără consultarea prealabilă a membrilor asociației. S-a mai susținut faptul că unele camere video de pe etaje sunt montate cu vedere directă spre apartamente, fără acordul proprietarilor. De asemenea, petentul a precizat că asociația de proprietari nu

este înscrisă în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal pentru această prelucrare.

În urma investigației, asociația de proprietari a fost sancționată contravențional pentru săvârșirea faptelor prevăzute de art. 31 (omisiunea de a notifica), art. 32 (lipsa informării persoanelor vizate) și art. 33 (pentru lipsa unei proceduri privind securitatea prelucrării datelor cu caracter personal) din Legea 677/2001.

Ulterior controlului efectuat, asociația de proprietari a luat decizia de a sista funcționarea sistemului de supraveghere video.

4. Raportarea datelor personale către sisteme de evidență tip birou de credit

În anul 2013 s-a mai diminuat numărul plângerilor ce vizează transmiterea datelor personale către Biroul de Credit; cu toate acestea, investigațiile desfășurate în acest domeniu au relevat în continuare o serie de aspecte privind tipul de informații raportate de către bănci sau modalitatea și termenul de realizare a informării prealabile impuse de Legea nr. 677/2001 și de Decizia nr. 105/2007 cu privire la prelucrările de date cu caracter personal efectuate în sisteme de evidență de tipul birourilor de credit, care denotă neînsușirea corespunzătoare a acestor obligații de către respectivii operatori.

FIȘĂ DE CAZ

Printr-o petiție înregistrată la Autoritatea națională de supraveghere, mai mulți petenți, membri ai aceleiași familii, și-au exprimat nemulțumirea față de raportarea unor date referitoare la inadvertențe de către o bancă la Biroul de Credit.

Astfel, petenții au sesizat că au solicitat un credit la această bancă, unul în calitate de împrumutat și ceilalți în calitate de coplătitori și că, în urma demersurilor lor, au fost informați de către bancă (numai) cu privire la faptul că această solicitare nu a fost aprobată. Ulterior, urmare a unei cereri a petenților către Biroul de Credit, aceștia au aflat că banca a raportat la Biroul de Credit date referitoare la inadvertențe, cu precizarea "documente cu inadvertențe-documente viciate".

La cererea petenților de a le fi șterse datele referitoare la inadvertențe raportate la Biroul de Credit, întrucât nu au fost informați în prealabil cu privire la această măsură,

conform prevederilor Deciziei nr. 105/2007, banca a răspuns că nu le poate soluționa favorabil cererea și că înregistrarea acestora s-ar fi făcut în conformitate cu prevederile acestei decizii.

În urma investigației efectuate la acest operator, s-a constatat că datele referitoare la inadvertențe ale petenților au fost transmise la Biroul de Credit la mai mult de 6 luni de la data constatării inadvertențelor. De asemenea, banca nu a asigurat o informare adecvată a petenților, care să permită înștiințarea prealabilă a acestora într-un termen rezonabil, care să permită formularea unei apărări corespunzătoare înainte de raportarea unor date referitoare la documente cu inadvertențe la Biroul de Credit, având în vedere consecințele importante pe care le poate produce o astfel de raportare. Față de constatările din cadrul investigației, operatorul a fost sancționat pentru săvârșirea contravenției de prelucrare nelegală prevăzută de art. 32 din Legea nr. 677/2001.

De asemenea, Autoritatea națională de supraveghere a emis o decizie prin care a dispus ștergerea de către bancă a datelor cu inadvertențe transmise de aceasta la Biroul de Credit.

Ulterior, operatorul a atacat în instanță atât procesul-verbal de constatare/sancționare, procesul fiind pe rolul instanței de judecată, cât și decizia de ștergere emisă de Autoritatea națională de supraveghere, procesul fiind soluționat în favoarea autorității.

FIȘĂ DE CAZ

Prin petiția înregistrată la Autoritatea națională de supraveghere petentul și-a exprimat nemulțumirea față de raportarea unor date negative de către o bancă comercială la Biroul de Credit.

Astfel, petentul a menționat că a încheiat cu banca comercială un contract de credit, data scadentă a fiecărei luni fiind stabilită în ziua de 20 a fiecărei luni. Petentul precizează că ulterior, cu ocazia solicitării de refinanțare a acestui credit, a aflat că au fost raportate date negative pe numele său la Biroul de Credit, deși nu a întârziat cu 30 de zile plata vreunei rate lunare. În plus, petentul precizează că nu a fost informat cu 15 zile înainte de raportarea datelor negative la Biroul de Credit.

În urma investigației efectuate, a reieșit că petentul a fost raportat în mod eronat la Biroul de Credit cu altă sumă decât cea datorată. Față de această situație, banca în cauză a fost sancționată pentru contravenția prevăzută de art. 32 din Legea nr. 677/2001, pentru nerespectarea prevederilor acestei legi și ale Deciziei nr. 105/2007.

De asemenea, întrucât informarea prealabilă nu a fost efectuată conform acestor dispoziții, banca a fost sancționată pentru contravenția prevăzută de art. 32 din Legea nr. 677/2001. Urmare a investigației, datele negative raportate eronat au fost șterse din sistemul de evidență al Biroului de Credit.

5. Dezvăluirea datelor personale către diverse entități

Prin mai multe plângeri adresate Autorității naționale de supraveghere, au fost semnalate aspecte referitoare la încălcarea dispozițiilor legale privind condițiile în care date personale au fost dezvăluite către terți (angajatori, societăți de recuperare creanțe), fără să fi fost obținut în prealabil acordul persoanelor vizate ori fără să se fi acordat suficientă importanță dreptului la informare al acestora, în cazurile în care divulgarea poate fi justificată de realizarea interesului legitim al operatorului ori terțului-destinatar. De asemenea, în anumite cazuri, s-a constatat în urma investigațiilor întreprinse că dezvăluirea datelor personale s-a efectuat fără să existe un temei legal sau în mod disproporționat față de scopul urmărit.

FIȘĂ DE CAZ (societăți furnizare servicii)

Un petent a sesizat o posibilă încălcare a dispozițiilor Legii nr. 677/2001 de către o societate prestatoare de servicii de internet și cablu, în sensul că i-a dezvăluit ilegal datele sale cu caracter personal către o societate de recuperare creanțe.

În urma controlului efectuat, s-a constatat faptul că între petent și operator exista o relație contractuală (contract comercial la distanță, încheiat în condițiile prevăzute de Ordonanța nr. 130/2000).

Societatea reclamată a precizat că în evidențele sale figurează că petentul nu ar fi predat echipamentul utilizat în furnizarea serviciului asigurat de societate, precum și faptul că recuperarea creanțelor reprezintă un proces amiabil pe care un furnizor de servicii către

clienți persoane fizice îl are implementat în vederea asigurării primirii contravalorii serviciilor prestate.

Operatorul investigat a invocat expedierea unei scrisori tipizate către petent în care l-ar fi informat cu privire la posibilitatea transmiterii datelor sale către o societate de recuperare creanțe. Cu toate acestea, s-a constatat că societatea prestatoare de servicii de internet și cablu nu a putut face dovada transmiterii unei astfel de scrisori către clientul său și nici dovada încheierii contractului de servicii cu acesta.

Ca atare, operatorul a fost sancționat în temeiul art. 32 din Legea nr. 677/2001 întrucât operatorul nu a prezentat dovezi referitoare la informarea prealabilă a petentului cu privire la destinatarul către care urmau să fie dezvăluite datele sale, precum și în baza art. 33 din Legea nr. 677/2001, pentru încălcarea măsurilor de securitate necesare a fi aplicate în privința deținerii și arhivării contractului încheiat cu petentul.

FIȘĂ DE CAZ (instituții bancare)

O petentă a reclamat faptul că i-a fost încălcat dreptul la confidențialitate de către o bancă, întrucât aceasta a transmis date despre situația contului său, angajatorului.

Petenta a fost înștiințată prealabil prin SMS și contactată telefonic de câteva ori, pe telefonul personal și de serviciu, precum și prin notificări de plată, cu privire la restanțele înregistrate la plata ratelor lunare la creditul contractat. Întrucât ratele nu au fost achitate, la termen, banca a decis să notifice pe angajatorul petentei, invocând în acest sens următoarea clauză din contractul de credit: „Împrumutatul și/sau Împrumutatul Solidar transmit irevocabil și necondiționat Băncii dreptul de a încasa toate veniturile sale/lor prezente și viitoare, incluzând salariul/salariile său/lor”; banca a menționat că a solicitat sprijinul angajatorului pentru a o ajuta pe petentă să-și îndeplinească obligațiile de plată, menționând în notificarea către acesta că petenta a cesionat băncii veniturile sale, împuternicind banca în caz de plăți întârziate să solicite angajatorului să rețină sumele datorate din venitul lunar și să le transfere în conturile indicate de bancă.

Cu această ocazie, prin intermediul notificării, au fost dezvăluite angajatorului numărul și data contractului de credit încheiat de petentă, numărul contului său IBAN, sumele datorate. Banca a transmis un ultim mesaj de atenționare cu privire la plata

restanțelor, specificând faptul că, în situația în care acesta nu va fi respectat, se va declanșa procedura de executare silită, fără altă somație sau punere în întârziere. Angajatorul nu a dat curs solicitării băncii de a transfera sumele reținute în conturile indicate de aceasta.

Codul de procedură civilă prevede că demersuri de punere în executare a unui titlu executoriu, prin poprire asupra veniturilor din salarii, nu pot fi efectuate decât în faza de executare silită, de către executori judecătorești.

Legislația din domeniul bancar asigură confidențialitatea datelor protejate de secretul bancar, din care fac parte și informațiile legate de achitarea ratelor restante la un credit. Astfel, art. 112 alin. (2) din OUG nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului prevede că orice persoană care exercită responsabilități de administrare și/sau conducere ori care participă la activitatea unei instituții de credit nu are dreptul de a folosi sau de a dezvălui nici în timpul activității și nici după încetarea acesteia, fapte sau date care, dacă ar deveni publice, ar dăuna intereselor ori prestigiului unei instituții de credit sau ale unui client al acesteia.

Prelucrarea datelor personale trebuie să se realizeze cu bună-credință și în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare, conform art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 677/2001 și numai cu consimțământul pentru acea prelucrare, exprimat în mod expres și neechivoc (cu excepțiile din art. 5 alin. (2) din Legea nr. 677/2001).

Or, contractul de credit utilizat de bancă reprezintă un contract de adeziune, care, față de maniera generală în care era formulată clauza invocată mai sus la data controlului, nu permite exprimarea unui consimțământ liber și neechivoc de către debitori pentru prelucrarea datelor în raport cu terțe persoane în diverse situații în care datele lor ar putea fi dezvăluite.

La finalul controlului, Autoritatea națională de supraveghere a dispus emiterea unei recomandări către bancă, în sensul modificării contractelor de credit prin eliminarea clauzelor ce permit băncii să dezvăluie date personale privind pe debitor către angajator sau terțe părți, în afara cazurilor expres prevăzute de lege sau a celor în care persoanele vizate și-au exprimat în mod liber, expres și neechivoc consimțământul pentru astfel de operațiuni de prelucrare. Totodată, a fost sesizată Autoritatea Națională pentru Protecția

Consumatorilor cu privire la posibila existență a unor clauze abuzive în contractele de credit ale băncii.

Recomandările au fost însușite de către bancă.

6. Dezvăluirea datelor personale pe Internet

Autoritatea națională de supraveghere a înregistrat un număr considerabil de plângeri și sesizări având ca obiect dezvăluirea datelor personale pe Internet, fie pe pagini aparținând unor instituții publice sau societăți comerciale, fie de către persoane fizice pe bloguri personale sau în cadrul rețelelor ce permit transferul fișierelor între utilizatori. În cazul plângerilor și sesizărilor considerate admisibile, au fost efectuate investigații pentru soluționarea aspectelor semnalate, în toate cazurile încălcările constatate fiind remediate în scurt timp de către operatori, prin ștergerea sau transformarea în date anonime a informațiilor divulgate.

FIȘĂ DE CAZ (autoritate publică centrală)

O petentă a reclamat publicarea pe site-ul unei instituții publice a declarațiilor de avere și interese care îi aparțin, în care erau vizibile codul numeric personal și adresa de domiciliu. Totodată, din verificarea aleatorie a declarațiilor de avere și interese ale altor persoane ce ocupau funcții publice în instituție, s-a constatat că sunt publicate date privind adresa completă a bunurilor imobile declarate sau adresa de domiciliu. În una dintre declarațiile de avere și interese ale petentei, codul numeric personal și adresa de domiciliu erau anonimizate. Potrivit prevederilor art. 6 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, persoanele responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și interese asigură afișarea și menținerea acestor declarații pe pagina de Internet a instituției, prin anonimizarea adresei imobilelor declarate, cu excepția localității unde sunt situate,

adresa instituției care administrează activele profesionale, a codului numeric personal, precum și a semnăturii.

În urma verificărilor făcute la instituție, reprezentanții acesteia au precizat că declarațiile de avere și interese ale persoanelor din cadrul instituției, care sunt obligate să depună aceste declarații, sunt completate în două exemplare, unul dintre acestea fără date personale precum codul numeric personal și adresa de domiciliu, spre a fi ulterior postate în această formă pe Internet.

În cazul declarației petentei și a celorlalte declarații care conțin codul numeric personal, adresa completă a bunurilor imobile declarate sau adresa de domiciliu, dintr-o eroare aparținând persoanei responsabile din cadrul instituției publice, care are ca sarcină de serviciu afișarea declarațiilor pe pagina de Internet, datele personale menționate nu au fost anonimizate anterior postării pe Internet. În cursul investigației, au fost anonimizate datele personale din declarațiile de avere și interese menționate mai sus.

S-a mai constatat că instituția publică nu dispunea de o procedură internă care să descrie activitățile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu decurgând din completarea declarațiilor de avere și interese, anonimizarea datelor personale și afișarea acestora pe Internet, conform prevederilor legale aplicabile.

Față de constatări, operatorului reclamat i-au fost aplicate sancțiuni contravenționale în baza Legii nr. 677/2001, întrucât instituția a prelucrat excesiv, prin dezvăluirea pe Internet a datelor personale constând în codul numeric personal și adresa de domiciliu ori adresa imobilelor declarate în cadrul declarațiilor de avere și interese ale unora dintre persoanele care au ocupat sau ocupă funcții publice. De asemenea, operatorul a fost sancționat și pentru că nu a adoptat suficiente măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru protejarea datelor personale împotriva dezvăluirii neautorizate.

FIȘĂ DE CAZ (societăți prestatoare de servicii)

Un petent a reclamat publicarea de către un operator care prestează servicii de alimentare cu apă, în presa locală online și pe site-ul propriu, a unei liste cu datornici ce conține nume, prenume, total factură restantă, localitate, stradă, număr facturi restante ale câtorva sute de persoane. În urma investigației în scris, societatea a precizat faptul că datele

din listele cu datornici au fost utilizate în vederea realizării interesului legitim al operatorului, acela de stingere a debitelor societății, apreciind că acest interes nu a fost de natură să prejudicieze interesul sau drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor vizate.

Societatea nu a comunicat autorității alte informații care să răspundă la celelalte solicitări al Autorității (modalitatea în care s-a asigurat informarea prealabilă a persoanelor vizate cu privire la dezvăluire, notificările prelabile transmise debitorilor, cu atașarea de înscrisuri doveditoare, modalitatea în care au fost soluționate cererile privind drepturile prevăzute de Legea 677/2001, măsurile de securitate și confidențialitate a prelucrărilor de date personale, notificarea depusă de societate pentru prelucrarea datelor debitorilor) și nici dovezi concrete în privința asigurării unui just echilibru între interesul operatorului și drepturile sau interesele persoanelor vizate.

Față de constatări, operatorului reclamat i-au fost aplicate sancțiuni contravenționale în baza Legii nr. 677/2001, întrucât societatea a dezvăluit prin publicarea pe Internet datele personale ale unor debitori, fără să facă dovada unei informări prelabile directe a acestora și fără să fie legitimată această prelucrare în baza unor prevederi legale ori a altor temeuri care să o justifice și deoarece aceasta nu a furnizat toate informațiile solicitate de autoritate.

În urma investigației, s-a emis o decizie prin care s-a dispus ca societatea să ia măsuri pentru ștergerea de îndată a tuturor informațiilor care permit identificarea debitorilor ale căror date personale au fost publicate pe pagina proprie de Internet. În urma primirii deciziei, societatea a șters datele de pe site.

7. Nerespectarea măsurilor de securitate și confidențialitate a prelucrării datelor personale

În cursul anului 2013, Autoritatea națională de supraveghere a fost sesizată de către unele instituții publice cu privire la faptul că au fost încălcate măsurile de securitate și confidențialitate a datelor cu caracter personal colectate de unii operatori prin intermediul actelor și contractelor încheiate (agenție de turism, notar public), ca urmare a neglijenței

manifestate în manipularea unor documente sau a neadoptării cerințelor minime de securitate care să prevină dezvăluirea neautorizată a datelor personale.

În urma investigațiilor efectuate, s-a constatat că operatorii nu au aplicat măsurile tehnice și organizatorice adecvate pentru protejarea datelor cu caracter personal împotriva distrugerii accidentale sau ilegale, pierderii, modificării, dezvăluirii sau accesului neautorizat, date colectate prin diverse documente întocmite în derularea activității curente a operatorilor, inclusiv copii de pe actele de identitate, pașapoarte, permise de conducere.

FIȘĂ DE CAZ (agenții de turism)

Un post de poliție a sesizat Autoritatea națională de supraveghere în legătură cu o posibilă încălcare a dispozițiilor Legii nr. 677/2001. În fapt, postul de poliție a susținut că o persoană fizică a găsit la capul unui pod mai multe copii xerox de pe acte de identitate, pașapoarte și permise de conducere ale unor persoane din județul Timișoara și județe limitrofe, documente provenind de la o agenție de turism, sesizând apoi postul de poliție. Postul de poliție a efectuat cercetări în cauză, luând declarații de la diverse persoane din comună implicate.

În urma cercetărilor efectuate, s-a constatat că una dintre angajatele agenției de turism, în calitate de director regional, a decis să elimine din arhiva societății documente, hârtii care nu mai erau de folos, urmare a acestei decizii ducând la locuința părinților săi un sac cu astfel de documente pentru a le distruge prin ardere. Din declarațiile altor persoane implicate, date la postul de poliție, s-a constatat că aceste documente au fost înmânate și unor vecini spre a fi distruse, unele dintre ele ajungând la capul unui pod unde au fost găsite.

La data efectuării investigației, au fost prezentate o serie de proceduri privind arhivarea și distrugerea documentelor, securitatea și controlul sistemelor informatice care sunt folosite la prelucrarea datelor cu caracter personal. Procedurile menționate nu erau datate și nu aveau un număr de ordine dintr-un registru. De asemenea, nu conțineau anexele prevăzute în conținutul lor, respectiv: nomenclatoare arhivistice, registre de evidență intrări-ieșiri documente arhivate, procese-verbale de casare și eliminare din arhivă a documentelor cu termen de păstrare expirate.

În fapt, s-a constatat că la nivelul societății nu erau stabilite termene de păstrare a documentelor de colectare a datelor cu caracter personal, nu exista un nomenclator arhivistic și o persoană delegată să se ocupe cu arhivarea documentelor. În plus, nu au fost prezentate dovezi concludente referitoare la instruirea salariaților cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și confidențialitatea acestora.

În consecință, operatorul a fost sancționat contravențional pentru contravenția prevăzută și sancționată de art. 33, respectiv, pentru neîndeplinirea obligațiilor privind aplicarea măsurilor de securitate și de păstrare a confidențialității prelucrărilor prevăzute de art. 20, care să prevină dezvăluirea documentelor conținând date personale către persoane neautorizate.

FIȘĂ DE CAZ (notari publici)

Ministerul Afacerilor Interne a sesizat Autoritatea națională de supraveghere cu privire la dezvăluirea pe Internet a mai multor categorii de date cu caracter personal și a transmis, ca mijloc de probă, un suport optic pe care erau stocate fișiere cu documente care conțin date cu caracter personal. Prin această sesizare, Autoritatea națională de supraveghere a fost informată că pe Internet (o rețea de tip ODC) erau dezvăluite documente reprezentând acte notariale de mai multe categorii: adrese către alte birouri notariale, către autorități publice centrale/locale, contracte, procuri, declarații ale persoanelor fizice, declarații de necolaborare cu serviciile de informații sau de neapartenență la poliția politică ale unor magistrați din cadrul unui parchet, încheieri de autentificare, etc.

În urma investigației efectuate, notarul public de la care proveneau respectivele documente a recunoscut că aceste documente sunt reale, acestea fiind editate pe calculatoarele angajaților săi, dar nu și-a explicat modalitatea în care acestea au ajuns să fie făcute publice pe Internet. Conform declarațiilor notarului, au existat probleme privind funcționarea defectuoasă a acestor calculatoare, rezultate din infectarea cu un virus informatic.

La data efectuării investigației, s-a constatat că la nivelul acestui birou notarial nu erau adoptate proceduri interne privind cerințele minime de securitate a prelucrărilor de date

cu caracter personal care să fie adoptate potrivit Ordinului nr. 52/2002 privind aprobarea Cerințelor minime de securitate a prelucrărilor de date cu caracter personal.

Conform constatărilor, la data investigației, accesul pe calculatoarele pe care se editau documentele notariale se efectua fără nicio metodă de autentificare. De asemenea, documentele puteau fi copiate pe orice suport extern și imprimare de către orice persoană care avea acces la calculator. Inexistența mijloacelor de autentificare determina ca orice persoană să poată accesa orice date cu caracter personal existente pe orice calculator din cadrul biroului notarial și ca atare, la imposibilitatea identificării în log-uri a persoanelor care aveau acces la echipamentele informatice. De asemenea, era posibilă copierea oricărui document pe un suport de stocare extern și, ca o consecință, infectarea cu viruși informatici proveniți de pe suporturile de stocare externe utilizate.

Operatorul a fost sancționat pentru contravenția prevăzută de art. 33 din Legea nr. 677/2001, întrucât operatorul nu a adoptat până la data efectuării investigației suficiente măsuri de securitate și confidențialitate pentru a proteja datele personale ale clienților, angajaților și colaboratorilor săi (inclusiv categorii de date cu caracter special) împotriva dezvăluirii și accesului neautorizat, precum și împotriva oricărei alte forme de prelucrare ilegală, așa cum prevede art. 19 și art. 20 din Legea nr. 677/2001, fapt care a determinat dezvăluirea pe Internet a datelor cu caracter personal ale acestora.

CAPITOLUL AL V-LEA

ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE

Având în vedere restricțiile bugetare existente și în anul 2013, Autoritatea națională de supraveghere s-a aflat în imposibilitatea de a asigura reprezentarea în cadrul tuturor evenimentelor la care a fost invitată să participe.

În pofida acestor restricții, Autoritatea națională de supraveghere și-a îndeplinit obligația legală de a participa, în calitate de membru, la reuniunile organismelor de control Schengen, Europol, Eurodac, Vămi, Vize – foruri ce reunesc, în principal, reprezentanți ai autorităților naționale responsabile de protecția datelor personale din fiecare stat al Uniunii Europene.

Subiectele dezbătute în cadrul acestor întâlniri au vizat în special aspecte privind consolidarea capacității de exercitare a controlului independent de către autoritățile naționale de protecția datelor personale, exercitarea dreptului de acces de către persoanele vizate, stabilirea competențelor de supraveghere ale autorităților comune de control.

Astfel, întrucât art. 88 al Tratatului de la Lisabona prevede faptul că activitatea Europol „va fi reglementată prin intermediul unui Regulament”, propunerea de Regulament Europol, care va înlocui prevederile Deciziei Consiliului 2009/371/JAI privind înființarea Oficiului European de Poliție (Europol) – actualul temei legal de funcționare al Europol, a făcut, de asemenea, obiectul dezbaterilor în cadrul Organismului comun de supraveghere al Europol.

Propunerea de Regulament Europol are următoarele obiective:

- alinierea Europol cu cerințele prevăzute în Tratatul de la Lisabona, prin adoptarea unui cadru juridic în conformitate cu procedura legislativă ordinară;
- îndeplinirea obiectivelor din programul Stockholm;
- atribuirea către Europol de noi responsabilități, prin preluarea atribuțiilor CEPOL și prin stabilirea unui temei juridic pentru centrul UE privind criminalitatea cibernetică;

- asigurarea unui nivel ridicat de protecție a datelor, în special prin intensificarea atribuțiilor de supraveghere;
- îmbunătățirea guvernării Europol prin eficiență sporită și alinierea acestuia la principiile stabilite în Abordarea comună privind organismele descentralizate la nivelul UE.

Din punct de vedere al protecției datelor cu caracter personal, propunerea de regulament este de mare importanță, întrucât prelucrarea de informații, inclusiv date cu caracter personal, reprezintă un motiv principal pentru existența Europolului.

Programul Stockholm are drept obiectiv consolidarea continuă a domeniului libertate, securitate și justiție, concentrându-se asupra intereselor și necesităților cetățenilor. Acesta stabilește prioritățile Uniunii Europene în domeniul justiției și al afacerilor interne pentru perioada 2010-2014 și definește orientările strategice legislative și operaționale în zona de libertate, securitate și justiție, în conformitate cu articolul 68 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Planul de acțiune al programului Stockholm prevede anumite măsuri prin care se dorește să se asigure protejarea drepturilor fundamentale. Aceste măsuri constau și în consolidarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal prin intermediul unui nou cadru juridic cuprinzător, așa cum este reprezentat prin pachetul legislativ format din propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului European privind protecția persoanelor fizice față de prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și propunerea de Directivă privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor personale de către autoritățile competente în scopul prevenirii, identificării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și la libera circulație a acestor date.

Ca și în anul 2012, discuțiile pe marginea propunerilor de modificare a cadrului legal referitor la protecția datelor existent la nivel european au constituit un alt element important al activității Autorității naționale de supraveghere la nivel internațional.

Propunerea de Regulament a atins obiectivul de a produce un text care reflectă importanța sporită a protecției datelor în ordinea juridică a UE (în baza art. 16 din TFUE care stabilește un nou temei juridic unic pentru regulile referitoare la protecția datelor și a art. 8 din

Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene). Acesta menține și consolidează principiile de bază ale protecției datelor, impune obligații clare și uniforme operatorilor de date, facilitează libera circulație a datelor cu caracter personal și asigură un cadru legal consolidat pentru o aplicare uniformă a legislației de către autoritățile pentru protecția datelor, ale căror competențe au fost consolidate.

Regulile propuse prin intermediul Regulamentului vor consolida drepturile persoanelor vizate și vor plasa mai multă responsabilitate în sarcina operatorilor de date în ceea ce privește modul în care datele cu caracter personal sunt prelucrate. Mai mult decât atât, rolul și atribuțiile autorităților naționale de supraveghere sunt, de asemenea, consolidate.

Noul cadru juridic trebuie să fie conform cu alte acorduri internaționale, printre care și Convenția 108 a Consiliului Europei privind protecția persoanelor față de prelucrarea automată a datelor cu caracter personal și protocolul la aceasta.

Modernizarea normelor la nivelul Consiliului Europei coincide cu reforma legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal la nivelul Uniunii Europene. Procesul de revizuire va urmări cele două mari obiective, respectiv să răspundă provocărilor la adresa vieții private ca rezultat al utilizării noilor tehnologii în domeniul comunicațiilor și să sublinieze importanța mecanismului de follow-up cu privire la implementarea principiilor stabilite prin Convenția Consiliului Europei pentru protecția persoanelor cu privire la procesarea automată a datelor personale, adoptată la Strasbourg, la 28 ianuarie 1981 (Convenția 108).

O nouă problemă ridicată în domeniul protecției datelor o reprezintă Programul american de supraveghere electronică PRISM care permite serviciilor secrete din Statele Unite ale Americii să aibă acces la date din străinătate, inclusiv din statele europene.

În acest sens, colectarea de informații se realizează direct de pe server-ele unor mari furnizori de servicii din SUA. Astfel, pot fi colectate, în general, adresa de e-mail, vocea, imaginea, informațiile stocate pe un cont de e-mail, etc. Potrivit surselor publice, conducerea serviciilor secrete din SUA a declarat că datele colectate în cadrul acestui program au o importanță și o valoare deosebită și sunt folosite pentru a proteja SUA împotriva diferitelor forme de amenințări. Dezvăluirea neautorizată în legătură cu acest program atrage riscuri importante la adresa securității cetățenilor americani.

Au existat, de asemenea, dezbateri pe marginea subiectului transmiterii de date din registrul cu numele pasagerilor (date PNR), respectiv Acordul între Canada și Uniunea Europeană referitor la transferul și prelucrarea datelor din registrul cu numele pasagerilor și a proiectului de Acord între Canada și Uniunea Europeană referitor la transferul și prelucrarea datelor din registrul cu numele pasagerilor (PNR), precum și dialogul cu Federația Rusă pe tema schimbului de date de tip PNR în condițiile înțării în vigoare a unui act normativ cu impact major asupra activităților desfășurate de transportatorii aerieni europeni, precum și asupra drepturilor cetățenilor UE privind protecția datelor cu caracter personal.

Având în vedere solicitările din ce în ce mai dese ale statelor terțe de transmitere a datelor din registrul cu numele pasagerilor, precum și utilizarea acestor date în scopul aplicării legii, Autoritatea națională de supraveghere apreciază ca fiind necesară definirea unui cadru aplicabil tuturor acordurilor viitoare privind datele pasagerilor cu scopul de a evita incertitudinea juridică atât pentru operatorii aerieni, cât și pentru statele membre, precum și sarcinile administrative inutile cauzate de necesitatea conformării cu diferitele seturi de norme aplicabile în diverse țări terțe. În același timp, menționăm că orice instrument juridic privind transferul datelor trebuie să îndeplinească pe deplin condițiile stabilite în cadrul juridic al UE privind protecția datelor și a vieții private. Prin urmare, trebuie să asigure, în același timp, și un regim de protecție a datelor cu caracter personal, care să conțină reguli adecvate și garanții suficiente de securitate în vederea asigurării unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

Ca și în anii precedenți, având în vedere evoluțiile tehnologice, agendele subgrupurilor de lucru la care au participat reprezentanții autorității au abordat subiecte precum tehnicile de anonimizare – tehnică utilizată având în vedere volumul mare de date generate de o multitudine de dispozitive, rețele; notificarea breșelor de securitate – obligație impusă operatorilor din sectorul de telecomunicații, potrivit Directivei 2002/58/CE; dispozitive de amprentare – utilizarea de combinații ale caracteristicilor non-unice ale protocoalelor de Internet sau combinații ale altor informații pentru a identifica anumite dispozitive care pot fi prezente în rețea, astfel încât o persoană poate fi asociată respectivului dispozitiv și, prin urmare, identificată.

Un forum de dezbatere a unor aspecte problematice cu care se confruntă autoritățile pentru protecția datelor în activitatea curentă îl reprezintă reuniunile de tipul seminariilor de cazuistică, pe agenda cărora, în 2013, s-au aflat și teme legate de prelucrarea datelor personale pe Internet, în special, prelucrarea datelor minorilor în cadrul rețelelor de socializare.

Una din marile provocări generate de evoluțiile tehnologice la nivel mondial la adresa dreptului la protecția datelor cu caracter personal o reprezintă prelucrarea acestor date în contextul profilării.

Cu privire la acest domeniu de interes, Autoritatea națională de supraveghere a participat, în 2013, la proiectul finanțat de Comisia Europeană privind protecția datelor și profilarea, derulat de către UNICRI în colaborare cu Amapola – Projects on Security and Safety of Cities and Citizens, Universitatea Tehnică din Berlin, Institutul pentru Drept, Tehnologie și Societate din Tilburg și Centrul pentru Politici Europene din România. În calitate de autoritate-pilot, pe lângă autoritățile din Germania, Italia, precum și Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor, Autoritatea națională de supraveghere a transmis comentarii pe marginea calității și relevanței întrebărilor, a modului de formulare, a structurii și complexității chestionarului utilizat în cadrul proiectului. Ulterior acestei etape, chestionarul a fost distribuit către autoritățile pentru protecția datelor personale din cele 27 state membre ale UE și Elveția.

Unul dintre principalele obiective ale proiectului îl reprezintă colectarea și compararea de informații și practici existente la nivel național cu privire la profilare, în vederea identificării riscurilor reprezentate de tehnicile de profilare pentru drepturile omului. Totodată, proiectul se concentrează asupra identificării și abordării provocărilor aduse de tehnologie la adresa dreptului fundamental la protecția datelor. Rezultatele acestui proiect vor fi făcute publice în cursul anului 2014.

CAPITOLUL AL VI-LEA

ACTIVITATEA DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRILOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL

În anul 2013, Autoritatea națională de supraveghere a soluționat 8756 de solicitări transmise de operatorii de date cu caracter personal, reprezentate de notificări și cereri prin care se solicită clarificarea unor aspecte referitoare la prelucrările de date cu caracter personal efectuate de aceștia. Comparativ cu anul anterior, din analizarea conținutului formularelor de notificare s-a constatat creșterea gradului de complexitate în ceea ce privește solicitările formulate de operatori.

Astfel, au fost soluționate 7499 de notificări privind prelucrări de date cu caracter personal, dintre care 6967 efectuate pe teritoriul României și 532 transferuri de date către state din Uniunea Europeană, Zona Economică Europeană și state terțe.

Din cele 532 de notificări cu transferuri de date către entități din străinătate, în 465 au fost declarate transferuri către state din Zona Economică Europeană și din state terțe cu nivel de protecție adecvat al datelor recunoscut de Comisia Europeană (inclusiv în Statele Unite ale Americii, către entități care au aderat la principiile Safe Harbor), precum și transferuri către state terțe efectuate în temeiul art. 30 din Legea nr. 677/2001, modificată și completată.

De asemenea, au fost declarate 67 transferuri de date în străinătate în baza art. 29 alin. (4) din Legea nr. 677/2001, modificată și completată, către operatori și/sau împuterniciți din state terțe Uniunii Europene, pe baza contractelor cu clauze standard, iar în urma analizării acestora au fost emise 36 autorizații de transfer.

În același timp, au fost analizate 1242 de alte solicitări ale operatorilor privind aspecte referitoare la dispozițiile Legii nr. 677/2001, modificată și completată, rapoarte anuale ale autorităților publice și au fost emise 24 de puncte de vedere. Punctele de vedere solicitate au vizat, în principal, următoarele aspecte:

- obligativitatea depunerii notificării, raportat la prelucrările de date exceptate de la obligația de notificare prevăzute în Legea nr. 677/2001 și în deciziile cu caracter normativ emise de autoritate;

- calitatea de operator sau de persoană împuternicită în cadrul unor prelucrări;
- calitatea de operator a unor persoane fizice ce instalează sisteme de supraveghere video pentru uzul personal;
- calitatea sub-contractanților în cazul transferurilor de date în baza art. 29 alin. (4) din Legea nr. 677/2001, modificată și completată;
- stabilirea calității de operator/împuternicit a sucursalelor/reprezentanțelor din România ale unor entități din state din Uniunea Europeană, care notifică transferuri de date în state terțe.

În același timp, Autoritatea națională de supraveghere a asigurat îndrumarea operatorilor de date cu caracter personal prin intermediul programului zilnic de dispecerat telefonic și de consiliere la sediul său, oferind informații referitoare la obligațiile ce le revin și condițiile în care pot fi prelucrate datele cu caracter personal, astfel încât să fie protejate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice.

Totodată, pentru clarificarea condițiilor în care operatorii efectuează prelucrările de date notificate autorității de supraveghere, atunci când a existat premisa nerespectării drepturilor persoanelor vizate și a încălcării dispozițiilor legale în materie, a fost propusă efectuarea a 23 de investigații din oficiu.

Secțiunea 1 – Activitatea de înregistrare a prelucrărilor de date

Referitor la prelucrările de date notificate de operatori, pe propria răspundere, în anul 2013, s-a constatat o creștere a numărului operatorilor din domeniul comerțului electronic, a serviciilor hoteliere și turismului și a reclamei, marketingului și publicității. Au mai fost notificate prelucrări de date având drept scop resurse umane, selecție și plasare forță de muncă, servicii financiare nebancale de tipul caselor de amanet și de schimb valutar și monitorizarea/securitatea persoanelor, spațiilor și/sau bunurilor publice/private, prin intermediul camerelor video.

Printre entitățile care au notificat prelucrări de date cu caracter personal au fost asociații și fundații, persoane fizice autorizate, asociații de proprietari/locatari, pentru monitorizarea accesului persoanelor, prin intermediul camerelor video, entități furnizoare de

servicii financiar-bancare, pentru autentificarea clienților prin amprenta vocală, precum și alte entități care efectuează monitorizarea și localizarea geografică a autovehiculelor, care organizează cursuri de pregătire și formare profesională sau desfășoară activități de organizare de târguri, conferințe, simpozioane.

În funcție de specificul activităților desfășurate ce au făcut obiectul prelucrărilor de date notificate, Autoritatea națională de supraveghere a îndrumat operatorii de date, în special cu privire la respectarea prevederilor art. 4, art. 12, art. 19 și art. 20 din Legea nr. 677/2001, modificată și completată. Spre exemplu, s-a recomandat acestora să colecteze de la persoanele vizate doar acele date cu caracter special strict necesare realizării unui scop bine determinat, explicit și legitim, să obțină consimțământul expres al persoanei vizate, dacă nu există prevederi legale care reglementează prelucrarea, precum și să informeze persoanele vizate cu privire la toate drepturile ce îi sunt garantate de Legea nr. 677/2001, precum și modalitatea concretă prin care acestea pot fi exercitate (care trebuie să fie adecvată mijloacelor de prelucrare a datelor).

Pentru a veni în sprijinul operatorilor, a fost îmbunătățit Ghidul de completare a notificărilor existent pe site-ul autorității de supraveghere, inclusiv prin precizarea situațiilor în care nu mai este necesară notificarea, situații prevăzute în deciziile emise în acest sens, respectiv Decizia nr. 90/2006, Decizia nr. 100/2007 și Decizia nr. 23/2012.

În acest sens, s-a constatat că asociațiile și fundațiile au notificat, în principal, prelucrări de date efectuate ca urmare a derulării unor proiecte co-finanțate din fonduri europene nerambursabile, în cadrul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității și Programului Operațional Regional 2007-2013. Pentru îndrumarea operatorilor care au notificat astfel de prelucrări se află pe site-ul Autorității naționale de supraveghere, un ghid de completare a notificărilor (Ghidul P.O.S.D.R.U.).

Operatorilor ce comercializează produse on-line li s-a recomandat să colecteze doar datele necesare livrării comenzilor on-line și, după caz, transmiterii informărilor specifice marketingului direct. Totodată, potrivit dispozițiilor Deciziei nr. 132/2011 a președintelui autorității privind condițiile prelucrării codului numeric personal și a altor date cu caracter personal, având o funcție de identificare de aplicabilitate generală, s-a recomandat acestei

categorii de operatori să nu colecteze codul numeric personal decât în cazurile reglementate de legislația fiscală.

Asociațiilor de proprietari/locatari care au instalat echipamente de supraveghere video pe căile de acces în imobile li s-a solicitat să respecte reglementările legale în vigoare, în special cu privire la îndeplinirea obligației legale prevăzută de art. 12 alin. (1) din Legea nr. 677/2001, modificată și completată, în condițiile reglementate de art. 11 din Decizia nr. 52/2012. De asemenea, acestea au fost atenționate că trebuie să aibă în vedere faptul că printre măsurile de securitate adoptate trebuie să se regăsească și prevederi din care să rezulte cu claritate faptul că accesarea/utilizarea înregistrărilor video să fie efectuată numai de către persoane abilitate în acest sens, exclusiv în momentul producerii de incidente ce necesită implicarea organelor competente în domeniu (poliție, instanțe), pentru a respecta dreptul la viață intimă și privată a membrilor asociației.

Secțiunea a 2-a – Transferul datelor cu caracter personal în străinătate

Referitor la transferurile de date în străinătate notificate de operatori s-a constatat că cele mai multe nu au necesitat autorizarea lor, întrucât au vizat transmiterea datelor către state din Zona Economică Europeană și către state cărora Comisia Europeană le-a recunoscut un nivel de protecție adecvat, precum și transferuri de date efectuate către state terțe, în condițiile reglementate de art. 30 din Legea nr. 677/2001, modificată și completată. Acestea au vizat activități din domeniile resurselor umane, gestiunii economico-financiare, selecției și plasării forței de muncă, precum și serviciilor hoteliere și de turism.

De asemenea, au fost notificate și transferuri de date către state terțe, în baza prevederilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 677/2001, modificată și completată, conform contractelor încheiate între părțile între care are loc transferul de date, conform prevederilor Deciziilor privind clauzele contractuale tip pentru transferul de date cu caracter personal către operatorii sau persoanele împuternicite de către operator, stabilite în țări terțe, în temeiul Directivei 95/46/CE a Parlamentului European.

Transferurile efectuate în baza contractelor cu clauze standard au vizat activități din următoarele domenii:

- managementul resurselor umane, realizarea unei baze unitare de date la nivel de grup;
- gestiune economico-financiară și administrativă;
- găzduire și stocare date și oferirea de servicii de suport tehnic și servicii de telefonie;
- efectuarea de studii clinice, raportarea incidentelor de farmacovigilență;
- colectare date în procesul de recrutare a personalului;
- optimizarea gestionării datelor prin infrastructura IT;
- suport IT de la distanță de tip „Service desk”, pentru utilizatorii de PC din cadrul companiei;
- reclamă și relații publice (către entități din Serbia și Statele Unite ale Americii);
- implementarea și managementul sistemului de avertizare/raportare a abaterilor („whistleblowing”) și transferul în străinătate al informațiilor colectate în cadrul sistemului „whistleblowing” (care permite salariaților să comunice suspiciunile cu privire la abuz, neglijențe sau încălcări referitoare la chestiuni de contabilitate, audit sau controale contabile interne, infracțiuni bancare și financiare).

Pentru clarificarea condițiilor în care se realizează transferul de date personale către statele terțe s-a propus efectuarea unor investigații la sediul operatorilor ce le-au notificat și s-a solicitat operatorilor, după caz, remedierea deficiențelor constatate.

Autoritatea națională de supraveghere a emis un număr de 36 autorizații de transfer în baza contractelor cu clauze standard aprobate.

În afara transferurilor de date efectuate în baza contractelor cu clauze standard au fost primite spre analiză și documentele depuse la autorități similare din Uniunea Europeană pentru autorizarea transferurilor efectuate între membrii unei companii multinaționale, în baza regulilor corporatiste obligatorii (Binding Corporate Rules), întrucât România se numără printre statele care nu recunosc mutual astfel de transferuri. Aceste transferuri sunt aprobate potrivit procedurilor stabilite prin documentele de lucru adoptate de Grupul de Lucru Art. 29 din cadrul Comisiei Europene, respectiv WP 108 și WP 133, pentru situațiile în care exportatorul datelor din Uniunea Europeană și importatorul datelor dintr-un stat terț au calitatea de operatori, și WP 195 și WP 204, pentru situațiile în care aceste entități au calitatea de împuterniciți în sensul Directivei 95/46/CE.

Astfel, au fost analizate documentele transmise de autoritățile de supraveghere din Franța, Olanda, Germania și Anglia, urmând ca după autorizarea transferurilor efectuate în baza regulilor corporatiste obligatorii (Binding Corporate Rules) să ne fie remis documentul final, în baza căruia instituția noastră va autoriza transferurile efectuate de entități din România, membre ale unor companii multinaționale.

De asemenea, autoritatea de supraveghere a primit de la entități din România, în calitate de membri ai corporațiilor internaționale, solicitarea de autorizare a transferurilor de date pe care le efectuează către state terțe în baza Binding Corporate Rules aprobate deja de autorități de supraveghere din state din Uniunea Europeană. Aceștia au fost informați cu privire la procedura legală ce trebuie îndeplinită pentru a putea primi autorizarea transferului de date către membrii corporației din care fac parte, aflați în state terțe Uniunii Europene.

CAPITOLUL AL VII-LEA MANAGEMENTUL ECONOMIC AL AUTORITĂȚII

Pentru anul 2013, Autoritatea națională de supraveghere a avut alocate fondurile prin Legea bugetului de stat nr. 5/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Structura finală este următoarea:

lei

Denumire indicator	Cod	Buget inițial 2013	Buget actualizat la 31.12.2013	Sume cheltuite până la 31.12.2013	Execuție (%)
Total cheltuieli	51.01	3.460.000	2.894.000	2.853.093	98,58
Cheltuieli de personal	10	2.529.000	2.333.000	2.324.408	99,63
Bunuri și servicii	20	912.000	544.000	527.897	97,03
Cheltuieli de capital	71	19.000	17.000	16.299	95,87
Plăți efectuate în ani precedenți				-15.511	

Restricțiile existente în execuția bugetară ca urmare a celor două rectificări bugetare negative (-566.000 lei) au impus o permanentă actualizare a priorităților pentru realizarea celor mai importante proiecte cu fondurile existente.

Astfel, bugetul final alocat, cu mult diminuat față de anul precedent, a avut ca efect renunțarea la efectuarea unor achiziții de bunuri și diminuarea numărului investigațiilor din oficiu pe teren în provincie.

În ceea ce privește utilizarea fondurilor alocate, putem preciza următoarele:

Suma aferentă cheltuielilor de personal ale Autorității naționale de supraveghere a constituit un procent de 80% din totalul creditelor repartizate de la bugetul de stat, din care s-au utilizat efectiv credite în valoare de 2.324 mii lei. Această sumă este mai mare cu 194 mii lei față de 2012 (prin ocuparea unor posturi temporar, prin detașare); cu toate acestea, se înregistrează în continuare un deficit major de personal (7 posturi neocupate). Majoritatea cheltuielilor de personal au fost aferente plăților făcute pentru munca salariată a angajaților din departamentele de specialitate.

Cheltuielile cu deplasările au reprezentat 4,55 % din totalul cheltuielilor pe anul 2013, față de 4,3% efectuate în anul 2012, ca urmare a controalelor efectuate în țară .

Trebuie menționat faptul că Autoritatea națională de supraveghere își realizează principalele atribuții prin investigații și controale la operatorii situați pe teritoriul României, precum și la misiunile diplomatice și oficiile consulatelor ale României în alte state.

La nivelul Uniunii Europene, Autoritatea națională de supraveghere are obligația de a participa la lucrările Grupului de lucru Art. 29, la subgrupurile de lucru și la cele ale autorităților comune de control (Schengen, Europol, Eurodac), precum și la lucrările Consiliului European. Sumele alocate pentru deplasări cuprind și aceste cheltuieli.

Nivelul scăzut al celorlalte cheltuieli cu bunurile și serviciile achiziționate, respectiv 418.308 lei în anul 2013, față de 885.586 lei în anul 2012, este rezultatul mai multor factori, dintre care menționăm criteriul prețului cel mai scăzut aplicat în procedurile de achiziții, alături de cerințe tehnice atent stabilite, dar și restricțiilor bugetare și rectificărilor negative intervenite pe parcursul trimestrelor III și IV.

Politicile contabile utilizate la întocmirea situațiilor financiare anuale sunt în conformitate cu reglementările contabile în vigoare. Situațiile financiare anuale oferă o imagine fidelă a realității poziției financiare a instituției, cu privire la încadrarea în creditele bugetare alocate pe grupe, titluri, articole și alineate de cheltuieli, așa cum sunt prevăzute în bugetul autorității. Cheltuielile bugetare s-au făcut cu respectarea principiilor privind legalitatea, oportunitatea, continuitatea și eficiența.

Ca o concluzie asupra gestionării fondurilor bugetare alocate, putem preciza că acestea au fost utilizate cu maximă eficiență și printr-o atentă administrare de către instituția noastră.